

Kapocs

LVII évfolyam 81 szám

Vancouver, BC, 2025 október 15

A SOPRONI ALUMNI IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar dékán Heil Bálint és Czimber Kornél dékánhelyettes vancouveri látogatásuk alkalmával felkeresték a Soproni Alumni által 1959-ben a UBC-n ültetett (*Quercus robur*) tölgyfát

2025 Tanévzáró Ünnepély Sopronban

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kara 2025 július 4-én tartott Tanévzáró Ünnepség keretében tisztelet diplomákat adományoztak. Ezen évben a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1955-ban kezdő, de a kanadai University of British Columbia Egyetem, Faculty of Forestry-Sopron Division keretében 1960-ban végzett diákjai is 'vasdiploma' megtiszteltetésben részesültek. A Kanadában végzett erdőmérnökök nevében a Vancouverből hazautazó **Gyöngyösi Sándor** és a Magyarországon lakó évfolyamtárs **Komlóssy József** közösen vették át a megtisztelő dokumentumokat.

A 'kanadaiak' közül '**Vasdiplomások**' lettek még **Józsa József, Németh József, Porpáczy Lehel** és **Tóth Géza**.

Szintén Vasdiplomások lettek **Jacsman János** és **Szilágyi Tibor**, akik az ETH Egyetemen, Zürich, Svájcban fejezték be tanulmányaikat.

A volt 'másodévesek' Magyarországon végzettjei közül sajnos egy sem tudott megjelenni az ünnepségen

Komlóssy József, alias 'Medve': Sopron - Sopron sáros Sopron te vagy az oka mindennek

Énekeljük még manapság is az őszi somogyi szakestéken. A lenyugvó nap sugarai még táncoltak a kerítés lécein amikor Fülel a magyar vizsla a ház tornácán hármat vakkantott. Jeleznél ezzel, hogy valaki érkezett. Amint 'majordómuszom' megjelent a vendéglátónk Timár Dani alias 'Kis Csávó' házának tornácán, a történelmi nevezetességű Ágfalva községben, mindenki kezében telt pohárral üdvözölte Sándort az 'öreg' FIRMÁT.

Sándor kicsiny meghatottsággal vette kezébe a neki átnyújtott pohárkát amibe csak 'bele nyalintott' mondván, hogy ő nem ihat a gyógyszerei miatt. De viszont annál jobb étvágygyal fogyasztotta a rostos sült őz pecsenyét, no meg a hozzá talált őzláb gomba rántott kalapjait. Kérdések özöne - a 6-8 balek részéről - áramlott feléje, amikre ő töle telhetően igyekezett választ is adni. Mindenek előtt utazása fáradságairól számolt be. Repülő útjára a koronát a Budapestről Sopronba történt vasúti utazása tette fel. Ez utóbbit ki így ki úgy kommentálta. Ezek után mindenki a kanadai életről no meg a még élő 'soproniakról' kérdezgette. A kérdésekre ő igyekezett kimerítő válaszokat adni.

Ezek után elkezdődött köztünk mint egymást régen látott 'szívbeli' barátok között a beszélgetés amit a társaság nagy figyelemmel hallgatott. Emlékszel még arra, kérdezte Sándor, amikor 1956 november 3.-án Budapestre vittük a segély szállítmányt. Én tégedet szüleid lakásánál leraktalak, és a teherautó vezetőjével mentünk tovább a kórházakba. Igen-igen mondtam. Minek utána mindenütt mindent leraktunk mentünk érted. Édesanyád engemet is lenyomott az asztal mellé, hogy egyik legalább egy tányér paszujt sült szalonnával. Azután az éjszakai a pilinckázó hóesésben következett az út, a legendás Csepel teherautóval Sopronba. No meg megbeszéltünk mindent amire mi, november 4-ét követően emlékeztünk. A Baleség, ma már történelmi visszaemlékezéseinket igen nagy érdeklődéssel hallgatta.

A Teplom utcában az elegáns Völner panzióba foglaltam mindhármunknak szállást. Az ágfalvai hosszúranyúlt vacsora után már kevés idő maradt alváásra, ahhoz hogy időben ott legyünk az egykori 'bányász kollégium', ma Lámfalussy professzor úrról el-

nevezett intézmény nagytermében. A 'taláros testület' - az egyetem különböző karainak képviselői - úgy reggel 10 óra után helyet foglaltak a hosszú asztal megett.

A ceremóniák alatt több tucat elismerést, diszdiplomát osztottak szét. Kiváltként a vadászat terén tevékenykedőknek. Ezek között a fiatalok között aligha akadt volna egyetlen egy is aki Maderspach gyakorlata szerint egy Manlicherrel ki mert volna ülni egy éjszakai medve lesre. SENKI de senki szájából nem hangzott el az újtukra bocsájtott fiatalok fele az, hogy kötelességgel tartoznak a HAZA a MAGYARSÁG felé. Nekik ennek a tudatában kell dolgozniuk. Minden bizonnyal ezt csak és 'kizárólag' az én ősi székely értékrendem hiányolta.

A ceremóniák alatt, Sándor barátom, a székén előrehajolva, fejét a kezeibe temetve aludt. Nekem kellett oldalba löknöm, mondván: "Eredj ki mert tégedet szólítottak, menj s vedd át a disz okleveledet". Sándor a diszoklevél átvétele után megjegyezte: "Tudod-e te Jóska azt, hogy mi egykoron Sopronba 65 - en kezdtünk az évfolyamon. Most ketten vagyunk itt. De, "mi itt vagyunk" tettem hozzá.

Az ünnepi események befejezését követően mind a hárman, - "majordómuszommal" együtt betértünk az egykoron mindannyiunk számára emlékezetes DEÁK-ba.

Emlékek horgadtak fel bennem. Vissza idéztem azt, amikor mi kamarások R5, - a reakciós öt - Borsodi Feri, Tóth Géza, Péch Gyuszi, no meg jómagam üres sörös körsóink mögött ültünk egy asztalnál. Hivatlanul s váratlanul az asztalunkhoz lépet egy tálca sörrel a János a pincér. Mi tiltakoztunk, mondván, hogy mi ezt nem rendeltük. Hiszen akkor alig volt már néhány aluminium forint a zsebünkben. Erre a pincér jobbra hátra mutatott, az ott ülő soproni 'polgárokra'. Mondván ők küldik. Erre mi elálltunk, kórsóinkat az asztalhoz kopogtatván reájuk köszöntöttük. Mire ők: "Ti vagytok a mi fiaink. Énekeljétek nekünk". S mi énekelünk. Ez volt egykoron SOPRON no meg a MI ALMA MATERÜNK szellemisége.

Székessy László: Egy utazás története – 2025 májusa

Az előkészületek

1950-ben, fiatalon és tele álmokkal, a Budapesti Műegyetemen vettem át a gépészmérnöki diplomámat. Akkoriban még elképzelni sem tudtam, milyen hosszú és kanyargós úton vezet majd az életem. Az egyetem hagyománya különleges: fél évszázad múltán Arany, hatvan év után Gyémánt, majd Vas, Rubin, és végül hetvenöt év után Platina Díszoklevéllel tisztelik meg azokat, akik szakmájukban és életükben kitartottak.

Most, 2025-ben én is elérkeztem ehhez a mérföldkőhöz: a Platina Díszoklevél az én generációmát is megilleti. A gondolat, hogy személyesen vehetem át, egyszerre töltött el büszkeséggel és csendes meghatottsággal.

Am az élet sosem ígér síma utakat. 2024 közepén tüdőgyulladás döntött le a lábamról, és mire felépültem, kettős szívinfarktus tett próbára. A gyógyulás hosszú és fáradságos volt, de hála Istennek, itt vagyok. Most gyógytornára járok – vagy inkább visznek.

Minden elő van készítve: repülőjegyek a kezünkben, budapesti lakás lefoglalva. Már csak a testem teljes felépülése a tét – és a remény, hogy még egyszer végigsétálhatok fiatalságom városán.

Közeledik a nagy nap

Az utazást tervezzük: Madridban kell majd éjszakázni, mert nincs közvetlen járat Budapestre. A hírek szerint hideg lesz, így meleg ruhát csomagolok, és persze a tolószékét is magammal viszük – lábam nem bírná a hosszú járást.

A családom izgatottan készül: mindenki elígérkezett, hogy ott lesz a díszoklevél-átadáson. Megható érzés, hogy életem e pillanatában ennyien gyűlnek körém.

2025. május 20. – Az indulás napja

A házban izgatottság vibrál. Caliból Lilla lányom, vejem, Luis Eduardo és unokám, Maria José tartanak velem. Miami felől Kinga lányom és családja érkezik; velük Budapesten találkozunk majd.

Az esti gépre korán indultunk, mert tüntetések bénították a várost; egyes kivezető utakat lezártak, így kerülőutakon jutottunk el a reptérre. A terminálban vacsoráztunk, majd felszálltunk a gépre.

A tíz és fél óras útra business class jegyet vettem – ritka luxus, de tudtam, hogy szükségem lesz a pihenésre. A kabin lassan elcsendesedett, és én végre lehunytam a szemem. Hosszú évek óta talán most aludtam a legnyugodtabban.

Madrid

A leszállás után nem kaptam vissza a tolószékét, így némi szervezkedésre volt szükség, de végül előkerült. A madridi szálloda – amelyet 'reptéri' néven foglaltunk – félórányi taxizás után értük el.

Délután a városba mentünk: a Mercado San Miguel nyüzsgő csarnokában ebédeltünk, egy korsó sör mellett beszélgetve idéztük fel régi emlékeket. Este visszatértünk a szállodába pihenni.

Am éjszaka szerencsétlenül leestem a keskeny ágyról, és csúnyán beütöttem a bokám. A reggeli jégborogatás csak átmeneti enyhülést hozott – de sietnünk kellett tovább Budapestre.

Budapest – hazatérés egy élet után

Budapestre érve már a repülő ajtajánál várt a tolószék és egy külön jármű. A reptéri dolgozók siettek, így Kinga lányom csak később ért utánam – de végre együtt volt a család. A lakás kényelmes és barátságos volt, este pedig Hernando vejem szervezett ünnepi vacsorát a legendás Gundel étteremben.

A Platina Díszoklevél átadása

Másnap kora reggel kezdődött az ünnepség. Előtte még átadtam a Los Andes Egyetemről szóló könyvsorozatot a kar dékánjának – apró ajándék, szívem egy darabja hazámból.

Az aula megtelt. A Himnusz hangjai zengtek, majd a Szózat zárta a ceremóniát. Meglepődtem, amikor kiderült, nem

egyedül kapom a Platina Díszoklevelet: hatan voltunk. A melletttem ülő mérnök 103 éves volt – szelíd mosollyal ült mellettem, mintha a történelem maga kísérné végig ezt a napot.

A beszédek ünnepélyesek, a zenei betétek meghatóak voltak. Az átadó után fotózkodtunk családdal, barátokkal, majd a Gerbeaud-ban gyűltünk össze, ahol sütemények és pohárköszönők között ünnepeltünk.

Városnézés és régi emlékek

Másnap a Várnegyed felé vettük az irányt. A Mátyás-templom felújítva ragyogott, bár hosszú sorban kellett várni a bejutásra. A Halászbástyaért is belépőt kértek már – a kilátás azonban kárpótolt, ahogy a város képe terült el előttünk. A Ruzswurm cukrászdában krémest ettünk – ahogy régen –, majd a Vásárcsarnokban vásároltunk kalocsai paprikát és Pick szalámit, és gulyáslevessel zártuk a napot.

Lilla másnap családjával déleuropai túrára indult, így mi is összehajtottunk. A lakás lassan elcsendesedett, csak a régi falak emlékeztek ránk.

Madrid újra és hazafelé

Mivel hazafelé csak május 29-én indult a gép, Madridban töltöttünk még pár napot, és ellátogattunk Toledóba. A bokám miatt már tolószékben vittek mindenhová, de a város szépsége így is lenyűgözött.

A hazautazás nehézségeit Kinga viselte hősiezen: három bőrönd, egy tolószék és én magam – nem volt egyszerű feladat. Egy kellemetlen incidens is történt: a nadrágszíjam csatja bera-gadt a röntgengépbe, így új szíjat kellett venni, még hozzá borsos áron.

Végül előre felvittek a gépre, ahogy a mozgáskorlátozottakat szokás. A repülőút csendes volt, és időben megérkeztünk Caliba.

Ez az út nem csupán egy ünnepségről szólt. Ez az utazás egy élet munkájának és egy család szeretetének ünnepe volt – egy visszatérés ifjúságom városába, ahonnan minden elindult.

Utóirat

Kedves Laci,

Sajnálom hogy útleírásom elment anélkül hogy írtam volna néhány sort. Most pótlom.

Bizony volt néhány nap amikor nem volt biztos hogy elmehetek Budapestre. Hála a Jó Istennek végül is minden nehézség ellenére ott lehettem a diploma osztáson. Nem nagyon részletes de talán megfelelő. Hogy vagytok? Remélem nem érint nagyon a politikai helyzet

Én igyekszek valahogy helyre jönni egészségileg, hogy megvalosuljon céloom elérni századik születés napomat. Szeretettel üdvözlöm a soproniakat. Téged öllelek. Laci

IN MEMORIAM

GYÁSZJELENTÉSEK

2025 április 4-én elhunyt, Kamloops, BC-ben **Tolnai István** vasdiplomás erdőmérnök, BSF (UBC '59) Sopron Alumni társunk, életének 89. évében.

Béke poraira! Részvétünk a gyászoló családnak!

MEGEMLEKEZÉSEK

Istvan 'Steve' Tolnai

May 17, 1935 - April 4, 2025

Born: Lakócsa, Hungary, May 17, 1935;
Parents: István Tolnai and Mária Schaff; Spouse:
Joan Margaret (1967); Children: Two boys and
one girl.

Education: Highschool in Pécs, Hungary
(1953), BSF at UBC (1959).

Experience: Started as a chokerman at
BC coast logging operations, timber cruiser, to-
pographer, planting crew foreman. Engaged in
general logging: engineering, road and setting
layout work. Supervision of survey-inventory
crew, organizing permanent forestry-engineering
system and office. Designed a prism cruis-ing
system for pulp timber together with the first op-
erational IBM data processing system for operati-
onal and inventory timber cruises. Field of work
ranged from BC Coast to Interior areas with Ca-
nadian Forest Products Ltd., - 1973 Joined Weyerhaeuser Canada
Ltd., organized Forestry Department at the Head Office in Kar-
nloops. Currently Manager, Forestry and Planning.

Memberships: Association of BC Registered Foresters,
Canadian In-stitute of Forestry, BCIT Forestry Cur-riculum Advi-
sory Committee, School Board No. 34 - Resources Tech. Prog-
rams Advisory Committee, ILMA. Forestry Committee. Joint Int-
erior Product Outturn Committee, BC Forest Pest Review Com-
mittee, BC Tree Farm Inventory Review Task Group.

Recreation: cross-country skiing, fishing, hunting, garde-
ning and woodworking. (*ex The Sopron Chronicle, 1968*)

Steve was born on a farm in a tiny village in southern Hungary. His childhood was filled with adventure, mischief and hard work. To further his education, he moved away from home to attend school, eventually enrolling in the Sopron University School of Forestry. This choice would prove to define his life. In 1956, history came for Steve and his fellow students as they found themselves embroiled in the Hungarian Revolution. Outgunned, outmanned and outmaneuvered, Steve and his compatriots did what they could to hold off the Russian crackdown, but they were eventually pushed all the way to the Austrian border. This gave them minutes to decide their future: surrender and face the wrath of the secret police or escape into Austria and hope for the best. Steve and most of the others chose Austria. For months, this group of several hundred students, professors and their families lived in refugee camps, waiting to learn of their future. They started a letter writing campaign searching for a home, and eventually Canada answered. Plans swung into place to ship the entire Sopron Forestry School to their new home at the University of British Columbia, where they would continue their studies together.

Steve's new life in Canada wasn't easy. It was one of remote logging camps and hard days in the wild, jungle-like bush of Vancouver Island as he earned his way through university. After several years of study, Steve and 140 other Sopron students graduated and began to ply their trade across Canada and the USA. This group formed a lifelong bond and continued to meet regularly in reunions and gatherings throughout the years. The hard physical work continued through Steve's first few years as a professional forester, again living in camps and struggling through the rugged forests of Vancouver Island. Eventually, he moved to Prince George where his life took yet another turn, and his stay in Canada became permanent. In 1964, Steve met Joan Yorston, the love of his life, marrying her in 1966. They moved to Kamloops in 1973, folded three children into the mix, and lived out the next 52 years of their lives in the same house on a hill in the South of Kamloops.

As the Chief Forester for Weyerhaeuser Canada, Steve had a large influence on forestry practices in BC, culminating with his work on Tree Farm Licence 35, northwest of Kamloops, where he sought to implement his ideas for sustainable forestry. Over his years as a forester, he would win many awards and hold many honours, including the Association of BC Professional Foresters Distinguished Forester Award in 1998, and President of the Canadian Institute of Forestry from 1995-1996, before retiring in 1999.

Outside of work, Steve poured his life into his family and his garden, as well as traveling the world with Joan, documenting every occasion with a trusty camera in hand. Cooking delicious meals for family and friends brought him joy, and he was famous for his incredible stuffed peppers. Steve loved to work with his hands, demonstrated by his nearly single-handed construction of a cabin on the shores of Shuswap Lake. He spent countless hours on the sidelines of baseball diamonds, soccer pitches, hockey rinks and ski hills, supporting his children in their endeavors, even though his preference was to hunt and forage for mushrooms. Steve was a person of high expectations, firm but fair, that you hated to disappoint. He was a man of few words, but people stopped and listened when he spoke.

Steve is survived by his loving wife of 59 years, Joan, his three children Stephen (Jane) Tolnai, Lisa (Mike) Wood, David (Andrea) Tolnai, six grandchildren (Dawson, Jade, Nina, Bella, Emilia and Stevie), his brother Joe (Rosie) Tolnai, niece Eszter, great niece Kitty, and great-great niece Emily, as well as his brother and sister-in-law, Don (Denise) Yorston and Janet Yorston. (*ex Obituary*)

Dave Tolnai: **A son's eulogy**

They say if you have no idea how to begin, consider starting with a definition pulled from the dictionary. I'm going to choose "Stoic" - A person who can endure pain or hardship without showing their feelings or complaining. Also, for the completists in the room, a member of the ancient philosophical school of Stoicism.

This was Steve Tolnai. No matter the issue or challenge, he would put his head down and work through it without complaint, while the rest of us bickered and squabbled around him. He could focus on the things that matter, and not worry about the things that didn't.

My dad (as well as a few others reading today) experienced more in his life by his mid-20's than many will in a lifetime. These early years defined him, almost as if he'd had enough chaos and change so he'd dedicate the rest of his life towards finding safety, security and predictability for those around him. He liked simplicity, was clear and logical, and was never more passionate than when he could plainly see something that nobody else understood. He'd come alive with hand gestures and exclamations, hair and words flying, oblivious to the fact that he was explaining the shortcomings of forestry in British Columbia to a car full of twelve-year-olds.

Growing up with Steve Tolnai was never normal. This is my best effort to explain how that worked. This is Steve Tolnai in eight parts.

Objects

Dad didn't care much for fancy objects or luxury, and it confused him that we did. Why did we complain so much? Why did we expect so many things? Why did we need more than one pair of shoes?

For him, an item had a job to do, and as long as it completed that task, that was good enough. Additional functions, improved safety or increased performance did not matter. If a pair of skis slid on snow and got you down the hill, mission accomplished. If you broke a bicycle in half, weld it back together and keep riding. If you had a perfectly good crescent wrench sitting right there, did you really need a hammer?

This creed led to both the sublime, as well as the ridiculous. At one point I mentioned to him that I wished my bed had a headboard. He promptly disappeared into the workshop and later that day emerged with a simple, functional, good-looking headboard that he'd pieced together with scraps from his wood pile. On the flip side, he also used the same cooler for 50 years. It sort of kept food cold but was more just a sturdy metal box that you put ice into. Every year or two he would have to whittle down a stick just so, that he would then jam into the drain hole to replace the plug that had broken off 40 years previously. Very little was wasted and everything worked roughly as intended.

From the outside, his philosophy didn't always appear consistent. How could the same man ship a Triumph back from England, but also take joy in rooting through the clearance bin at Surplus Herby's? How could the same man have beautiful old cameras and measuring instruments, while other things were held together with twine and bent nails? For him, objects that created an experience held value, while object that were purely material did not. It took me many years to appreciate this difference, and a few more to understand that he had probably been right all along.

Fashion

Fashion is just objects placed on the body, but we do need a special section to deal with dad's clothing. Steve had a sense of fashion that was one-of-a-kind. It was bold, in that no one else would have the courage to pull it off. It was timeless, in that there was never a time that it made sense. While most will

live their life without even one trademark, he had several. The most noticeable was the flowing white mullet, half Santa Claus, half prisoner of war. Along with that came the self-tinting glasses, which together with the strange European accent gave off a bit of a mob enforcer vibe. This, amongst other things, caused many of our friends to be just a tiny bit afraid of him.

His clothes were bonkers. Even the new things he bought felt like they were ten or twenty years old. He had a down jacket that was so voluminous he looked like a navy-blue bear. He had sport coats that looked like they were made of materials concocted in a NASA laboratory. In the winter, he bundled up like he was preparing to invade Finland. In the summer, he shed it all off like it was the final day at Woodstock, and free love was on the menu.

Once he retired it was a renaissance. Little did we know, we had just experienced the formal years of Steve Tolnai. His corporate life was done, so he decided that his clothes needed to tell a story. That story was either "I went on vacation here", or "my son-in-law works at this car dealership."

Gardening

Growing up I didn't have an appreciation for gardening. I assumed everybody had a gigantic garden in their backyard, and spent most of the summer with a fridge full of fresh fruit and vegetables. Heck, it took failing at growing my own tomatoes to really appreciate just how much knowledge and work Dad put into his.

He made it a lifestyle, really. It started mid-winter, when seeds collected from the last harvest would materialize out of thin air. Like a crazed squirrel lording over his dominion of nuts, he'd shuffle them around, pile them, categorize them, looking for things that no one else could possibly comprehend.

After that it would go quiet for a month or two, before the indoor germination process started. He'd have lights and containers and soil jammed into small places. For months on end the laundry room glowed as if an alien spaceship had descended and was setting up headquarters.

Once planting season started, that was it. From May until September, there was hardly an evening that he didn't spend some time in his garden after work. Weeding. Cutting. Picking. Watering. Spraying with chemicals smuggled out of Eastern Europe.

Smuggling played more of a role in our lives than you would expect. Most of his best crops began as seeds from a foreign country that traveled home in a pill container stashed in his toiletry bag, and rumour has it that he was the original source of most Hungarian peppers grown in British Columbia. It wasn't just seeds though and had he carried on post 9/11 with his fireworks smuggling he likely would have been shipped off to Guantanamo.

Back in the garden, his long-time partner in crime was Ralph the duck. You've never seen a happier pair. One scampering around in the dirt, picking at worms and bits of lettuce. The other a duck. In a sense, the garden was Ralph's, as much as Dad's. Ralph would patrol the little hill above the garden, quacking away with his head bobbing up and down, waiting for his serf to pay tribute with a fresh worm. They were a symbiotic pair, totally in tune with what a garden should be and how many worms could be spared for meals.

Once harvest hit, it was vegetable bedlam. Most people with large gardens end up giving away as much produce as they eat. For Dad I think it would have been a personal failure to him if we didn't eat the majority of the vegetables he grew each year. Fruit was fair game for redistribution, but my god did he eat a lot of vegetables. Visiting friends would marvel as Dad stacked

layer upon layer of peppers, cucumbers and tomatoes on a plate, doused them in enough salt to decimate a family of slugs, and then chomped away, like a duck swallowing a fresh worm.

His salad game was advanced as well. Watching dad make a salad wasn't for the faint of heart. He'd start with a giant bowl, so large you couldn't imagine what cupboard it would possibly fit in. Then he'd chop and chop and chop, each slice millimeters away from disaster. He elevated dressings to an art form, or perhaps an alchemy, scooping herbs, spices, oils and vinegars on top with disdain for any sort of measuring apparatus. Each salad had a fancy name that he bestowed upon it: Bean salad. Cucumber salad. Tomato salad. Greek salad. Legendary.

He loved growing tomatoes, but his pride was always those peppers. He grew the hottest peppers you could ever imagine, and was the only person that could stomach them in any quantity. He'd eat them like they were candy. One day out at the lake, cousin Kevin decided to get in on the game. "Hey Uncle Steve! Can I try one of your peppers?" Of course not!

He persisted though. After much cajoling, Dad finally relented and cut him off a small hunk of pepper. Kevin popped it in his mouth. A smile spread across his face. "Not so bad, Uncle Steve." He strutted around for a minute or two, then the tears started rolling down his face. Quickly after that Kevin ran down the stairs to the lake and jumped in fully clothed. Dad laughed not for days, but for years, after this episode. This was quite possibly the funniest thing my father ever witnessed and right in his wheelhouse at laughing at the casual misfortune of others. And a lesson learned for all of us - Never play hot pepper bingo with Steve Tolnai.

Food

Gardening of course leads to food. Steve cooked the same way he gardened, with equal amounts of preparation and chaos. A typical Steve meal was vaguely or explicitly Hungarian and often resulted in something that looked like a banquet scene from Game of Thrones. He loved sauces, and you would never, ever, ever describe anything he made as delicate. If there wasn't a sauce, then there was a hunk of meat. If there was a sauce, there was also a hunk of meat. Again, it took me deep into my life to realize that not every family sacrificed a small animal before each meal. For somebody who ate so many vegetables, he had an extremely difficult time wrapping his head around the concept of vegetarianism. You couldn't have convinced him to live his life without salami, let alone with complete elimination of meat from his diet. And despite his gardening prowess, he never let a fresh herb near any one of his dishes aside from the odd sprig of dill here and there.

How he ate was a symptom of his past. He used to tell us that when he was a kid a really big treat would be a fresh slice of bread with a smear of lard across it. He remembered what it was like to eat humbly and have to produce all of the food you ate. Food, meals and sharing were deeply important to him and this was not an area to be skimped on, ever.

Dad loved so much to cook for people but also sort of lorded over you the fact that he had. His basic assumption was that every single thing that he made was the most amazing thing a particular person had eaten up to that point in their life, and if you didn't tell him that, he'd get a little bit offended. Nothing pleased him more than when some random grandchild proclaimed a particular dish of his as their favourite, and then for him to make that for them. Half the time this was stuffed peppers, and I know for many in our family their most vivid memory of Dad will involve us all crammed around a giant table, scooping stuffed peppers over boiled potatoes, with a fresh cob of corn on the side.

All of us will regret not paying more attention as Dad made the classics. However, it was nearly impossible to follow along as he made things. If your life depended on figuring out

one of his recipes, he'd still somehow manage to flummox you as he worked through its creation.

"Dad, how much of that?"

"I don't know! A bit!"

"What about this? Is there any of this in it?"

"Of course! What do you think!"

He meant ground pork when he said ground beef. He meant a lot when he said a little. He meant cook it all day when he said cook it for a while. Most of his seasonings were mysterious and unlabeled. Just like in a restaurant sometimes you were a little bit shocked when you saw the sausage being made, but by god did he ever deliver when 12-15 hungry people were sitting around a table, waiting to be fed.

Despite his love of food, he seemed intensely suspicious of restaurants. Growing up, we ate at restaurants precisely 4 times every year - with a family of five, you can guess whose birthday didn't end with a meal at the Keg.

Once at the restaurant, ordering was like negotiating a trade deal. "If I order this, can I have a pop too? No? Okay, what about if I get this instead?" Suggest you wanted to order an appetizer and he'd ground you for a week.

The Cabin

It's impossible to state how much of a role the cabin played in our family's life. From June through September, more often than not, we were out at the Shuswap.

For us kids, we challenged ourselves to pack as much activity into a day as possible. We'd roll out of bed in the morning, eat a giant breakfast, and then disappear down the bay somewhere, jumping from one boat to another, maximizing the amount of waterskiing or wakeboarding. Once the water chopped up, you'd go for a bike ride or hike someplace and throw rocks at something. Every evening there was a giant meal and you could hardly contain your energy as you'd want to just get one more ride behind the boat in before it got dark, or talk all the kids in the bay into a giant game of kick the can. Night time was for giant campfires, or vicious games of Risk. And then you'd fall asleep and do it all over again. We did this as kids, as teenagers, as twenty and thirty somethings, on up into our 40's.

While we were doing that, Dad built the cabin. Looking back, construction probably didn't take as long as we remember, but it feels like he worked on it for 20 straight years. The first half of the cabin always just seemed to exist, but the second half was the Steve Tolnai version of La Sagrada Familia. Once done with the cabin it was on to finishing the boat house, and then back to the start as he replaced major portions of decks, railings and other key structural components. Part of this was by design though, as he figured out that the property tax rate was lower if the government thought it was still under construction.

Like all Steve Tolnai creations, the cabin was both beautiful and totally insane. The view was astonishing, the rooms were plentiful and the plumbing was confusing. If you flushed the toilet you would immediately be interrogated about whether or not it was possible that you could have let that yellow mellow just a little bit longer. It was a temple of wood built by a mad carpenter. For every amazing feature there was a crazy little quirk. Every wall was covered in a small forest of prime timber, while the water pump required an exorcism and a degree in engineering to start it up each spring. The flooring was hundred-year-old hardwood salvaged from my grandparents family home, but the cupboards that he crafted by hand were forever swinging open, no matter how long you spent adjusting the hinges. It was a character in our lives and enabled a countless number of memories.

We assumed that the cabin would always be there, and as with any major loss, we realized how much we took it for granted after it was gone (for those following along at home, the cabin burnt down in the 2023 Scotch Creek Forest fire). We as-

sumed there would be hundreds more giant meals, lazy afternoons, evening card games and fix-it projects. No matter what everybody was doing in their lives, we'd always come together at the cabin at least a few times each year. The loss still takes me by surprise as the memories of the place are so vivid. I still know exactly which stairs to avoid as I walk down to the beach and I can still walk to the neighbours place with my eyes closed, and I probably will be able to do so forever.

The cabin was the greatest gift dad gave the family. I don't think that we can comprehend how devastating it must have been for him to experience its destruction. He hammered almost every single nail that held that place together. Years and years later, I would run into random people in sawmills and they would tell me about the time dad showed up and struck a deal for some wood for the cabin. While we loved the place, he lived the place.

Once it was gone, it felt important for us to do what we could to push forward on a rebuild. I like to think of it as cabin 2.0. Maybe we could take everything we learned from the beta project and create something even better? Wheelchair access down to the water and a toilet that you could flush whenever you wanted were at the top of the menu. Unfortunately, we didn't succeed in completing that in time for our father to witness it.

What I wish though is that we had done a better job of explaining to him just how important the place had been to us, and the value of the experience and memories. Even though the building was gone, there was absolutely nothing in this world that could replace the 40+ years we had with the place. And he built that for us.

Grandkids

Good lord, the grandkids. Nobody imagined that Dad would change from a stern, conservative parent into a laughing, anything goes granddad. All of those little kids running around had him wrapped around their tiny little fingers. "Papa, make me this!" "Papa, get me that!" Oh, he obliged. He giggled and he joked and they ran around doing all of the stupid little things that we were never allowed to. He took them out for meals! To restaurants! He let them order pop! He bought them ice cream cones!

Granted, they dealt with things we never had to at that age. They'd happily push him around in his wheelchair. They wouldn't bat an eye when the pee bucket came out in the middle of the living room. There's was a two-way street of patience and understanding that skipped our generation.

Honestly, papa lived an extra 10 years because of the grandkids. New ones kept popping up with remarkable frequency and he relished in every single one of them. He'd go to dance recitals and gymnastics competitions and they in turn would listen to his stories and fetch him things when he bellowed. Amongst the nonsense, he passed along lessons and wisdom, and they took it all in, including the most important lesson he would ever give them: If you remain seated at the end of a meal, you'll never have to wash a dish in your life.

Travel

Travel was the luxury that dad treated us to while growing up, though "luxury" is a bit misleading. Our traveling experiences began with the tent trailer. Tent trailers tend to live their lives pretty low down on the RV heap, and this tent trailer made most others look like a suite at the Hilton. We were immediately those people whenever we rolled into a campsite towing that monstrosity behind our station wagon. It only got worse as we unfurled the bright orange and blue canvas, but we really didn't care. It was our first lesson in appreciating the experience and not worrying too much about the vessel in which you arrived. We toured much of Western Canada and the USA in that thing, and once it became too dangerous to be towed it lived on as a spare bedroom at the lake for another decade or so.

One thing that dad loved about traveling, and in life, really, was getting a good deal. If he got a suspicion that some-

body on the phone was less than they claimed to be, he would start yelling "hang up the phone! It's a scam!?" But a second tier booking website on the Internet? Take my credit card information please! It always seemed to be a small miracle if we showed up and an actual room was provided.

The best deal going though was free food. He was totally obsessed with seafood when we travelled. He didn't enjoy swimming, but would happily strip down to his underwear to wade through brackish water and dig for clams for hours. He was similarly obsessed with prawn and crab traps, and god help you if you lost a fish that was on the line. He was a master forager, and he would find food where others would never think of looking. He had an asparagus trap line in the gully beneath our house, and for much of the spring each year he'd be able to produce a handful of fresh asparagus for each meal.

Overall, he looked at travel as an investment. He felt it was important for us to see new things, but most of all he cherished the common experiences that traveling together gave us all. No matter where we went, he had a story for us when we got there, even if he'd never been there before. Over the last few years, he travelled less, but the few times that he did he sought to maximize the experience. More people! More places! Our last family trip to Hungary was especially important to him, as he was able to show the grandkids something of his old life and where he came from.

This of course was all encompassing, warts and all. We saw his childhood home and the property that he grew up in. We saw the church where the priest beat him, as well as the school where the teacher beat him. He gave us the history where he and his friends injured themselves and told us all about the people in the village that died under miserable circumstances. One day he proposed that we spend several hours in the car (each way I might add) driving to an outdoor museum of farming implements. It was almost like we hadn't quite taken in the misery of his childhood, so he was going to jam it all into one action packed afternoon. He was disappointed when everyone started laughing, and then we just bought some watermelon and soaked in the hot springs instead.

Mom

Most people aren't around for the start of their parents relationship, which puts them on the back foot as far as perspectives are concerned. By the time you are conscious of the concept of your parents being something beyond just parents, they will have been through countless things that do not involve you. Even when you reach an age where you could start to pay more attention to how they make things work, you probably don't. Sure, you pick up on quirks, you notice preferences, and you figure out what things are going to really make mom pop a gasket. But that's still mostly about how things impact you, and not really about them.

In the past years we, the family, have tried to get more background on how their relationship worked. This mostly involved asking them to repeat the story of how they met just one more time. This starts with the introduction from a friend and then moves on to the point where our grandma and grandpa are deeply unimpressed with dad. That's our favourite part of the story:

Because it's the part that makes the most sense to us as children. It would have been strange if our traditional, buttoned down, slightly snobbish grandmother had accepted this strange, older, foreign man into the fold.

Because imagining all of these uncomfortable meals and interactions is downright hilarious.

So, we linger on this part. Who was this friend that introduced you? Do you still talk to them?

Again, when your introduction to a relationship comes some 10-20 years down the line, you miss out on a lot of the romance of new beginnings. Dad did have a strange charm that

would come out with the people that he really liked, and you can sort of imagine how that played out with my mom. But that's also pretty weird to think about, so we tried not to. the past weeks we have spent a massive amount of time sifting through old photographs, and this has given us the insight on their relationship that we never had. Most of the time, if you asked my dad to smile for a photograph it was like he was involved in some sort of hostage situation, with somebody off camera threatening him with violence if he didn't play his part. But as we sifted through all of these photos, there he would be, sitting next to mom, beaming ear-to-ear with genuine happiness. One thing you could say about my father is that it was often difficult

to tell if he was happy or not. Much of the time he existed with a look on his face somewhere between accepting and annoyed. And that's why it was so striking to see all of this photographic proof of genuine happiness, rooted back to the common denominator of our mother.

This was Steve. He was quiet and kept largely to himself. When he wanted you to know something, he'd be absolutely sure that you heard him. He would sometimes struggle to find the words to tell people how he felt about them, but he would always go out of his way to show it.

Tolnai István, alias Pufi 1956-ban mint a határőrséget kiegészítő egyetemisták vezetője

Donáth György Endre 1938 június 5—2025 július 27

„Fiúk!...elrendelém már rég,
a tort, mit értem tartaszatok!
S ha elmennék is én közületek...
Mulassatok, ne sírjatok!”

Donáth Gyuri mint a Soproni Erdőmérnöki Főiskola I. éves hallgatója, 1956 decemberében a kimenekült diákok egy kis csoportjával Svájcba került. A KAPOCS 68. számában, 2019 tavaszán, több oldalon beszámolt sikeres életútjáról. A 2020-as évek elejétől a Parkinson kór nehezítette életét. Egy évvel ezelőtt, tavaly ősszel, újabb betegségek jöttek és az év végére annyira legyengült, hogy a szomszéd falu egy jó nevű ápoló-otthonba kellett költözni. Itt barátai is többször meglátogatták, tarokkoztak is, és június 5-én, a 87. születésnapját felségével Szilviával és a Svájcban élő magyar erdész kollégáival együtt ünnepelte. Egy hónappal később, 2025. július 27-én, Gyuri elment tőlünk. Gyászoló családja: Szilvia, fiuk Lehel, lányuk Anikó, Lehel felesége Miho, a fiuk Hisato és Anikó fia Marino, a gyászjelentésben meghívták Gyuri volt kollégáit, barátait és ismerőseit egy augusztus hó 30.-án tartandó búcsúünnepre, lakhelyük, Neftenbach község református templomába. Gyuri urnáját egy későbbi időpontban a Hajdúszoboszlói Köztemetőbe viszik, ahol szülei és testvére nyugszanak.

Augusztus 30-án, egy szombat, délután 2 órakor a község református lelképásztora, Andreas Goerlich, köszöntötte a megjelenteket. Elöl, a padosok előtt a gyászoló család tagjai ültek, Miho az orgonánál. Balra középen az úrasztalán és alatta fenyőágak és borostyán hajtások közt Gyuri portréja, szerszámok és tárgyak, amelyek Gyuri foglalkozására és hobbijaira emlékeztettek. A család mögött két oszlopban padosok, tele helybeliekkel és

Gyuri svájci és magyar kollégáival, barátjaival és ismerőseivel. Minden ülőhely foglalt volt. Az ünnepség a magyar himnusz elénekelésével kezdődött. Utána Goerlich tiszteletes úr recitálta németül az elhangzott himnuszt, majd egy hosszabb beszédben ismertette és méltatta Gyuri életének főbb állomásait. Még két másik felszólalás volt. Gyuri fia, Lehel, beszédét több részecskére taglalva és váltakozva magyarul és németül, egy édesapát jellemzett, aki optimálisan beilleszkedett egy új világba, egy új hazába, de ugyanakkor mindent megtett, hogy megőrizze magyarságát. Majd Lehel húga, Anikó lépett fel, és a zürich-környéki német dialektusban előadott beszédében először a legjobb Apára emlékezett, majd vidám családi történetekkel sok hallgatónak mosolyt csalt az arcára. A beszédek közt és után németül mondott imák, német református templomi énekek és zene: dupla furulyával, csellóval és orgonán játszott szóló művek váltották egymást. A búcsúünnep templomi része kb. egy órát tartott.

Befejezésésként Goerlich tiszteletes úr a gyászoló családnévben mindenkit meghívott egy gyászlakomára. A templom melléképületeiben és zárt udvarán jöttünk újra össze, és együtt töltöttünk még egy-két órát. Finom ételek és italok közt lehetett választani és ezeket ülve vagy állva fogyasztani. A tor lehetőséget adott a gyászoló család tagjainak személyesen kondoleálni, barátjainkkal emlékeinket Gyuriról kicserélni és rég nem látott ismerősökkel találkozni, elbeszélgetni.

Egy bensőséges, felemelő, felvidító búcsúzás volt! Gyuri; Sorstársunk, Kollégánk, Barátunk, nyugodjál békében!
(Bariska Mihály, Herczeg Endre, Jacsman János, Szilágyi Tibor)

Donáth Lehel: Édesapám: a svájci magyar

Amikor édesapám egyik legjobb barátja, Oltiványi Józsi, 1996-ban idő előtt elhunyt, Józsi fia a temetési szertartáson háromnyelvű beszédet mondott: németül, magyarul és hollandul. Apám később azt mondta nekem: „Nos, te is ezt teszed majd az én temetésemen, ugye?” Nem lesz háromnyelvű, de szeretnék néhány szót mondani Édesapám anyanyelvén.

A nyugati emberiség történetében, két világgép létezik: a geocentrikus világgép és a heliocentrikus világgép. A magyarok képzelte világában azonban létezik egy harmadik világgép is, a magyar-centrikus világgép. Köztudott, hogy a magyarok, bár-mikor képesek bizonyítani, hogy még a Jó Istennek is magyar gyökerei vannak. Édesapánk pedig ennek a világnézetnek lelkes híve volt. Így az 1956 óta Svájcban töltött életszakaszában soha

nem vesztette el magyar akcentusát, és a nemek közötti egyenlőség nyelvének önkéntelen úttörőjeként rendszeresen összekeverte a német 'der - die - das' névelőket. Természetesen mi, gyerekei magyar neveket kaptunk, és ő nagy szeretettel vezetett be minket a magyar-centrikus világgépébe.

Még a kommunista rendszer idején, a 70-es években utaztunk Magyarországra. Svájci osztálytársaink Olaszországba vagy Franciaországba mentek nyaralni... Neki viszont fontos volt, hogy megmutassa nekünk szülőföldjét, s hogy megismerhessük és megszerethessük nagyszüleinket, testvéreit és unokatestvéreinket.

Számomra meghatározó élményem volt két utazásunk Kolozsvárra 1978-ban és 1983-ban, ahol nagyapám húga élt. Ez

még a Ceaușescu diktatúra idején volt.

Az 1989-es forradalom után kapcsolatokat teremtett a erdélyi erdészettel, segélyszállítmányokat szervezett Csíkszeredába, és a 90-es évek elején elutazott a kovásznai Szöröse faluba, ahonnan nagyapja származott, és ahol még távoli rokonok éltek.

Munkatársaival és Tarokk-körével is gyakran utazott Magyarországra és Romániába. Akasztófa-humorral mesélte, hogy kollégáival a Kárpátokban egy erdei vadászházban töltötték az éjszakát, ahonnan Ceaușescu medvevadászatra szokott indulni.

Donáth Anikó: **Apámnak a DNS-ében volt a pozitív gondolkodás**

Ha édesapám látná, hogy milyen sokan vagyunk, fogai közt elismerően füttyetene egyet. Köszönjük mindkinek, hogy eljött.

Én minden alkalommal csodálkozom, amikor egy temetési búcsúztatónál egy ember életét egy órában összefoglalják. Ezzel senki nem lesz boldog, megelégedett, és különösen apám nem. Nekem mégis van egy összefoglaló apám életéről, amely még sokkal rövidebb, és mégis a lényeg: Apám egyszerűen a legjobb volt!

Kedves, vicces, mindig jókedvű. Neki nem kellett megtanulni pozitíven gondolkodni. Ez már mindig meg volt nála. Anyámat mindenekelőtt szerette és azt újra és újra mondta neki. Sőt nekem is, amikor találkoztunk: „Nagy szerencsém volt mameliddel!” De anyáknak is vele.

Képes volt könnyedén komplex problémákat is megoldani. Például az alvás-zavarokat. Tippje: Elég, ha fekszel! Noha soha nem konzultált pszichológiai tankönyvekkel, voltak jó ötletei konfliktusok megoldására. Ha vitatkoztál valakivel, négy-szemközt vagy a munkahelyen, ajánlott egy trükköt: Adj neki egy kis ajándékot: A nem kiérdemelt ajándék teljesen összezavarja az

(Ő melleleg Ceaușescu ágyában aludt.)

Földi élete július 27-én véget ért. Maradnak az emlékek. Élete legbátrabb és legmerészebb döntése, hogy elhagyja a hazáját, helyesnek bizonyult, nemcsak számára, hanem a Magyarországon maradt családjá számára is. A legjobbat hozta ki a nehéz helyzetből. Svájci lett és lelkében magyar maradt.

És ha Gyuri most a „Magyarok Istene” előtt áll, azt remélem, hogy az válon veregeti és azt mondja neki: Jól csináltad, na, menjünk tarokkozni.

illetőt és a probléma egyszerre eltűnik. (Én ezt egyszer kipróbáltam, bár nem egészen értettem dolgot, és működött!)

Papánk szerencsés embernek mondta magát. Egyszer mondtam neki, hogy ez bizony relatív, hiszen kétszer kellett menekülnie. „Ó, igen, így van.” Bár nehéz időket élt át, képes volt a multat befátyolozni. Ezért mindnyájunk számára egy példakép maradt.

Egyszer elküldtem jóga-tanítót, Mansoort, egy koryphäet, indiai gurut, szüleim házába. Megkérdeztem apámat, milyen volt. „Igen,” - mondta – „imádkoznunk kellett és becsuknunk a szemünket. De én ezt nem tettem, nem, nem, láni akartam, mit csinál ő.” Amikor aztán megkérdeztem Mansoort, hogy milyen volt a szüleimnél, csak azt válaszolta: „Your father doesn't need Yoga” Ami újból megerősíti, hogy papám egyszerűen a legjobb volt, és még életében egy kicsit már megvilágosodott,

Egy füzetet tettünk ki, amelybe Gyuriról vidám anekdotákat és más emlékeket lehet beírni. Örömmel olvassánk emlékeiteket. Köszönjük szépen. (Németből magyarra fordította Jacsman J)

Szilágyi Tibor: **Földimre emlékezem**

Ősidők óta (1945) ismerem Gyurkát. A második világháború családokat szétszórt körülményei/következményei hoztak össze bennünket Hajdúszoboszlón. Azóta, vagyis 80 éve vagyunk ' „földiek’, habár Gyurka a szomszédos városkában, Berettyóújfaluban született, én pedig Debrecen mellett Mikepércsen. Élete végéig földinek szólítottuk egymást.

A második elemiben Gyurkával együtt jártunk a régi, jó nevű szoboszlói Nagyskolába. (Gönczy igazgató idejében). A háború miatti évéves iskolai lemaradásom pótlása után (1946)

elváltunk, de a szoboszlói Irinyi János Gimnáziumban 1951 illetve 1952 után újra együtt voltunk. Gyurka erdőmérnök akart lenne, mint az édesapja. A sors úgy hozta, hogy 1956 őszén együtt vonatoztunk Sopronba, ő mint balek, én mint másodéves.

A későbbi időkről sokan írtak. Svájcban a zürichi Műszaki Egyetemen (ETH), az erdei Hütte-bulikon Gyurka szeretetteljes kolléga és szervező volt minden soproni hagyományokat őrző társasági összejövetelnél.

Kedves Földi, Isten jóvoltából nyugodjál békében!

Gógös Ferenc: **BILINCSBE VERIK ŐK AZ ÉJSZAKÁT**

*Fekete burkában forog a föld;
Fekete lében őrlődik a világ,
Sötét van, sötét van, hangtalan sötét,
Bilincsbe verték ők az éjszakát.*

*Csend van itt, a rettegés szülte csend,
S nincs kakas, mely a virradatra kiált.
Nincs ember, aki ma hajnal reméljen,
Bilincsbe verték ők az éjszakát.*

*Nincs remény, mely sugarat gyújtson,
Nincs hamu, mely alatt izzana parázs,
Kiírva minden fény, s jóság e földről,
Bilincsbe verték ők az éjszakát.*

*Pedig a holt városokban élnek még
Emberek, de parancs a némaság,
S megszegni a tilalmat nem lehet, mert
Bilincsbe verték ők az éjszakát.*

*Vigyázzatok a föld másik felén!
Hiába ám az újság, és sok plakát,
Vigyázzatok, mert terjed a sötétség,
Bilincsbe verték ők az éjszakát.*

Powell River, 1957. márc. 19.

Gőgös Ferenc: **Napló töredékek (5)**

(Ezen napló töredékek Pintér L munkálkodása révén jutottak el hozzám. Tartalma a Soproni Egyetem 1956-os 'kivándorlásának' eseményei és az 'Újvilágban' való megkapaszkodás. Gőgös F (1938-1972) vajúdásai személyesek, de hangulata sok más hason korú fiatal akkori érzéseit is tükrözi. A Szerk.)

1959. jan. 3.

Kopogtak az ajtómon. Egy pillanatra dühös is voltam, hogy ki a menkü zavar, miért nem hagynak békén. Imre volt és Péri ajándékkal. Péri a Faust-ot hozta, Imre pedig egy gyönyörű gyűjteményes munkát, tanulmányokkal, összekötő szöveggel ellátva. Meghatott a kedvességük; én meg üres kézzel álltam. de ez még nem volt elég. Mondván, hogy nem engednek egyedül maradni, levittek a Balekékhoz. Karácsony-fájuk alatt újabb meglepetéssel vártak. Banditól a 'A latin Költők'-et, Csibésztől egy Keats kötetet, Bélától egy népszerű antológiát kaptam. – Ez a nagy figyelmesség váratlanul ért. Csoda, hogy könny szaladt a szemembe, mikor megköszöntem.

S ha már a kapott ajándékoknál tartunk: Tóni egy Ady összessel, Bátyám menő nyakkendő tüvel és inggombokkal lepott meg. Hát ez szép szenteste volt. Most már csak ki kell használnom az adott alkalmat. Dolgoznom kell, és fogok is. A január erre van szánva. Úgy is mondhattam volna, hogy az egész eljövendő életem.

A Sziveszteren is túl vagyunk. Idegenben ez volt a harmadik, és talán a legjobban eltöltött. Legalább ittam is. Bukáéknál rendeztünk egy nagyszabású partyt. Jelen voltak az összes prof lányok, és minden valamit számító ifjú gentlemen. Hajnali 5-ig táncoltunk. Edit bünbánóan bevallotta, hogy van valami gyerekkori szerelme Torontóban, de már maga sem tudja, hogy szereti-e. Utána Marika, a Buka felesége nyakát csókolgattam reggelig. Tény, hogy sok nyomot nem hagyott bennem az egész. Délután Zolinál folytattuk. Holt fáradtan kerültem ágyba 7 órai hazafias szolgálat után.

Dec. 30-án volt az utolsó vizsgám. A vártnál jobban szerepeltem.

Tegnap váratlan meglepetés ért: két levél Marától. Mindkettő nagyon kedves, mintha a régi szerelem felzaklatott sírását hallanám ki belőlük. Vagy csak hallucinálok?

Kint üvölt a szél. Szokatlanul hideg van. Napközben is állandóan –8–10° van. Szinte aludni sem lehet.

1959. jan. 30.

Múlik az idő, s még mindig nem tudom, mitévő legyek. Hogyan fog alakulni az átkozottul göröngyös életpályám? Azt mondtam, múlik az idő, és mégsem! Áll megátalkodottan, csökönyösen. Biztos más is így van vele, nemcsak én. Amióta eljöttem hazulról, számolom ugyan a napokat, érzem az évek múlását, de mögöttük oly nagy az üresség, annyira nem veszem őket komolyan, mintha nem is léteznének. Öntudatom alatt szinte már határozott gondolattá fejlődött, hogy ez csak egy tengődés, egy átmeneti szakasz, s ha majd hazakerülök, akkor kezdek újra élni. S csak néha jut eszembe, hogy közben a lehulló naptár lapok sűrűn terítik be söpörtlen szobám padlóját, s csak néha bánt a lekiismeret, hogy ezek az évek mégis csak egy időegységet jelentenek, és nyomtalanul kitörlődnek, elvesznek majd az életemből. Ebben a nagy szittyá tékozlásban van valami mohamedános lustaság: „Allah akarta így!”

Apámék küldtek egy gyönyörű Móra válogatottat. Igen-igen szeretem Mórát, s rajta keresztül szegény árva népemem.

1959. feb. 20.

Sűrűsödnek a tavaszi napok, s velük az örök kanadai gondok: lesz-e állás a nyáron?

A nap lemenőben van, s a hegyek hősüvegén szikrázva török meg haldokló ereje: az utolsó pár fénysugár. Ez az a hangulat, amelyben nem vagyok képes semmit sem csinálni. A természet, a távol megbénítja cselekvő erőmet. Mesélgetek eltelt napjaimról. Úgy történt, ahogy gondoltam. Mara nem írt többet. Levelemre sem válaszolt. Sokszor szinte úgy vagyok, hogy már-már elfelejtem, de valami apróság, egy ismerős táj, egy melegebb légfüvám, egy ismerős illat, s máris itt van. Eletnagságnál nagyobb képben, jóval nagyobb szerelemmel és fájdalommal. – Mostanában gyakran hallok egy nótát a rádióban. Nagyon kedves, muzsikálóan dallamos. Csak le kell hunynom a szememet, s már otthon vagyok a feltöredezett betonú, szegényes gimnáziumi bálteremben, és ringat ben-nünket a zene lassú, szerelmes ritmusán, Mara aranyzóke hajával. – Elég!!

Két-három hete járogatok egy szőke asszonykához. Mindössze 20 éves. Hosszú idő óta az első, aki érzem, hogy szeret. Csak félek, hogy bajt hoz a nyakamra a kis bolond. Válni akar a férjétől! De majd csak lebeszélésem, kijózanítom valahogy.

Edit keményen harcol a férjhezmenésért. Ifjú Gézát akarja befogni. Mi sem természetesebb, nekem tagadja az egészét. Ma még egy buta verset is írtam erre a buta témára.

Tegnap este beszélgettem az egyik lánnyal: „csak egy baj van veled, Feri, nagyon fiatal vagy!”– mondta. Bizonyos szempontból s bizonyos okból azt hiszem, igaza van. Ámbár a fiataltságot nem szabad senkinek sem felróni.

Ez az átkozott magyar zsidó itt szemben olyan ősi palesztinai kedvvel rágódik egy libacombon, hogy áthallatszik a csámcsogása!

Mostanában, nem töltöm olyan tékozló módon az időmet: Rengeteget olvasok (80%-át angolul), s amellet itt van nálam az Európai Irodalom Története. Hát abból van mit tanulnom. Nagy lelkesedéssel neki is álltam kijegyzetelni, de persze a görögöknél tovább nem jutottam, De talán később lesz még erőm folytatni.

Megbántam, hogy otthagytam a Columbust. Hiányzik a zöld gyepp, az elsőrendű szerelés, a szurkolók csodáló pillantása és a mérközések jóleső izgalma. De hát én mindig előbb cselekszem, mint gondolkozom.

A faculty bajnokságot a döntőben veszítettük el, aminek egyik oka, hogy nem álltam be védeni. Kosárban még veretlenek vagyunk. Hogy meddig?

Alig-alig kapok levelet, igaz, én sem lelkesedem már az írásért, de kapni azért jó lenne. Nehéz úgy elmenni reggel, hogy hetekig ne találjak levelet a nevemre a nagy, csúnya hangú óra alatt. Apám nagyon el van keseredve úgy érzem. Hiába próbálja palástolni.

Fáradt vagyok! Naplót írni úgy, hogy az öntudat mögött állandóan ott-tartózkodó gondáradat ki ne törjön, nem lehet!

A múlt héten Kornyaéknál voltam party-n. Végre tökéletesen berugtam. Innék most is. Gyenge vagyok.

A Gőgös hagyatékban Pintér L által talált Napló Töredékek itt megszűnnek. Gőgös ezután rövid beszámolóiban, karcolatokban és rövid novella-szerű írásokban osztja meg gondolatait. Két példáját ezen írásoknak a következő oldalon közöljük. Mondanivalója ezután is érdekkeltő marad. (A Szerk.)

Tollas Tibor Vancouverben

Nemcsak a nyugat érdeklődése tűnt el az elmúlt két év alatt, hanem valljuk be őszintén, mi is fásultak, közönbösekké lettünk. Életünk újakezdése egy új féltekén újabb, vadabb ritmusra készítette szívünk verését, s egyéni gondjainkon kívül nem maradt másra időnk. S ahogy nagy várakozásainkat, vágyainkat a családások légioi rombolták szét, hitünk eltűnt, keserűek, cinikusak lettünk az egész világgal és önmagunkkal szemben is.

Nem, azt nem merném állítani, hogy néha éjjelente, a léleknek egy-egy magányos óráján nem gondoltunk fájo emlékekkel az otthonra, tenni, küzdeni érte már nem voltunk képesek, mert nem volt hiünk.

Jókor, majdnem az utolsó pillanatban jöttél Tibor bátyám. Hidd el sokat, rengeteget vártunk tőled mi, akik azon az estén öszszegyültünk, hogy meghallgassunk téged. (S úgye sokan voltunk?) Kapni akartunk valamit, valami nagy biztatást, amivel kiválthatjuk magunkat a közöny e hegyekkel és tengerekkel körülvett táborából.

Ahogy felléptél a színpadra, a teremben halálos csend lett. Egy pillanatra arra gondoltam, – mivel már öt hete járod Amerika nagyobb városait, és négy naponkint tartasz előadást ugyanarról a témáról, – hogy hátha fáradt leszel, s hangodban, nem lesz annyi erő, hogy felrázza hallgatóságodat, s kötelességének tudatára ébressze.

Tévedtem. Hangod tisztán zengett, s szavaid mögött az emberi hit és lelkesedés olyan határtalan ereje feszült, hogy az első pillanattól kezdve tökéletesen magaddal ragadtál bennünket.

Jó szónok vagy, mert az előadás alatt mindenki felemelkedett hozzád. Helyesek az elveid, s az út, amelyen jársz, mert napok múlva személyes hatásod elmúlása után is gondolkozva a mondottakon, láttuk, hogy azt és úgy kell tennünk, ahogy mondtad.

Sokat beszélgettem utána egyetemista társaimmal. Hallgassunk meg egy-két véleményt tőlük a mi diákstílusunkban:

Imre: „Ha ő adná le a mechanikát, tőle még azt is szívesen hallgatnám.”

Egy másik: „Csak lenne annyi pénzem, isten bizon rászánnám az utiköltségére, hogy még egyszer eljőjjön.”

Vagy, ami egyike a legnagyobb eredményeknek: „Add oda a Füveskertet, el szeretném olvasni.” Mert ezt olyan fiú mondta, aki nem szereti a verseket, és az irodalomról és művelőiről hajmeresztő véleménnyel volt.

Hát igen! Újra beszélünk, tervezünk, cselekedni próbálunk, mert újra van hitünk. Köszönjük Tibor.

A következő pár epizódot azoknak szeretném elmondani, akik nem lehettek Tollas Tiborral az alatt a rövid nap alatt, míg egyik fogadásról a másikra rohant.

Az angol és magyar professzori kar fogadásán valaki megkérdezte tőle, hogyan fordították le az angol verseket, ha nem tudták a nyelvet. A költő egy pillanatra meghökkent, aztán szavalni kezdte Burns egyik gyönyörű versét angolul káprázatosan jó kiejtéssel. Pár sor után magyarba csapott át, csak a nyelv változott, de a dallam, a ritmus, a sorok muzsikája ugyanaz maradt. Az angol professzorok lenyűgözve dőltek előre székekön. A többi már tolmács mondta el: Rengetegen voltak a börtönben, akik számtalan verset tudtak, leírták a vers fordítását, s ők, a költők pedig megtanulták az eredetét anélkül, hogy tudták volna a szavak jelentését.

A dékán irodájában angol szöveget tanult a rádió számára. Mi már jó fél órája vártunk rá, mert ebédre kellett volna vinnünk. Amikor végre megjelent az ajtóban, körülnéztem odalépett hozzá: „Tibor, ebédelni kell menni.” Ő ezt felelte: „Ugyan! minek ebédelni! Ez harc! Ma nem eszünk.” – Olyan mindent elsőprő lendülettel viharzott ki, hogy fejvesztett sietséggel tértünk ki előle.

Autóval a sajtófogadásra siettünk. Utunk a tengerparton vezetett végig. Tibor, mint öt perccel előbb, a mondata közepén elaludt a fáradságtól. Azonban hamar és hirtelen felriadt

és kipillantva a tengerre, így szólt: „Fiúk, álljunk meg egy picit, hadd mártsam meg a kezem a Csendes óceánba!” Számolgtunk az óránk számlapján, hogy oda érünk-e, és kiugrottunk a kocsiból. Leszaladtunk a vízhez és kaján képpel figyeltük az aktust, amint Tibor az éppen visszahúzódó hullám után kemény fövenyre lép és lehajol. De ebben a pillanatban újabb hullám érkezett, s térdig előntötte a reggel frissen vasalt nadrágot. Tibor prüszkölve hátrált, ki az óceánból, és még egy jókedvű megjegyzést is el kellett tennie: „Hiába, mégsem tengerre való a magyar!” (1958. november).

Kanadai élet magyar szemmel

Érdekes város volt. Szinte azt mondhatnám, hogy jellegzetes típusa a kisebb kanadai munkás-városoknak. A domboldalon szétszórót tetszetős házak és egy főtér, ahol a tulajdonképpeni élet – üzletek, sörözők, kávézók és bankfiókok voltak. A kirakatok többségében versenyt ordítottak egymással a ríktó kockás színek, vagy a fantasztikus alakúra torzított cipőféleségek. Az utca poros volt, piszkos, s az enyhe tengerparti szél szórakozottan kergette az elszórt papirosokat. Az autók észvesztő zúgással suhantak tova. Festett arcú, koruk delén jóval túl lévő magányos aszonyok, indián, vagy kínai srácok, vagy éppen szerelmes párok ültek a volánnál. Legalább is ahogy kinéztek, Európában szerelmesnek neveznék őket. De itt? – Sohasem lehet tudni, hogy az összebújt érzésekben hány százalék a szeretet és mennyi a pénz. A gyalogosok is általában loholtak egyik üzletből ki, a másikba be. Ma sem tudom, hogy a fejük felett elszaladt időt, vagy a rohanó autókat akarták-e utolérni. A járókelőknek csak egyetlen típusa nem sietett. De ezzel talán még szánalomra méltóbbak voltak, mint az idővel széjalalom harcot vívó társaik. Az öltözetük nem sokban különbözött egymástól: szűk, térdén alul érő csíkos nadrág, könnyű blúz, kifestett ajkak, s húzott szemöldök. Kivétel nélkül nagyon fiatalok voltak. Kicsi törekeny alakok, a szemük valami különösen kacér pillantásba merevült. Az emberben inkább a sajnálkozás – és nem egyéb érzést keltek fel. Nem csodálkozom, hogy mikor egyik honfitársamat invitálták, – bármilyen neveltséges volt is – ő elfutott.

Kissé vegyes érzésekkel nyitottam be az egyik sörözőbe. Nem vagyok ugyan 21 éves, ami itt a korhatár, de megkívántam egy pohár sört én is. A kocsmai hangulat, a dohányfüst mellett émylyítő bűz, s az apró asztalok mellett nemzetközi arcok fogadtak: fehérek, kínaiak, négerek, indiánok. Most majdnem azt mondtam: egy nagy ország kicsi mása. Amíg a szolgálatkész pincér elhitte, hogy 22 éves vagyok, figyelmem már a két lehangosabb fickó felé fordult. Reggel már láttam őket a kikötőben. A nyomorúságos bárpult szélénél ülve fényes egyetértésben szürcsölték a sörüket. Most nagy volt a vita köztük. Az egyik, kezében egy öt-dollárossal hadonászott, a másik ülve ordított, miközben egy üres poharat ütögetett ritmusosan az asztalhoz. Mihelyt fizetni kell, vége van minden barátságának. Úgy látszik, hogy a régi magyar közmondás itt is érvényes: „A pénz beszél, a kutya ugat.”

Maradt még hetven centem, – elmegyek moziba. A város legszebb épülete volt a mozi. Először görögkeleti templomnak néztem széles nagy tornya miatt de a ríktó színéről meggyőződtem, hogy jó helyen járok. Az aznapi műsort hirdető plakáton örült táncfigurákat lejtő párok, s a színpadon kifecamult csipővel a legkiválóbb alakú nő, akit valaha is vásznon vagy életben láttam. Ahá! Rock and Roll! Na mindegy, gyerünk be most már. A bejárókon vastag szőnyeggel, a hallban misztikus fény, egyik oldalt frissítők, s szinte az volt az érzésem, hogy Pesten az operában vagyok. De egy pillantás a coca-colát szürcsölő gentlemenekre, meggyőzőtt hollétem felől. Kicsit félszegen ültem le a vastagon párnázott székbe, mert hiába az új környezetet is szokni kell. De aztán csakhamar magamhoz tértem, és lassan kíváncsi tekintettel körülnéztem a kivilágított nézőtérén. Arcok, arcok és lám milyen ismerősek, pedig talán sosem láttam őket. Csak típusaikat ma az utcán, a sörözőben, az autókban. Minősze egyetlen érdekesebb

jelenség volt. Az előttem lévő sorban két lány. Két lány egymás mellett egy kanadai moziban! És sehol a boyfriendek. Mi ez? Értetlenül bámultam az egyszínű, könnyű kabát válltömését, a kedves loknikba leomló szőke haját. Egyikük különösen csinosnak látszott. Oh, csak láthatnám a szemét egy pillanatra, rögtön meg tudnám mondani, mi itt az igazság. S mintha megérezte volna a kíváncsi tekintetet mögötte, hátrafordult. Meglepetésemben majdnem felkiáltottam. Nem is csinos, hanem határozottan szép arc volt. Bársonyos fehér bőr, hosszú szempillák, kicsi festetlen ajak és a szemek... Sötétkékek, mélyek, valami vibráló szomorúság, és annyi érzés bennük. Megborzongtam, midőn egy pillanatra rám nézett. Úgy zsongott bennem az érzés, mint egy varázskéztől megpendített húr, hogy óh, nagyon, nagyon tudnám szeretni most. Ha még egyszer rá néz ... Nem nézett rám. Megkezdő-

dött a film, de bennem tovább rágódtak a gondolatok. Érthetetlen morfondéroztam magamban: – egy ilyen gyönyörű nő, nincs barátja, nem hajszolja a pénzt, és itt él Kanadában. Talán nem rég jött Európából? De akkor mit keres itt ezen a filmen? Az emberben lakó bizonyos második én rögtön visszafeleselt. És te mit keresel itt? Nem tudtam megválaszolni. Miért az a furcsa szomorúság a tekintetében? – És megint az a nagy ellentét! Amint ma megismertem ezt a várost, mint Kanada egy részét, és e különös nőt. Körülöttem a nézőtér együtt hajladozott és üvöltött a vásznon lévőekkel. Amint a filmnek vége lett én is fölálltam, és a lányok mögé tolokodtam, mert a férfi kíváncsiság sürgetett. Minden rejtély egyszerre megoldódott: szegény kislány sánta volt.

Bela Gorgenyi: Letters to my family (8)

1777 W 5th Ave, Vancouver, October 2, 1957.

Dear family!

I just received two letters from you and I do not know which one to answer first. You are asking if we are going to stay together. Yes, the four of us who moved here will. We are treated well and enjoy good company. The camp will be closed on the 15th. By then everybody will have a place to stay in town. You mentioned Bogyay's mother. Yes, she also wrote that it was a mistake and she was talking about a different Bela. It is his parents she met and talked to, not you. Misunderstandings happen on this little Globe quite often.

Are people preserving food for the winter here? No way! They would not know how to start. It is true that on the television they do show ads which promote canned home goods. They talk about how much more nutritious it is, then the next ad says that this or that canning plant produces the best canned food which cannot be imitated by anyone. They show it on the same TV station. I guess business is business. This is how they make their living. I agree, visiting a dentist is no fun, especially if he is going to pull some out. They say that teeth rot here very quickly, mostly because of drinking water and bread which is more like cotton wool. I would like to keep mine as long as possible. If I must bite the dust I would prefer to do it with my own Pearlies than with a plastic imitation, even if I will be a hundred and one years old when it happens. Livike wrote about her school. Our hours are no fun. There are not enough classrooms, which is why we must stay until so late every day. Can you imagine all those nodding heads? By the time we get home it is midnight. I mean 'noon' as we call it. We do not get to bed until about one in the morning. I miss the 'railway group' too, it was fun to travel together every day.

What is the weather like around here? It is crazy! One day it rains and the next day the sun shines. Tonight, they are promising snow and freezing cold but for tomorrow they are predicting summer again. As far as I can tell it is fall here just like anywhere else on the north side of the Globe. The meteorologists are just the same here as at home. They have not got a clue about what they are talking.

Your request for more cocoa is noted and I will send it soon, maybe even tomorrow. I am glad that the schoolbooks and note pads arrived and you can use them. I would like to remind you that the third year is the most memorable one in high school. Do not spend all your time studying, enjoy life. Believe me everybody likes to remember those times. Go to the school dances ..

Well, that was one letter, now let us see the other one. What distances do we have to travel? I will try to send you a map of Vancouver. I do not have a car so I travel like all those people who must go by bus. They are trolley buses, not diesel. It takes three to four times as long as by car. Many places cannot be reached by buses so we must walk a lot. How many people are using the buses? Greater Vancouver's population is about 600,000 depending on how many little towns are included. There are about 150,000 ears on the road according to the newspapers. If you consider 3-4 people per car in a family, you have an idea about where we stand. Parking is the biggest problem. They are building the third six. story high parking lot downtown.

I am glad that you can go to the theatre. I wish that we could go there but there is no such thing.

Gragny is asking if I am in first or second year. I am in first year.

Last year we studied for two months only and we must start all over again. Where are we going to be next year? We have not got a clue yet. Most likely we will be here in Vancouver. But, judging by what happened in the past, we may be in Singapore or in Cape Town. Who can tell?

What did I buy lately? I got a watch. It has seventeen jewels, it is antimagnetic, waterproof and accurate. It is made in Switzerland. It cost me \$21.

You are asking about our 'everyday life. What else can I tell you? On Sunday we went to see the local 'Zoo'. What a disappointment. We wanted to see what kind of animals were keeping an eye on us during the summer in the bush. There is one called Puma, a relative of the tiger. It is common and dangerous. It usually jumps on it's prey from the trees. There is no warning or easy way to escape. The other dear little animal is the grizzly bear. It can stand almost three meters tall and has the body size of an ox. It can climb trees as well but usually just runs after people. They love to chomp on human flesh. Eating the brain is their dessert. They are really good at opening the skull. I am glad that I did not see any of them during the summer. They have a bad reputation. I talked to a man during the summer who told me that he shot twelve rounds into one and it still came at him and ripped his arm off. I thank you for all your prayers. Somebody was listening.

I want to wish both of you all the best for your anniversary even if it is late again. I send my kisses to everyone. Letter #13. Ocsi

Most of the letters are in answer to questions from home. Some of it is written tongue in cheek and does not require much explanation. The only zoo around the Lower Mainland was in Stanley Park back then but with a much bigger selection than they had when they decided to close it down completely. Some of the prices we had to pay in those days are surprising to think of now. There were two sizes of chocolate bars, 5 and 10 cents. A haircut was 65 cents. A quart of milk was 10 cents. Beef soup bones were given away at the butcher shop free and so were the chicken livers. They were considered cat food. The bus ticket was .5 cents and the driver changed your money if you did not have the correct coins. We soon learnt the advantages of thumbing a ride. UBC students who owned cars were particularly good at it.

1777 W 5th Ave, Vancouver, October 11.

Dear family!

I received mail from you, but in what order! The one you sent on the 4th of October was here on the 9th. The one you wrote in the middle of September arrived today. I do not know when I can mail this one because this is a three-day holiday again. They call it a long weekend. Saturday, Sunday, and Monday are free. We do not know what we are celebrating but we 'll lake it! It is smart to have three days for every special occasion.

I am celebrating by washing my old raincoat. I do not know if it will turn out OK because I could not buy a waterproofing agent. Even the cleaners would not take the coat because they do not know how to clean it. Nobody wears them here. People wear nylon raincoats instead. I should buy one for myself, particularly if this one is not waterproof anymore. It has a very tight weave, maybe it will be OK. The washing machine is working hard on it.

To write something interesting: The Queen is visiting Ottawa. She came to open the Canadian Parliament. This is the first time that royalty came to do this. Many Canadians are excited about it and many others are saying that it is time to break away from England and stand on our own feet. Everybody has their own opinion about it.

I sent the cocoa and you should expect it around the first week in November. I sent it to Granny's address as you asked. I must stop now. The washing machine is finished and I must take the coat out. Also, the boys are going downtown and promised to mail this letter. I have to say Good by. All the best to everyone. Letter #14, Ocsi

PS. I am glad that Anyuka could talk to my home room teacher from high school. I will try to spare some time to write him a long letter as well.

It is a short letter written in a hurry. It does not need much explanation. Our life slowly got into routine chores and we just plodded along.

1777 W 5th Ave, Vancouver, October 26.

My Dear Parents!

Time is going by and no news from you again. I have not heard from anybody. How is Karcsi? He had not replied to my letter since the summer. Ica has not written for months either.

I will have time today to write to my teacher and the boys. I received a postcard from them recently. There are many signatures on it but many are missing as well. Are there so many of us outside of Hungary?

There is nothing special happening at school. We are studying as well as it is expected of us. We just got a newspaper article from home that really surprised everybody. This amazing newspaper reporter in Budapest knows a lot more about what we are doing in Vancouver than ourselves. He said that we became loggers and we are not university students. Yes. In the summer that is how I earned my money. I wrote about it back then, you know all about it. He said that the weather was so cold in the summer that we had trouble surviving. I am writing to you about the early start to the workdays because of the hot weather. I would like to shake his hand and thank him for letting me know what I was doing. I guess I am too dumb to figure it out myself.

Studying is progressing well. I got first class marks for two written tests. In math my score was the second best. The best was given to my roommate, the guy I tutor at home. Isn't that the way it is? The students get better marks than the teachers. Well, I am bragging; I had better stop it. I am doing well in the other subjects as well and exam time is getting near, we will start them in early December. I would like to finish them all before Christmas so that I could have a few days fun around New Years. School will start again on the 6th of January. In the summer I would like to work with the forest service teams as I wanted to do this past summer. I know a little better now how to go about getting a job with them. It would be much more enjoyable than 'chopping down trees'.

Did the fellow from Kosd contact you? He is the third student who chose to go home. He knows me well and you could let me know what he told you about us and our life here.

Fall has arrived here as well and it has been raining for a week now. Many times, we have fog instead of rain. Vancouver is an interesting place. There are places here that get three to four times as much rain as other parts of the city.

I had to go shopping again. I bought another pair of shoes, some shirts, shorts, gloves, drafting equipment and a slide-rule. I also bought two more records. Now we have eleven all together. These are Hungarian operetta excerpts and Viennese songs and dances. I want to buy a brown suit and a few pairs of pants yet and then I will be 'well dressed'. Christmas will be here soon. IKKA is advertising gift parcels with contents that can be selected in Budapest by the recipients. I just must send them the money and you pick out what you want. You should check their store to see what is available. All the best to the sick people back home. I already had my share of the flu.

My kisses to you all. Letter #15. Ocsi

The newspaper articles from home were very annoying. What did they gain by printing up a bunch of lies by people who never set foot in Canada? They were all paid by the government if they wrote anything or not. They were not on commission like their Canadian counterparts. What was the political gain if politics were the main objective? How long could they fool people? The interested families had firsthand information anyway.

I do not remember the name of the fellow who went home. Others in our group probably can recognize him from his hometown of Kosd. (Ferenc Borovits, The Ed.)

My bout with the flu was very mild compared to the experience of my room mates and I got it much sooner than they did. We will read about it later.

1777 W 5th Ave, Vancouver, November 7

Dear Parents!

It is the middle of the week and I have time to write. Your letter of October 7 arrived. I will answer your questions first as usual.

Apuka wants to know how many students are the re in the Sopron group. I do not have an exact number but it is around 190 to 200. The teaching staff are about 25-30. AU the departments that were in Sopron are functioning here as well. They are not all from the University in Sopron. There are some forestry and mining engineers who are starting to teach for the first time. In first year, there are about 40 Baleks trying to learn the ropes. There were three students who went home to Hungary so far. I do not know exactly why they chose this step and I do not want to ask anybody about their decisions. It is their choice. The Government officials are not asking them either. If they want to leave they have to buy their own tickets and "Good By!" This is a private matter; nobody should influence their decision in any direction and it would be too much of a responsibility to get involved. Some of them already wrote claiming that everything is fine with them. They say that life in Sopron is not as comfortable as they had here but it is a much more traditional environment. Were there any more articles in the newspapers about us? I sure would like to know what I did in the last few months!

We have a beautiful Fall here as well. Nice and sunny during the day and foggy at night. The seasons are not as defined here as at home but acceptable. I go down to the seashore for long walks many times. There are some nice parks along there which remind me of the parks at home. Maybe these parks are the closest things to Europe in our everyday life.

I am glad that your water service is finally hooked up. Here, even the campers have hot and cold running water. I read an article about them in the Hungarian magazine "Life and Science". They got it all wrong! These vehicles are used for travelling during vacation times. If somebody lives in them all year around it is their choice not a necessity!

Would you like to buy some "earth" on the moon? There are a bunch of Japanese businessmen who are selling plots on the moon. When they sell enough they will build a spacecraft and go to live there. Right now, they are panicking because of the news that the Soviet Union wants to bomb the moon with hydrogen bombs. Supposedly, this morning, they fired off their first "hammer and sickle" rocket. The "artificial moons" of the Russians created a lot of panic here as well. Particularly the second one triggering reaction from dog lovers. They are pleading for "humanitarian" treatment for the Russian dogs. I thought that dogs were dogs and humans were people. How do they want to be "humanitarian" to a dog? It is laughable and upsetting. They spend their effort to save dogs when nobody cares about the murder of people on Earth. Let's stop talking about it! It is too maddening.

I asked around about sending the fountain pen to you. They are guessing that you will have to pay about 30% duty for it based on the prices at home. Find out if you can, what would be the cost of Parker Gold or Parker Silver and then I will send it.

What is the news at home? What are they writing about the space exploration by the Russians? I understand that the dog's barking was heard in Budapest before anywhere else. Somebody had a secret radio receiver tuned to the right frequency. Are the girls studying hard?

My kisses to everybody. Letter #16. Ocsii

There is not much need to comment on this letter. The actual statistics about our school have been published in a book by two of the professors which provide good reading.

1777 W 5th Ave, Vancouver, November 16.

To Everyone!

our letters #5 and #6 have just arrived together and I am replying to you right away. First, I would like to wish my grandmother and Godmother all the best. I did not know that one has a birthday and the other a name day in November, otherwise I would have written earlier. I am still waiting for that list. If you mentioned them before that letter did not arrive. Have you received all my letters so far?

Apuka keeps asking the same questions about our life at the university and about the number of students. I have written about these before. If you did not get it, let me know, and I will write it down all over again. Anyuka is asking about our everyday life and the food we eat. Paula Neni's daughter is looking after us and we do not have to worry about cooking at all. She is a great cook; she learnt it at home. The few kilos I lost during the summer in the bush 1

have gained it back already. We live here just as if we were at home. We eat when we want to and as many times as we want to. The fridge and the pantry are open to us all the time. I do not believe there is another Kamara - this is what we call our living quarters in the language of Selmec - that has it so good.

Her husband is one of our teachers and she herself will do anything for us. When the flu was going around I was the only one who escaped it. I had a mild version of it much earlier. She spoils the other guys; they were drinking mulled wine and eating vanilla pudding! I had my share, do not worry! They have two kids; the daughter is older and called Dalmi like her mother. The boy is younger and they call him Ocsi like me. We got to be good friends quickly. He is about five years old. So, this is how we live. It is great but it would be much better with you at home.

One evening we went to the movies to see a film made from a book by Verne. It was four hours long. Here every film program is at least four hours long and they usually show two movies, otherwise the viewer can stay as long as the theatre is open. This film was interesting and very modern. The screen is right across the whole stage and it is concave. Maybe the "Varosi Szinhaz" has a stage this big back home. The sound system is new as well and they use many microphones to record it. The image is almost three dimensional and the voices are following the actors around. The background music comes from all around the theatre. It feels as if we were participating in the action. The photography was superb as well and the colors were amazing. There were scenes from India showing a burial fire at night, from a marketplace in China, from a circus in Japan, villages in Arabia, Spanish ladies dancing and a bull fight. They showed parts of a presidential election in the United States and some Indian war segments. The story is all built around the travels of a gentleman from London. They showed some scenes from the oceans around the globe. It is amazing how beautiful this planet is.

There are many other movies around as well, most of them about some eerie events in somebody's mind. They are about space flights, people living on Mars, monsters of the ice age with modern people living among them. Then they show monsters of the present day, like giant snails and files as big as houses. The technical gimmicks are great but not much else. The few European movies we can see are much better.

I am enjoying Lakme while I am writing. The others went out to play soccer and I am alone to listen to the records. The radio programs have changed lately. There are about fifteen stations around Vancouver. Some of them are dedicated to classical music and they broadcast concerts and opera performances. There is one run by Germans that is just like a European station. They do not play 'rock and roll' or Elvis Presley. I presume you have heard of Him. These people play dance music that we can enjoy.

We are getting close to the exam time. It would be smart for me to start studying. We must produce a lot of drawings. It is amazing how much junk is on this table. On this corner, where I am writing, there is a drawing taped down. Right beside it there is a flashlight, somebody's letters, a travel brochure from Innsbruck, a yearbook from Fredericton, erasers, pens, pictures, a notebook, and letter paper. On top of the pile there are razor blades, sticky tape, envelopes, a pair of gloves, a painting brush, and a newspaper. A bunch of rulers and a compass set, postcards, and a book on poetry. This is what I can see at a glance. This is how a table looks if four students share it. What a poetic mess! It would not be our Kamara if it would not be like this. How much better it would be if it were in Sopron and not in Vancouver. Let us forget it.

You did not mention anything about the Christmas parce I want to send. Don't you want anything? It is OK with me. I will think of something anyway. I could buy a package of 100 Gillette razor blades. I would pay \$5 for it but how much would you have to pay in duty? You are asking me what I would like.

I will write it down but I know it is too expensive, do not try to send it. I would really like to have recordings of parts of the operas Hunyadi Laszlo and Bank Ban or the Rákóczi March. Maybe some books. A poetry book by Radnoti or Arpad Toth. My mind is full of all kinds of things. Do not bother to look for any of it. I would really like to have something that I have been asking for a long time. Could you send me a picture of the four of you? If I can hold that in my hand in front of our Christmas tree then I will be with you and you will be here with me.

You are asking about professor Kántás. I do not know him personally but I have heard of him. He is in Australia and he is working there. Why did he not come with us, I do not know. There is no news of Zoltán Fülöpp either. Did you hear anything more from his father? The magazine 'Repülés' has not arrived yet.

'All the best to everyone. Letter #17.. Ocsi

This is another long letter with tongue in cheek remarks. Hollywood made a big impression on the movie: Around the World in Eighty Days. Why did I not mention the title in the letter? I have not got a clue! It has not arrived yet.

It is about time to mention the names of the other roommates. There was Herczeg, my room mate from Sopron, his and my friend Ferenc Gogos I mentioned before and Laszlo Retfalvi. He came from Jaszbereny but his family spent some time in Maramarossziget, my father's old hometown.

It was about this time that we changed rooms with the Szy family. There were four bedrooms upstairs in the house. They decided to move downstairs into our two rooms, all four of them, and we went upstairs, two to a room. I ended up with Gogos, Herczeg and Retfalvi shared one of the other rooms. The other two rooms were occupied by Furi Bácsi's brother Buka and his wife Marika and two second year students, Miska Nagy and István Koltai. We also had the benefit of having the only bathroom in the building on our floor. Why they chose to give us the preferential position is not known. Maybe they were tired of us butting into their life constantly. Now they could do it to us instead. I don't recall any problems of this nature. Twelve people were sharing one bathroom. It would not be manageable these days.

1777 W 5th Ave, Vancouver, November 25.

Wishing you all a Merry Christmas and a Blessed New Year, Ocsi

It is a Hungarian Christmas card. I must have bought it in the new Hungarian bookstore that just opened in downtown. The back of the envelope is stamped by the post stamp in Dunakeszi dated December 17. It is stamped twice, once under the flap of the envelope. Did they open it? On closer examination it is obvious that I did not seal the envelope. All the glue is still visible. In those days unsealed mail was cheaper to send. The little poem inside translates roughly:

Shepherds, let's rise,
Let us start to go.
To the town of Bethlehem,
To the forlorn stable.
Let us go, let us not be late,
So tonight, we may arrive.
And our Lord we may praise.

The next letter is another Christmas card, this time in English.

Rétfalvi László: További viharos évek, 1964-65

Majdhogy két év elteltével, San Juan Island és a Fehérfejű sasok 1964 kezdetén továbbra is érdeklődésem tárgyai maradtak. Január elején, pusztulásának szomorú emlékét felidézve, elővettem a mélyhűtőből annak a fiatal sasnak a tetemét, amely a múlt év augusztusában elsőként és egyedülként a SJI-on felállított csapdám révén kezembe került. Talán engesztelésnek is vehető igyekeztem a fiatal sas maradványát a UBC Zoologia múzeum madár gyűjteményében elhelyezni, ahol az talán közel az örökkévalóságig megmarad. Boncolásakor csak nyúlcsőröket és karmokat találtam gyomrában, beigazolva érzésemet, hogy a fészekből frissen kirepült sasok nem a nehezen tanulható halászzal, hanem a SJI utakon elűtött nyúltemekkel oldják meg étkezésüket.

A sasok további számontartása érdekében január 23-25 napjain ismét a sziget útjain autóztam, kiegészíteni adataimat bárányellés idején a bekerített mezők környékén összpontosuló madársereggel. A nagyszámú 'subadult' (fél-felnőtt) sas jelenléte jelezte, hogy a sok mindenevőt is vonzó, ellés után maradt méhlepényt nemcsak a helyben fészkelő sasok keresik, hanem messzebb-ről érkezők is. Ezen jelenségből eredhet a bárányok sasok általi ragadozásának hiedelme. Feltűnt a szemem elé kerülő nyúlak számának csökkenése és szomorúan vettem tudomásul az új vadőr közlését, hogy az Turn Island-i pár egyikét vandálok elpusztíthatták.

Egyetemi napjaim teljes részét igénybe vevő elfoglaltságok között előtérbe került a disszertáció megírása. Tanácsadó professzorom távolléte miatt csak hosszantartó könyvtári munka árán jutottam gyűjtött adathalmazom bemutatásra alkalmas elrendezéséhez. Ezalatt, irigykedtem is a szomszéd irodát használó Dr. Chitty által, egy másik 'MDFU árván hagyott' diákjának adott segítségre, miáltal annak disszertáció piszkozata szóról szóra átírásra került. Morális támogatást talán csak az irodát velem megosztó, hasonló problémákkal küszködő Don Thomas diáktársamtól kaptam. Emlékeim felidézését segítő fényképek hiánya miatt más részletek ez időből csak ködösen jelennek meg. Jelentős egy '56-os magyar' Frank Molnár vancouveri megjelenése, mert Sylvia Parkerrel való kialakuló kapcsolata révén kerültem ismét vissza - ha lazán is - Leone baráti körébe. Az USA-n keresztül érkezett festőművész-aspiráns a 'Three Artists Stúdió' néven futó Szohner Gábor és Apt Dönci -vel való rövid együttműködés után külön stúdió-lakást bérelt, ahol én is gyakran megfordultam, hogy egy 'Yatze' nevű társasjátékkal levezessem az egyetemi nehéz napok feszültségeit.

Április 13-15 között ismét SJI-ra mentem egy légi felmérést végezni helyben fogadott repülővel és örömmel tapasztaltam az ismert sasfészkek körüli aktivitásokat. Turn Island közelében két fehérfejű sást láttam arra utalva, hogy a magára maradt madár talán új párt talált magának. A False Bay parti két fészek egyikében pedig egy fiatal mosómedvét láttam, a másikban fészkelő saspárt. Mi lenne sorsa a kis emlősnek, ha a sasok meglátogatnák pót-fészkeket - futott át agyamban a gondolat. Ezen reménykeltő megfigyelések ellenében keserűen vettem az új félig kész nyaralók építését Rocky Bay-ben, valamint a '62-es bungalóm helyén. Látogatásom San Juan Szigetre ezután sokáig szünetelt. Hazafelé tartva a Chuckanut Drive-on, Bellingham határában, szükségtelenül beálltam egy rendőr által feltartóztatott autóm mögé, mire én is kaptam egy gyorsajtásért járó büntetést. Gondolkodtam nem honorálni - hisz ki tudja mikor térek vissza ismét az USA-ba - de jó balekként még helyben kifizettem.

Az iskolaév befejeztével és TA pozícióm megszűnésével új kereseti lehetőség után kellett néznom. Korábban részt vettem több, a 'Civil Service of Canada' egyetem-látogató küldöttségi interjúkon, de ajánlat helyett eddig csak biztató válaszok érkeztek. Kapcsolatok nagyon fontosak állásszerzésben, és ezúttal is ismeretségem egy közösen vett kurzuson keresztül a Canadian Wildlife Service (CWS) biológus Bob Harris-el sikert hozott. Ajánlatot kaptam szerződéses alapon, kivizsgálni a madárvilág által az Edmontoni Nemzetközi Repülőtér (ENR) légiforgalmára okozott veszélyeztettséget, amely feladat része volt a Kanada több repülőtér-

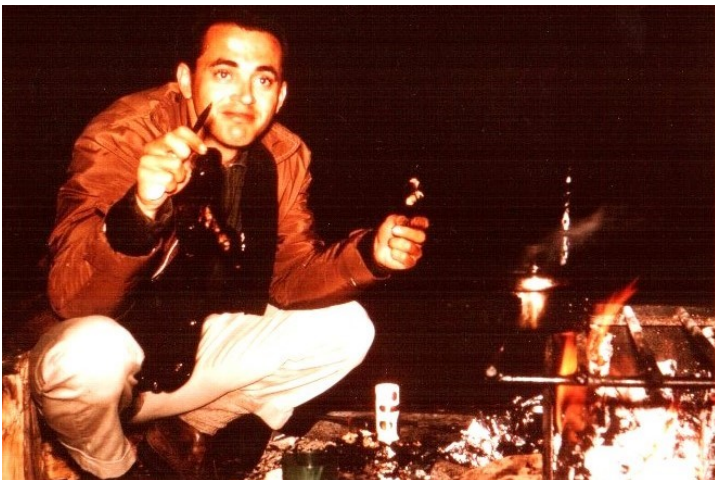
rét magába foglaló National Research Council programnak. Nem találtam a Vancouver, BC-től Edmonton, AB-ig tartó távolságot (1159 km) nehézségnek - feladva lakhelyemet és magammal cipelve minden ingóságomat és részben megírt disszertációm - kis VW autómmal május 23-án útnak is indultam. A hosszú utat megtörve, Banff Nemzeti Park egy majdnem üres campingjében álltam meg éjszakára, meghúzódva autóm belsejében. Alkalmazóimtól kaptam annyi előleget, hogy Edmontonban a pár napos YMCA szállás után bérelni tudtam egy kis lakást (\$95/hó) a Saskatchewan folyó déli oldalán, <10837-80th Avenue> cím alatt.

Bejelentkezésem után az edmontoni CWS irodában, azonnal hozzá is fogtam a munkához. Tanulmányozandó területem, az Edmonton-tól délre fekvő Leduc falu mellett épített repülőtér 35 km távolságra volt lakhelyemtől. A repülőtér vezetősége szívélyesen fogadott és azonnal kaptam engedélyt autómmal megközelíteni a terület minden részét, megkötés nélkül felmenni az irányító toronyba és használni az alkalmazottak parkolóját. Napi rendszerességgel kezdtem a madárvilág számlálásába. Feltérképeztem a bekerített repülőtér területén előforduló madarak által használt helyszíneket és a mezőgazdaságra használt parcellákat. Azonnal feltűnt, hogy a népes madársereget - többnyire sirályok (*Larus pipixcan* és *L. delawarensis*), 'anatin' kacsák (főleg *Anas platyrhynchos*), varjúk (*Corvus brachyrhynchos*) és szarkák (*Pica pica*) - a repülőtéri futópályák mellett füvesített sávokon előforduló rovarok és a közeli földeken növesztett mezőgazdasági termékek vonzák. Emellett, a futópályákhoz korábban felhasznált töltés helyyinen kibányászása során hátramaradt, vízzel hamar feltöltődő 'borrow pits'-nek nevezett kis tavak szintén vízimadarakat vonzó objektumok voltak. Az 'étkező mezőkről' a 'tavacsákhoz' vezető legrövidebb út pedig a futópályákat keresztezte. A varjak és szarkák esetében a meghagyott lomblevelű fás-bozótos ligetek fészkelési alkalmassága adta előfordulásuk alapját. A madarak száma és faji összetétele szezonálisan változott, de jelenlétük folyamatos veszélyt jelentett a repülőtér biztonságos működtetésére. Megfigyeléseimet és helyzetértékelésemet havi rendszerességgel továbbítottam alkalmazóimnak. Meggondolásra javasoltam a futópályákkal érintkező területek gabona féleségek ellenében, lucerna termelésre való használatát. Bár az utóbbi termék nagyon vonzó a madarak egyik fő eledelének számító futóbogaraknak (*Carabidae*), de azok más rovarok és madáreledelnek számító élőlények ragadozása révén mégis hasznosnak minősítettek. Meglepetésként hatásonak találtam a cél érdekében a repülőtér alkalmazottak általi kilövés (javaslatomra adott CWS engedéllyel) történő varjú, szarka és sirály 'ritkítást', varjúk esetében azonban felül pedig fészkeik rongálását is. Fészkelő vadkacsák nem, de tavaszi és őszi vonulásakor nagy számban megjelenők veszélyt jelentettek. Ezért az időnkénti fegyveres ritkítás mellett a CWS által szolgáltatott, acetilén gázzal automatikusan működtetett nagyhangú 'robbanó ágyúk'-kal sikerült számukat kordában tartani. A nyár közepén megjelenő, madarakat szintén vonzó szöcske hadak ellen pedig egy költséges, de rövidhatású rovarirtó szer használata mellett a 'fegyveres no-szogatás' folytatását tartottam hasznosnak.

A munka megkezdése mellett első dolgom volt Edmontonban Molnár Jóska barátomat felkeresni. A UBC-n való végzése után ott kapott munkát a föderális Mezőgazdasági Minisztérium kihelyezett provinciális irodájában, mint állami segítségért folyamodó gazdálkodók kérvényeit elbíráló agronómus. Újházasként, röviddel érkezésem után költöztek apartmanból bérelt házba, közel lakásomhoz. Ezután gyakran jártam oda ebéd meghívásra és ebédutáni hosszantartó kanasztárcsajátékokra. Egy alkalommal, egésznapos túrán elkísértem Jóska Whitecourt, AB környékére megismerni munkája mibenlétét. Hamarosan felkerestem volt UBC diáktársamat, Kees Vermeer-t is, aki akkor már a PhD fokozatért folytatta tanulmányait az Alberta Egyetem Edmonton kampuszán s érkezéseimkor a közeli Miquelon tónál tartózkodott, ismét fészkelő sirályok biológiáját tanulmányozva. Csak néha jött be a városba, ha találkozni akartam vele oda kellett autóznom.

Sűrű munka béli elfoglaltságaim ellenére, esténként és hétféteken el-el fogott az egyedüllet érzése és a társaság utáni vágy. Ismeretségi köröm szűk volt ahhoz, hogy találjak személyeknek megfelelő kapcsolatokat. El is panaszkodhattam ilyenemű érzéseimet az ENR irányító toronyban szerzett barátaim körében, ahová gyakran jártam veszélyt okozó madaraim széleskörű megfigyelésére. Egyik vezető forgalom irányító, a lengyel származású szimpatikus Joe Sobolewski meg is hívott edmontoni lakására, ebédrel összekötött családi látogatásra, ahol kellemes időtöltés mellett megismerhettem hozzám korban illő hűgát is. Talán tervezettség is lehetett a dologban, de 'nem pattant fel szikra' közöttünk. Szintén az ENR-ral kapcsolatos barátságom egy ott rendszeres szolgáltatót teljesítő RCMP tisztet. Alapja talán az volt, hogy találkozásainkon, kávé mellett megtárgyalt közös érdeklődésű témákban egyet értettünk. Említése pedig azért érdemes, mert 'egyenruhással' kötött barátságra nincs más emlékem.

Később ismerkedtem meg Kees alagsori bérelt szobája mellett lakó Anne P hajadonnal, akivel ottlétem alatt jó barátok lettünk. Az ukrán származású fiatal hölgy nem sokkal korábban, állásajánlat útján jött Ontario provinciából Edmonton-ba. Barátságunk alapja volt közös és erős érdeklődésünk a komoly zene iránt. Bár lehetett a városban szimfonikus zenekar, mi a zenét vagy saját gyűjtésű, vagy a városi könyvtárból kölcsönzött LP lemezek játszásával hallgattuk. Nem emlékszem, hogy mikor szerezhettem be a lemezjátszót, de akkori keretem azt megengedhette. Emellett, szinte megállás nélkül gyűjtöttem az általam ismert zenedarabok plasztikra rögzített előadásait, valamint ezáltal ismerkedtem meg kedvenc zeneszerzőim azideig nem ismert darabjaival. Sok időt töltöttünk együtt ismeretségünk alatt és a komoly zene mellett volt több közös érdeklődési témánk is. Vele kapcsolatos a szeptemberi Jasper Nemzeti Park látogatása, ahol 1958 óta nem jártam. Felkerestük a nevezetes természeti szépségeket (Maligne Lake, Sunwapa Falls, Columbia Icefield), majd estére Pochontas kemping táborházán sült beefsteakot vacsoráztunk. A finom marhahús az edmontoni egyetem vizsgáló laboratóriumából származott, ahol a vizsgálaton átesett mintadarabokat az ott dolgozók, közöttük Anne is, felhasználhatták. Túlértékelve gyakorlatomat grillezésben, sajnos túlsütött (talán égett is) darabokon kellett lakmározunk. Éjszakára útítársam Jasper-ben bérelt szobát, de én maradtam a táborhelyen autóm hűvösében aludni. Visszaúton már korom sötétben, igen megpróbáltató volt a frissen aszfaltozott és a festett irányító vonalak nélküli országúton hazavezetni. Emlékeimet visszaidézve jut most eszembe a „What if?” (Mi lett volna, ha?) kérdés, amely kevés nő ismerősömmel kapcsolatban fut át agyamon. Távozásom után csak egyszer váltottunk levelet s további sorsáról nem tudok.

Otthoni étkezésem túlnyomó részét még mindig a dobozos levesek és sönkakonzerv szendvicsek együttese adták, de látva konyhám felszerelését, hamarosan belekezdtem a főzésbe is, amit idővel kedvvel és odafigyeléssel csináltam. Büszke voltam

'paprikás csirke' főzetemre, de akkor még a nokedli köret hiányzott. Örömmel és gyakran vásároltam gyerekkorunk kedvencét, de az ottani boltokban a legolcsóbb csirkeféléseget, a zúzat, amit pörköltként készítettem el. Akkoriban szokhattam rá a párolt rizsára, ami azóta is kedvelt köretem maradt. Mint kenyérvetőnek, szerencsére lehetett 'ehető' kenyeret is kapni, miután sikerült jó pékséget találni. Érdekeséggé említhető, hogy közel félévi ott tartózkodásom alatt alkoholt egyáltalán nem fogyasztottam.

Szerződéses munkám meghosszabbítása körüli bürokratikusság ügyetlenkedés okán szeptember elején új lakásba kellett költöznöm, mert a korábbi felmondását nem tudtam időben visszavonni. A magasabb bérletű (115/hó) belvárosi torony-házi bútorozott apartman <804-10625-99th Avenue> maradt lakhelyem edmontoni tartózkodásom végéig. Meghosszabbított szerződéseim tartalmazott egy új feladatot: felügyelni és kezelni a (madár-ütközési veszély elhárításával foglalkozó) NRC bizottság technikusai által felállított, a repülőtéren radarhoz bekapcsolt képernyőt folyamatosan fényképező szerkezetet. A cél az volt, hogy a repülőgépek által megjelenő 'blip'-ek mellett a halványabb, de szintén jól kivehető madár mozgások filmre vett 'blip'-jei, felgyorsított visszavetítése kimutassa azok időbeliségét, irányát és mennyiségét. A felvett adatok részletes tanulmányozása vezethet majd a madár-ütközések elkerülésére tett hivatalos iránymutatások kidolgozásához. A munka rám eső része lényegében a kezdeti beállításon elősegítésének megállapítása volt: a képernyő megvilágítása, a mozogó lencsenyílásának mérete (F-stop) és annak zársebessége, amit csak a befejezett filmtekercsek előhívása után lehetett megállapítani. Mindez alatt telefonkapcsolatot létesítettem a Alberta Egyetem Calgary kampuszán Assistant Professzorként működő Tim Myers, UBC-ről ismert korábbi diákkal, aki a szerzett adatok feldolgozásával volt megbízva. Hasonló problémákkal küzdöve együtt próbáltuk megállapítani a jobb minőségű adatok eléréséhez szükséges beállítási változtatásokat. A munka gyakori odafigyelést kívánt, mert kíváncsiságod torony-alkalmazottak gyakran megbojgatták a felszerelést fedő sötétítő burkot, ami használhatatlanná tette a képeket. Októberben még leveztettem Calgaryba megtárgyalni Tim Myers-szal addigi eredményeinket, de szerződéseim végének közeledtével és az őszi madárvonulások miatt figyelmeztetést korábbi munkám befejezésére kellett összpontosítani. A radar képeken alapuló madármozgások tanulmányozását érdekesnek találtam és futólag meg is fordult fejemben komolyan venni a munkáltatóim általi felvetést - továbbtanulási témaként folytatni a munkát. A próba menetnek számítató edmontoni mérések után a felszerelést, tudomásom szerint átszállították Vancouverba.

November 13-án - valószínűleg egy éjszakai megállóval - veztettem vissza Vancouverbe. Ismét magammal cipelve, ezúttal LP lemezekkel és lemezjátszóval meggyarapodott összes ingóságomat és az akatáskámban lakozó, részben megírt, edmontoni tartózkodásom alatt érintetlenül hagyott disszertációval együtt. Két hét elteltével költöztem be a <4133-W 11th Ave> cím alatti ház egyik alagsori szobájába, amit egy UBC-re tavasszal érkezett spanyol graduate diák ismerősöm, a szintén ott bérlő Antonio Dicenta hozott figyelmembe. Viszont, kihagy az emlékezet, hogy hol tölthettem a közbülső két hetet. A lehetőségeket mérlegelve jutottam a megoldáshoz: a tavasszal megismert festőművész-aspiráns M. Ferenc meghívására studio lakásán szálltam meg ideiglenesen, sőt nagy valószínűséggel házigazdám és Sylvia Parker kapcsolata útján kerültünk Leone-nal ismét baráti közeledésbe.

Vancouverbe való visszaérkezésemkor a zoológia TA pozíciók már betöltve voltak, de a sabbatikaljáról visszatért MDFU közbenjárására kereseti lehetőséget kaptam, mint kutató segéd az Erdészeti Karon oktató Sziklai Oszkár professzor mellett. Bár veztettem pár botanikus-kert látogatást a dendrológia tárgy hallgatóival, munkám oroszán része erdei genetikával kapcsolatos szakcikk címek kis fájlkátákra való kimásolása volt. A kereset azért jól jött. Késői érkezésem okán irodahelyiséget sem tudtam szerezni, de a helyzet nagyszerűen megoldódott a CWS által a Marine Drive-ra néző Mezőgazdasági Kutató Intézetben bérelt

irodák egyikében. Ott kezdtem el és fejeztem be a nyár folyamán végzett munkám befejező jelentését is. Disszertációm megírásának folytatása csak ezután kezdődhetett. Szerencsémre, Art Benson biológus nem ellenezte a CWS iroda további használatát és a laboratóriumnak épült tágas teremben kitergethettem majd hagyhatam úgy napokig háborítatlanul térképeimet, fényképeimet és te-repnoteszaimat a vázlatosan vagy félig megírt oldalakat együtt. Időbe telt mire gondolkodásomat vissza tudtam állítani a Fehér-fejű sasokra.

Rendezetlen maradt elszállásolásom is, mert Antonio D barátom javaslatára és vele tartva kétszer is váltottam lakcímet az év vége előtt. A fent említett lakásból két héten belül egy belvárosi régi ház földszinti apartmanjába <1835 Nelson St.>, majd onnan is két hét elteltével, az év utolsó napján egy toronyház 17-ik emeleti lakásába <1704-1100 Jarvis St.> költöztünk. Még jó, hogy nem kellett bútorokat mozgatni. Antonio egy jómódú mallorcai családból származott és a lakás kényelmességét fontosnak tartotta. A kényelem hiánya mellett a korábbi házigazdák vélt barátságatlansága volt okozója szokatlan gyors költözködéseinknek. Ezen fajta mozgolódások és a disszertáció írás között alig akadt idő felkeresni régi ismerőseimet. A Kis Budapest vendéglő ebben is kisegített.

Nem emlékszem Leonnal való találkozásaink gyakoriságára, de november végén együtt mentünk el a ritkán tartott 'Zoology Deptment' és CWS közös szponzorálásában, a Laburnum utcai, 'Legion Hall'-ban tartott 'Wildlife Party'-ra. Sok hó eshetett Vancouverben ezidőben, mert emlékszem az est befejeztével farmotoros kis autóm erőlködésére elindulni a jéggé fagyott úton. Sok hó a témája megörzött fényképemnek is, ami Anne T és lakótársai által a Cornwall Avenue bérelt ház előtt készült, ahol Leone emlékei szerint egy alkalommal közösen vettünk részt egy 'party'-nak is beillő vidám baráti találkozón. Karácsonyt még a

földszinti lakásban töltöttük Antonio Európából frissen érkezett két (!) volt dán barátnőjének Tove H és Winni R társaságában, ahol Leone édesanyja által készített szeretetsomag szolgálta az ünnepi vacsorát. Továbbá, hóval kapcsolatos emlékem a North Vancouverben tartott szilveszteri mulatságról, ahová Anne T Verity H nevű lakótársának egy magyar származású fiatalemberrel tartott kapcsolata révén kaptunk Antonioval közös meghívást. Emlémem szerint igen, Leone emléke szerint ő nem volt jelen. Az új év érkezésekor a derék magyar ember székelykáposztával kínálta meg minden vendégét, ami nagyon illett a fogyasztott italok mellé. Korra hajnalban pedig a félméteres friss hó alig engedett bejutni új apartmanunk parkolóhelyére. (*Vancouver, BC, 2023 április 8*)

□

Több számomra fontos esemény okán sorsdöntő éveim közé illene sorolni az 1965-ös esztendő. Az év kezdetekor még nyakig benne voltam az energiám nagy részét felemésztő 'thesis' írásban, ahogy kis régimódi Remington írógépeken betűkként

pötyögtettem ki mondanivalóim formálódó mondatait. Addigra már a térkép, fénykép, grafikon és más illusztrációs anyagokat elkészítettem a használatomra bocsájtott tágas CWS lab-irodában és a gépirás halk zaja volt működésem egyetlen jele. De fejemben vetekedtek a szavak, kifejező képességeik erénye szerint s nem egyszer kellett újra fogalmaznom már késznek vélt mondatokat. Sőt, széttépni és újragepelni teljes oldalakat. De azért haladt a munka. Bár tudtam, hogy leíró formában való adatközlés hosszabb, mint mérícskélések bemutatása, magamat is megleptem a halmozódó telt lapokkal. Nem zúgolódtam, hogy mindet magamban kellett kiizzadni, gyakorlottabb írástudók segítsége nélkül, pedig láttam közeli ismeretségi körömben esetet - eseteket, ahol a segítség természetes volt. A piszkozatnak szánt általam gépelt oldalakat ezután 'tisztába' kellett tenni, újra gépíteni egy modern masinán, a gépet

gyakorlottan kezelő személy által, hogy az iromány küllemében is megfeleljen a UBC Graduate Studies követelményeinek.

Ezen idő alatt nem sok időm jutott barátkozni régi ismerősökkel, esetleg keresni újakat, de lakótársam Antonio ugyancsak kitett helyettem. Jóképű, szimpatikus, társaságkedvelő ember volt, jómódú háttere alapján magabiztosságot sugárzott minden helyzetben. Európai modora és spanyol nyelvezete pedig majdhogyan ellenállhatatlanná tette bizonyos női körökben. Röviden szólva könnyen szerzett új ismerősöket. Megosztott apartmanunkban kijöttünk egymással, még főzőcskéztünk is etnikai különlegességeinket bemutatva és egymás öltözékét is viseltük. Megismertetni Leone-nal Európából nem régen érkezett Winni Rasmussen nevű dán barátnőjét, volt apópjája apartmanunkban megrendezett kis teadélutánnak, ahol Leone első alkalommal kóstolta meg a 'shrimp'-nek nevezett kis tengeri rákfélét. Ami abban érdekes, hogy a vancouveri születésű leány csak felnőtté válásakor ismerkedett meg a tenger egyik ínycsikécsével. Azóta természetesen, rendszeresen fogyasztjuk. Rossz visszaidézni az akkoriban elszenvedett valamelyik több napon át tartó 'flu' szerű nyavalyát, amit a szó literális értelmében ki kellett izzadnom. Nem volt, aki segítsen, lakótársam inkább került nehogy elkapja a maládiát. Maga az, hogy a betegség megmaradt emlékemben, jelzi komolyságát. Idővel, apartmanunk megosztása is kezdett eltolódni Antonio érdekében, mert a tágasabb rekamiéval felszerelt nappali jobban szolgált barátnői szórakoztatására. Nem egyszer a kis hálószobában kellett kuksolnom - kijárattól, fürdőszobától elzárva - amíg barátom a nappaliban szórakoztatott. Reciprocitási lehetőségem meg volt, de nem éltem vele, inkább új helyre való költözésen gondolkodtam.

Hozzászokhattam a magasabb bérleti árakhoz az Antonioval megosztott lakásokon, mert nem ijesztett el a kért havonkénti összeg (\$120/hó) a szépen karbantartott háromszintes ház legfelső apartman használatáért. Visszagondolva, talán túl merész is volt

tettem, hisz megtakarított pénzem fogyóban volt és állásajánlatok pedig csak várakozóban. Talán a közelgő MF képesítés elérése adta az önbizalmat. Minden esetre a március elsején kibérelt lakás <7-2545 West 2nd Ave> több volt, mint bármely korábbi lakhelyem, bőven elég egy gyerekes családnak. Ami leginkább tetszett benne, az a szépen megőrzött 'régiség' volt minden szögletében. Ekkor már 'thesis'-em írott anyaga csak korrekúra olvasásra és az említett újragépelésre várt, kapcsolatomban Leone-nal pedig majdhogy a napi szintre emelkedett. Leone nagy lelkesedéssel segített kijavítani a szövegben itt ott talált nyelvtani hibákat, darabos angol mondatokat és egyszerű elírásokat. Szintén ő fedezte fel egyetemi hallgató társai között a kellő gépirói gyakorlattal rendelkező személyt, aki el is vállalta a munkát. Disszertációm formális megvédése a 'Department of Zoology' és a 'Faculty of Forestry' öt professzorából álló bizottság előtt történt. Barátságos hangulatban telt el a másfélórányi beszélgetés, ahol szemembe ötlött a 'generáció váltás' ténye korosztályom és oktatóim között, amikor egy egyszerű kísérlet statisztikai kiértékelésének bemutatásakor a bizottság tagjai egymásra nézve várták a felteendő kérdéseket a másiktól. Leone volt az első a gratulációval és velem együtt ünnepeltük meg a fontos mérföldkő elérését a város egyik vezető étkező helyének tartott, a Bayshore Inn 'Trader's Vic' nevű vendéglőjében.

Az áprilisi jövedelem adóbevallási herce-hurca ismét említésre méltó. Eddigi költségeimet a múlt nyári szerződéses munkával keresett pénzből fedeztem, amiből akkor, mint ahogy fizetéses alkalmazottak esetében szokás, nem voltak le 'adóelőleget'. Csak a formális nyomtatvány kitöltésekor jött előtérbe a 'keserű valóság': jókora összegű adóval tartoztam az államnak. A különben is gyorsan fogyó pénzem az adósság kifizetése után hirtelen megcsappant. Akkor sajnos nem, csak most jutott eszembe, hogy nekem, mint szerződéses vállalkozónak akkor lehetőségem lett volna levonni keresetemből olyan költségeket, mint az oda vissza utazás, gépjármű használat, házon kívüli étkezés, sőt talán még a lakásbérlet összege is, amelyek a munka elvégzéséhez szükségesek voltak. Azok pedig számottevő összeget jelentettek. Ha azt mind beszámítom, talán adót sem kellett volna fizetnem. Maga kárán - de nem mindig időben - tanul az ember!

A nagy hajrá után megérdemelt 'nyugi' napok következtek. Leone ekkoriban gyakran látta az egyetemen újra ismert Rosemary Leth gyerekkori barátját, akinek szülei tulajdonoltak egy szép tengerparti bungalót Lions Bay-ben. A nyár hamarabb érkezhetett a szokottnál, mert több alkalommal töltöttük ott időt Rosemary meghívására. Emlékszem egy hétvégére, amikor Leone édesapja is elkísért bennünket és a napozás és fürdés mellett még a pázsitos kert ápolására is maradt időnk. A megosztott kertészkeedés alatti beszélgetésünk volt talán az egyedüli idő, amit szemtől-szembeni megismerkedésre használhattunk. Mike Parker tudhatott lánya érzelmeiről és a felém tett általános dolgokról szóló kérdései még álcázottan kifejezett 'felmérésemnek' is voltak vehetők. Egy másik hétvégén volt Sopron évfolyamtársam Fakas 'Szivem' Pista is eljött velünk, amikor Rosemary és Leone partmenti csónakázásának eleinte humorosnak vett, de közel bajban végződő felfordulása történt. Időbe telt, míg felismertük, hogy a süllyedő csónak melletti kapálódzás inkább a lányok vízbefulladásí félelme, mint a csónak megmentésére tett kísérlet volt. Igen is volt veszély, mert a csónakot elsodró parttól visszacsapódó örvénylés a lányokat is elsodorhatta volna. Bementünk értük a vízbe, de maguktól is ki tudtak kecmergni. A csónak viszont odaveszett.

Májusban, az akkor már a városban dolgozó és a 26th Avenue-n lakó Józsa Laci 'legény búcsúztató' összejövetelet szervezett jövendőbeli sógora Kurucz Jancsi számára. A városban lakó volt évfolyamtársaink mellett, javaslatomra meghívtuk a művészkedő Szohner Gabit és Molnár Franket is. Kezünkben sörösüvegekkel hadonászva, hangos énekléssel búcsúztattuk Jancsit, amikor egy ügyetlen kézmozdulattal valamelyikük szemöldökön ütött a butellával. Folytattuk a mulatást, de a hamarosan érke-

ző esküvői ünnepségen 'monoklis' szemmel jelentem meg.

Ismeretségünk első évében Leone és köztem történő kis civódások megtörténhettek ezen évben is mert a szomrú hírt, hogy édesapja nagy hirtelenséggel meghalt, a Syilviával kapcsolatot tartó Frank M hozta tudomásomra. Az 56 éves, élete teljében lévő ember szívinfarktus-gyanús tünetekkel került a UBC akkor még csak minimum szolgáltatást nyújtó kórházába, ahol még én is meglátogattam egy ismert professzorral megosztott szobájában. Egy újabb szívroham után mentővel vitték a Vancouver General Hospital-ba kezelésre, de megmenteni már nem tudták. Leone emlékéiben beégett sebként maradt meg a mentőautó szirénázása, ahogy az ellenkező irányban elhaladt mellettük, amint édesanyjával úton voltak a UBC kórház látogatására. A tragédia szorosabbá tette kapcsolatunkat, teljes napokat töltöttünk együtt, megpróbálni enyhíteni a fájdalmat. Hamarosan megismerhettem Winnipeg, MN-ből érkező rokonaikat és számos más együttérzésüket kifejezni hozó nagyszámú városi barátokat és ismerőseiket. A családi tragédia okozta helyzet súlyosságát csak fokozta a nincstelen jövőkép, mert életbiztosítási és nyugdíj járadék hiányában teljesen magukra maradtak. (Elgondolkodtató, hogy egy példaképnek felmutatott demokráciában, akkor még nem létezett államilag kezelt nyugdíjalap egyszerű munkavállalóknak, mint a később bevezetett Canada Pension Plan). Mindez tetejébe a kevés megsporolt pénzük (és Sylvia várható esküvőjére beszerzett italmennyiség) hamar elfogyott a népes látogató sereg vendéglátásával. Akkor, ezekről a komoly gondokról nekem fogalmam se volt, de mindenképpen segíteni akartam. Felajánlottam a <4387 West 16th Avenue> házuk alagsorában már félig kiépített szobák befejezését, hogy azokat bérbe adva valami jövedelmet teremtsenek. Nem volt semmi korábbi gyakorlatom házkörüli építkezésben, de időm volt elég. Ugyanis, a sok beadott álláskereső kérvényre ezideig semmi biztató válasz nem érkezett. Közben, saját pénzem is odáig fogyott, hogy alig két hónapos otlét után fel kellett adnom rezidenciámat, ami bajnak baj volt - de kezelhető, mert Józsa L jó barátom már korábban felajánlotta, hogy ideiglenesen helyet szorít nekem saját bérelt lakásán.

Hamarosan bele is fogtam az építkezésbe. Elsőnek a negyedében kész parketta padlóba kezdtem. Majdnem minden hozzávaló - szerszámokat beleértve - ott volt elraktározva a felpincében (Mike Parker korábban parketta asztalosként kereste kenyerét). A finoman kidolgozott tölgyfadarabokat szorosan illesztve kellett egymáshoz és az alátéthez szögelni. Gyorsan ment a munka, egyedüli hátráltatást csak Frank M időnkénti látogatásai okoztak. Nagyobb lélegzetű munka volt kivágni a nyílást az utcára néző falon, majd abba a készen vásárolt ablakot rögzíteni. Szemet kapva sikeremen, vékony furnérlemezekkel borított '2by4' falakat építettem elválasztani a teret két szobára, beépített ruhászekrényekre és egy kis fürdőszobára. Az utóbbinál szükség lett szak-segítséget fogadni, mert a csőszerelés nemcsak bonyolult, de speciális szerszámokat is igénylő munka. Egy idősebb felfogadott 'plumber', Mr. Sotherby irányításával törtem fel a betonpadlót, hogy beköthesse a víz és szennyvíz elvezetőt a ház alapzatán kívüli városi vezetékbe, aminek hozzáférése szükségessé tett kb. 3 m³-nyi föld kiásását. A villanyhuzalok és kapcsolók szerelését viszont már magam végeztem. Ahogy haladtam a munkával, úgy nőtt önbizalmam. A meglévő kezdetleges, de működő asztali villanyfűrészt felhasználva fabrikáltam bútor darabokat, mint íróasztalt, lócaát és a legbonyolultabbat, egy többfiókos szekrényt. Mind hozzájárult a szobák használhatóságához és minden remény meg volt arra, hogy a UBC-hez közeli ház kiadó szobái kerestettek lesznek a diákok által. Buzgó ügyködésem alatt Mrs. Parker nagyjából ellátott étellel és cigarettával, de férjének elvesztése nagyon megviselte és gyakran esett napokig tartó búskomorságba.

Leone figyelmét sokban elfoglalta tantervének kikerekítésére vett nyári kurzusa, de amellet egyre több időt töltöttem vele szomorúságát enyhíteni. Korábban elvállalt 'bridesmaid' szerepe, Bonnie nevű régi Ukrán Ház barátja esküvőjén szintén

hozzájárult szomorú gondolatainak eltereléséhez. Továbbá, közös részvételünk a 'Sid and Nola' néven emlékezett fiatal pár frissen vásárolt West Vancouver-i palotájuk bemutatására adott 'house warming party'-n ugyancsak adhatott valami segítséget. Távozásunkkor Leone váratlanul pánik szerű futásnak eredt autónk irányába s mikor utolértem nem tudta megmondani mi okozta furcsa viselkedését. Talán a lelki fájdalom tompítására túlfogyasztott 'punch' segítés helyett inkább ártott.

Közben megint költözködtem, ezúttal a <4505 W 12th Avenue> ház ablak nélküli kis alagsori szobájába, amely korábban már volt otthona több Sopron diáknak is. Bár sokkal közelebb volt Leone-ék házához, választásomat csupán az alacsony bér befolyásolta. Egyre türelmetlenebb állásajánlás-várakozással teltek napjaim. Pénzem fogytával elszegődtem napi-béres munkára - a Frank M-t is foglalkoztató - Paragon Woodworks nevű 'walk-in-freezer' gyártással foglalkozó kis vállalathoz. Nem volt sok választásunk, festőművész aspiránsnak vagy végzett erdősz-biológusnak kellett a pénz a megélhetéshez. Ezen szellemi feszültséggel telt időben, művész ismerőseim biztatására csatlakoztam heti aktrajzoló estjeikhez, magamnak is bizonyítani rajz ké-

pességemet, amely elfoglaltságot pár év kihagyással folytattam a későbbiekben is.

Valamikor, késő ősszel érkezett első állásajánlatom és nem sokkal később a második, de egyik sem érdeklődésem tárgyában. Mindkettőben 'Biológus' volt az állás megnevezése, de ezideig általam nem ismert 'Park Naturalist' munkakörben. Nem sokat tépelődtem a válaszon, csupán az állás lokalitása volt kérdéses. A közelebbi manitóbai Riding Mountain National Park helyett a sokkal távolabbi Cape Breton Highlands National Parkot választottam, Kanada legkeletibb Nova Scotia provinciájában. Választásomat akkor csak Leone Parkerral való erős érzelmi kapcsolatomban tettem nehezzé, de állás-éhségem kielégítése döntő hatással bírt. Elválásunkat szoros levél általi kapcsolattartás ígéretével és gyors újra találkozási lehetőségek gondolatával enyhítettük. (*Vancouver, BC, 2023 április 10*).

□

Ezennel ahhoz az időponthoz értem, ami 2014 februárjában kezdetét adta 'Vándorúton' címmel 1965-ben induló életutamat bemutató írásaimnak.

Philip Hahn: Our professional development and some history

(The following is Part 4 of a 'self published' book 'Our University in Two Countries', a translation of his earlier Hungarian language book 'Egyetemünk két országban', written in (?). Philip's intention was to make available for his three daughters, who grew up in an English language environment, the story of his life. Children and grandchildren of other Sopron Alumni will also likely find Phil's early experiences interesting, which are much like those of their own progenitors. The story starts in 1959. The Ed.)

After we went through our education program and during the beginning of our careers, most of us were not impressed with the opportunities of practicing our learned profession in forestry. The reason for this was mostly because there was a tremendous amount of timber available and this vast amount of timber represented a relatively low raw material value. So, there was not much attention given to intensive forest management.

As time went on and we settled more permanently we changed our lifestyle, which became more fitting to our new-found countries. In a similar fashion, the forest industry in North America and our opportunities to work in this industry in a more professional manner also started to change. A lot of this had to do with the improvement of the general economic conditions and the rapid rise in wood product values. Those with post graduate degrees were also in excellent positions to advance their career in their chosen fields. At the various research institutions, government and private, where they held positions, bicerne leading scientists in a large variety of fields and even station directors. Others who chose teaching positions at universities advanced well also. By this time, we all mastered the English language and adjusted well to the new conditions we faced in our chosen profession. We had an excellent educational background and we were willing to work hard to build on this as modern technology developed. In a lot of cases, we developed the modern technology and passed it on to our employers or to others through consulting, in presentations at scientific conferences, in written papers and books. The many scientific papers and books written by Soproners and a variety of patents issued to us is clear evidence of this.

My own career development

My job opportunity with Georgia-Pacific Corporation, as the most aggressive and fastest growing forest product company, impressed me when I joined the company on July 10, 1961. I also enjoyed the opportunity to live in a beautiful and small city

like Eugene where I lived only 10 minutes away from the office. After spending so much time away from civilization while I worked in Canada this was a substantial and a welcome change.

At G-P, I started to work with the engineering crew where I got exposed to boundary line surveys and some road location. Soon I got a transfer to the Forestry Department. I looked forward to working in forestry. This was my dream for a long time. With this move I had a chance to continue my skills in timber inventory work but a large share of my work related to reforestation and forest genetics, which were never practiced in forestry at the scale as we started to practice it at that time.

Most of the reforestation, however, was still done by using helicopters to spread the seed over large tracts of cutover land during the winter months. This was a fast way to reforest but not the most effective method. We examined all areas in the following fall to learn about the effectiveness of aerial seeding. We isolated the areas which did not meet reforestation standards and hand planted those with nursery grown seedlings. Because of this, the combined effort of aerial seeding and hand planting provided a good method to reforest all cutover areas immediately.

Later, as we started to practice forestry more intensively, we gave up aerial seeding and hand planted trees in all cutover areas. This required a lot of seedlings. Producing seedlings in the quantities needed was not possible with the existing nursery facilities. For this reason, the company appointed me to establish nurseries for large scale seedling production. Rapid development of nursery facilities was difficult while using the conventional bareroot seedling production method because suitable nursery ground for such operations was scarce. It required a considerable acreage of high-quality land. It also required a lot of specialized equipment and buildings which were also expensive.

Besides the potential development of a new and outstanding nursery facility and nursery technology to produce seedlings, we also needed genetically improved seeds to accomplish this. By 1970, our genetics program showed good potential to secure high quality seeds and was ready for rapid expansion. A new idea for seedling production, by using containers and greenhouses also surfaced by then. Because of these developments the company asked me to expand our genetics program and develop a container nursery operation to cover the seed and seedling needs for all our divisions on the West coast which covered then about one million acres. To these two programs, we added soil and silvicultural program and formed our Forestry Research Center

located near Cottage Grove, Oregon in 1972. With this, I became the director of forestry research for the company's West coast operations.

Running these programs turned out to be a very challenge and interesting. The most challenging part was the container nursery operation. This approach of seedling production was so new that besides a novel idea much else existed. We had to develop suitable greenhouses, containers, and equipment for mechanized handling of every phase of the operation. We had to work out the proper technology for growing and hardening the crops and the methods for packaging, storing, shipping and field planting the seedlings.

After a rocky first year operation, the nursery program evolved into a successful operation. Within ten years it became the largest of such operation in the entire United States. The operation boasts with many first in greenhouse container and equipment designs, in new seedling type and growing regime developments, field planting methods, etc. For this, I had to invent and design most of this equipment and facilities. This was quite successful and yielded several patents with my name on them. The container nursery facility at Cottage Grove eventually developed into a 2-hectare greenhouse growing area with the capacity to grow over 10 million seedlings annually.

I initiated similar facilities for the company and for outsiders in the states of California, Georgia, Idaho, Main and Washington. Beside these, I helped develop similar nurseries in the countries of Canada, Chile, China, Philippines, and Indonesia. The combined annual growing capacity of these facilities is around 60 million seedlings. Practically all the nursery facilities were combined with a genetics program and some other forestry research efforts. The above effort meant a lot of traveling and through this I learned about many new and exciting places.

I also participated in a lot of board and committee assignments where I had the privilege to represent my employer's interests. These were mostly Pacific Northwest oriented. Besides these, I also served on several national boards where I represented the private timber industry interests. These and many other professional meetings represented a lot of trips again. Since a lot of the meetings took place in Washington D.C. and in many other places close to the East coast, I had the chance to cross the continent over sixty times.

My last assignment with Georgia-Pacific was the development of the company's Hybrid Poplar project on the West coast. This program was geared to produce trees in a short rotation of 6-7 years, predominantly for pulp and paper production. Growing Hybrid Poplar is not new, but it still takes a lot of research and development to select and breed the most suitable families for outstanding production in each area. I feel we made a good start here and set the foundation for others to continue.

The above-described projects and assignment gave me an opportunity to handle many challenges and contribute to the forest industry. Besides these experiences I had a chance to write more than 20 scientific papers; several smaller textbooks and manuals; gave many presentations. My most cherished honor I received in my profession was when the Oregon State Society of American Foresters or my peers awarded to me the 'Researcher of the Year' award in 1993.

Some of the Sopron graduates worked in similar fields as I did or in other branches of the forest product operations. Most of them had even more outstanding contributions to the forest and other industries than I did. It was not unusual to see articles appearing in scientific papers with the names of fellow Soproners. It was not unusual to see several Soproners at just about any forestry meeting or conference. It was not unusual to be able to listen to speakers at these gatherings who came from our ranks.

The Sopron group contributed not only to the advancement in the research, education, and operational forestry fields. Some became excellent scientists in a large variety of other fields. Others became engineers, educators, business administrators, accountants, geologists, chemists, businessman and many other fields. Some became even owners or co-owners of substantial businesses etc. It is not overstated when one claims that our group did not let down those who championed and arranged our settlement in Canada. We hoped to be an asset for Canada and for many other countries. In my opinion, I think we achieved that.

Political and economic changes in Central Europe

While we advanced in our careers, some changes also took place back in Hungary. Because of the distance to Hungary and the lack of useful information about life there we had a tough time to keep a realistic picture about some of the changes. However, with the declaration of general amnesty to those who participated in the revolutionary activities and with gaining citizenship in our adopted countries we felt safe to return for visits.

During my first visit in 1967, I found a lot of disappointments and some surprises. The disappointments related mostly to the political conditions while economically the country started to do better. I did see some desire by the government towards reforming the political system also.

The changes were gradual and slow at the beginning. Hungary initiated its first political and economic reform movement in 1967. It was called the 'New Mechanism'. The Soviet Union made this possible to avoid future rebellion in Hungary. This also made it possible to trade not only with the East, but with the West also. As a result, a door opened for increased trade and tourism from the West. Both were beneficial for the country. In addition, this brought a certain degree of political freedom with it.

Reforms started later in Poland and in Czechoslovakia also and a strong independence movement in the Baltic countries of Estonia, Latvia, and Lithuania. These movements developed slightly differently from the Hungarian and went through a lot of obstacles. Especially Dubcek's democratization movement in Czechoslovakia. That was eventually crushed by the Soviet Union in 1968. Poland and the Baltic countries feared a little better, but Hungary remained the leader in developing its so called 'Gulyas Capitalism'.

When Hungary opened its borders for tourism, the country became flooded with tourists each year. These mostly came from the West and poured into the country a lot of revenue. Within a few years more than 10 million tourists visited the country annually. This number eventually reached the level of 20 million/year. When compared to Hungary's 10 million inhabitants this is an extremely high ratio. In addition to the tourist money, western banks also poured into the country a lot of money in the form of loans. The loans were earmarked to modernize the country's industry. Janos Kadar, the Hungarian leader, however used the tourist revenue and the loans to provide better housing and more consumer goods for the population. This created a relatively high living standard in the 1970's and made Kadar a popular leader. At the same time, the population did not realize that the country's debt grew in leaps and bounds.

While changes took place in Hungary, Czechoslovakia and Poland, the Soviet Union still taunted its military might. This reached a high-level during Leonid Brezhnev's reign and while Carter was president in the United States. When President Reagan took office in 1981 he was determined to change the balance of military power. He pushed for modernization and build up its military might.

After Brezhnev died the Soviet Union got a new leader, Michail Gorbachev, who was relatively young, energetic and a

fresh style leader. He was determined to continue the arming the Soviet Union. Therefore, the arms race took on an accelerated pace by 1983. As it turned out the Soviet Union did not have the means to compete with the United States, therefore, it gradually headed for bankruptcy. Gorbachev tried to ease his country's problem by pushing for political and economic reforms. His first program to achieve more political openness was called 'Glasnost'. He followed this with another program to revitalize the country's economy which he called 'Perestroika'. Each had good intentions, but for a few reasons developed into complete failures. Because of Gorbachev's domestic failures and the Soviet Union's inability to keep up the competition in the ongoing arms race he was forced to reach out to the West and became a lot more eager to negotiate arms control and other issues than his predecessors were. Reagan's relentless push to end communism and Gorbachev's desire to allow the changes without shedding blood, made it possible for accelerated changes in all the Eastern Block countries by 1989. Once again, Hungary became the focal point of this movement. Hungary had a dream in 1956 to change the country into a democratic society and a dream to end Soviet occupation. It seemed by then that both were attainable.

In 1989, the East German population also joined the movement with large scale and peaceful demonstrations. They wanted to get closer to their western 'brothers' and to reunite their countries. Due to the Iron Curtain and Berlin Wall separation, their first attempt to get to the West took place when the East Germans as tourists went through Czechoslovakia and eventually through Hungary and Austria to reach West Germany. Despite Hungary's treaty commitment with the Soviet block countries, Hungary looked away when the East Germans crossed their border to the West.

At the same time, it did not take long after the first crack appeared on the Berlin Wall on November 9, 1989, that this crack developed into a flood gate. It seemed that nobody was interested, not even the Soviet Union and nobody could stop the population movement surging from East to West. This was a joyous event not only for Germany, but for people around the world who lived through the many cold war Berlin conflicts.

While the Berlin activities took place, other Eastern Block countries also fought for their freedom and for democracy. So, Romania, Bulgaria, Albania, and provinces in Yugoslavia also rallied to the movement of democratization. At the end, even the Soviet Union broke up and all its constituent parts gained their independence.

While changes took place in the Eastern Block countries and communism got wiped out in all of them, Hungary had a chance to stage a democratic free election again and formed a new coalition government without a party called 'Communist'. Former communist elements were certainly still there, but these were disguised under different names. Still, it was hard to believe that all this took place and that even the Russian troops left the country. With this, Hungary was independent again after 45 years of Soviet occupation and Soviet political influence.

Hungary's new government went to work and tried to repair most of the damages caused by the years of communist rule. The task became monumental. First, the government tried to restore private ownership and private enterprise. For this the government needed to compensate for properties confiscated without pay by the communist regime. This was most welcomed by all citizens, including my family. We finally saw the chance to reclaim equal value for the farm our parents owned and we eventually inherited. Naturally, it was impossible to reclaim the family farm and the same properties people owned before, because a lot of them either did not exist any more or were converted to other use. Therefore, they issued compensation papers to everybody. These papers could be used in purchasing land or other properties through auctions, the papers could also be depo-

sited in banks, invested in the stock market or into retirement funds. Most of our family invested our inheritance in land, including me. I managed to get about 70 acres, most of it in high value tillable land and some of it in well producing forest land. I leased my share since it is too far for me to manage it. It is unclear to me what the fate of that property might be in the future. At present, the land value is low because it is expensive to farm and the produced products bring little profit.

The first, or Jozsef Antal (Prime Minister) government, despite its gallant effort to restore prosperity was unable to satisfy the desire of the country's population. Many people dreamed of an economic achievement within a few years which was like the standard of living most West European countries enjoyed then. Naturally, this was impossible. However, the achievements could have been better if the communist ideology would not have been so deeply rooted in a substantial part of the population, especially in those who maintained leadership in key positions because there were no others available to replace them. At the same time, the former communists were still active in the so-called 'Socialist Party'.

Next election, in 1994, the Socialist Party, with its glorious campaign promises and superb campaign propaganda managed to sweep the election and gained 2/3 of the population's vote. In addition, they joined in a coalition with the Social Democratic Party to capture over 80% of the seats in the parliament. Despite this super majority, the population's lot got worse, instead of better during the next four years. So, it was time to throw the communists out for good. This did happen during the last election in 1998 when the Socialist party did not manage to get a single seat in the parliament.

Ten years have gone by since the cold war ended. The last ten years, as described earlier, brought many desired changes in Hungary and in the other former Eastern Block countries. But it also created many conflicts. In my opinion, the recovery from communism has been disappointingly slow. Perhaps nobody realized that communism has been so destructive. The communist propaganda machinery did an excellent job in hiding this from the population and the rest of the world during all those years before communism finally collapsed.

Despite the slow progress, all the Eastern Block countries are gaining and are heading in the right direction. Nothing happens overnight. People must have patience and must work hard to achieve their dreams and goals.

Improved relationships with the Sopron Alma Mater

After we arrived in Canada and set up a separate University, the division between the two schools became even greater. Our success in gaining a chance to operate a University in Exile may have been too embarrassing for the University of Sopron and the Hungarian Government. They tried to discredit us in as many ways as possible. /

They took the effort to write two books about our life in Canada shortly after we settled there. These books were 'Bujkal a Hold' and 'Egyszer Volt Szerelem' by Szilvasi. Each is strongly fictional, while depicting our life and the operation of our forestry school in Vancouver in a grossly untrue fashion. A brief description and the main points of the books are as follows. The professors of the school, who lured the students into exile, sold them as slaves to timber barons to work in logging operations while living in logging camps located far up north and away from civilization (there was truth in the locations of logging camps and some of us living there, but not about slavery). According to the author, the students were badly treated and exploited to no end. Naturally, the students did not want to be there and did everything to escape from the camps and slavery. Some did manage to escape. They had a terrible time surviving in the huge virgin forests. Eventually, the Canadian Mounted Police got on their trail and even caught up with them. The escapees battled

with the Mounties. After eluding them they finally made it to the city and disappeared into the asphalt jungle while joining the underworld in Vancouver. According to the story none of us graduated. Naturally, my story in the earlier chapters about our life while working and studying in British Columbia strongly disprove these wild tales. And our accomplishments are a living testament for our achievements and adjustment in our adopted countries.

The University of Sopron in Hungary also published the book 'Vivat Academia' to commemorate the school's 250th anniversary in 1985. The authors spent over 350 pages writing about the school's history. Out of those only one short paragraph deals with the events of 1956. It even failed to mention the subsequent creation of the 'University in Exile' in Vancouver, BC, Canada. The translation of the remark reads as follows:

"The teaching and research work (at the University) was greatly disturbed by the 1956 counter-revolutionary activities. In Sopron, not like in Budapest and a few other cities, fighting did not take place, blood was not shed, nobody got killed, and no atrocities occurred. However, because of its close location to the western border the western propaganda and reactionary forces managed to influence a portion of the student population and professors to carry out anti-government activities. The western propaganda machine also created such a panic on November 4, 1956, that about 30% of the instructors and over 200 students left the country."

Only five years after these remarks were published and, of course, after the 1989 and 1990 reform activities the sentiment towards us by Sopron changed considerably. The beginning of these changes can be best illustrated by the content of a letter written by Dr. Andras Winkler, Rector of the University of Sopron, dated February 19, 1990. This letter was mailed to all the former Sopron students and professors. The letter translates as follows:

*"Honored fellow countryman, Dear colleague, Dear friend!
To begin my letter let me recap some of the events of 1956. On October 27, ALL THE FACULTIES OF THE UNIVERSITY OF SOPRON TOOK A STAND ON THE HOLY CAUSE, THE FREEDOM OF OUR POPULATION. The Board of the University drafted its demands in 17 points. Among the demands were the desire for a free, independent Hungary, and that the instructors and students will continue in a mutual understanding and strong bond to fight for the creation of a free, independent, and democratic Hungary.*

On November 4, 1956, this enthusiastic and earnest desire, our common yearning to build our unity collapsed and was destroyed. Only a day before that, the 'Student Daily' first and last edition said the following: Young Hungarians, students, workers, intellectuals and peasants do not let the sacred Hungarian flag out of your hands. You have shown where real power, the uncompromising spirit, the clean heart, and mind are. You are the ones who have the right to lead. ...It can not be that so many hearts shed so much blood for an unreachable cause...

Our university accepts again the 17 points drafted in 1956. In this spirit we rehabilitate (apologize) to all those whom we hurt or wronged during the 1950's. We will contact all those separately in writing. November 4, 1990, has been designated by the University to hold a series of commemorating activities, including the unveiling of a monument. We would like to demonstrate our mutual understanding, unity, and common goals with you. Our ancient Alma Mater split on November 4, 1956, and we know that it is impossible to create a complete unity, but we wish to unite at least symbolically and in spirit.

I would like to extend my invitation to you to participate in our celebrations on November 4, 1990.

Dr Andras Winkler, Rector"

It appears that the events in the life of our Sopron Group and my life, since leaving Hungary on that cold and misty and dreadful night of November 4, 1956, closed a full circle. It ended when our two Universities declared a truce during a reunion celebration in Sopron on November 4, 1990, or 34 years after our

separation. The entire group involved was officially invited to this reunion. Naturally, not everybody showed up. Some could not go for various reason and others were not around any more to be able to attend. But most of those who attended had a memorable time. The high point of the event was the placing of two commemorative plaques on the wall of the main building just inside the main entrance. One was prepared in Hungary out of bronze and the other was carved out on a 700-year-old Yellow Cedar slab a fitting symbol for the Canadian timber country and the Canadian heritage. The two plaques symbolize our friendship again. This is to follow mutual understanding, respect, and cooperation in the future.

There are many good reasons for mutual respect. We know that all of us tried to be the best professionals in our chosen fields wherever we worked. And most of us have done well. We applied what we learned during our education process from our beloved professors. We also added more knowledge and experience to that later.

Since during our 31 years of separation we knew little about each other it was time to catch up on that. The various classes began to organize class reunions. Naturally, in Hungary because it was easier for us to travel there and we also had a great interest in learning what happened in our profession there since we left. In addition, we wanted to learn about the fate of our former classmates who willingly or perhaps unwillingly remained in Hungary after 1956.

Our class, the 'Fourth Year Class' organized its first-class reunion in Sopron in August 1993. This was the 40th anniversary of the class's first meeting when we enrolled at the University of Sopron. It was also the 35th anniversary of graduation for those who stayed in Hungary. Illes Benjamin was the main organizer of this three-day event in Hungary and his counterpart from Canada was Joseph Takacs. Both worked hard on this and the results were remarkably good. As a result, 13 former classmates participated from outside of the country. These represented Canada, Holland, and the USA. The local group was represented by 22. In addition, the numbers were greatly boosted with the attendance of spouses and other family members.

Shortly after I arrived at the designated hotel I began to meet classmates from the West whom I knew quite well. It was a little strange that no local classmates showed up there. Later I learned that most of them arrived, but they chose to be housed in less expensive quarters or at the school's dormitory. This was perhaps understandable because they may not have had the financial means to stay in hotels. At the same time, it was unfortunate, because there remained a slight division between us. Therefore, if we had known, we would have rather stayed at the dormitory also or close to them. Despite the slight division in housing, we managed to spend three wonderful and eventful days together. We made several bus tours where we visited many forestry sights and some forestry operations. We also visited many historic sights. All these were scheduled close to the Austrian border or the western part of the country south of Sopron. The events allowed a lot of mingling and visiting. This was the first time that we learned firsthand what happened to those who stayed behind. Some had very rough times fitting in with the communist system and others readily chose to work with the system. Naturally, there was little choice of doing otherwise if they wanted to practice their profession and wanted to survive.

Other classes also organized reunions and we repeated ours again in 1998, five years after the first one. I attended the 1998 reunion also in Sopron. Again, it was a three-day event and the attendance was good. Compared to the first one the atmosphere was a lot more relaxed. We seemed to have warmed up to each other a lot more. This time, practically all of us were retired. This considerably changed the subjects of our discussions. We

focused more on our daily events, our families, our travels, etc. This was just like the first reunion was a lot of fun and we hope to continue with them in the future.

There are also reunions annually on both sides. These are considerably smaller in nature and the attendees, with a few exceptions, are mostly the local ones.

Besides the routine class reunions our cooperation with the former Alma Mater also widened. Some of us attended scientific conferences in Hungary and most of the time contributed to these also. Others went there to lecture. Such activities continue to be ongoing practice..

Tours and visits are also true in reverse. In recent years very high-level officials toured the western provinces of Canada one year. A similar tour also took place in the western part of the United States a few years later. In each case, our group in the West assisted greatly with the organization and with guiding.

We are also supporting Hungarian students who currently study in Sopron through our scholarship fund. We established 'The Sopron Alumni Fund' at the University of British Columbia for the appreciation of support we received when we studied there. The interest of this fund provides Hungarian students the chance to study forestry at the University of British Columbia.

We feel good about what happened in Hungary and in all the Eastern-Block countries, including the former Soviet Union. And we hope this trend will continue. At the same time, I do not know of anyone who has the desire to rush back and settle there because of the changes. We lived away from Hungary for too long. We established careers, families, friends, and strong ties to our new homelands. We have children, grand and great-grand children born and living here. They belong here and we belong here with them.

During our eventful years we hardly noticed that time has passed over our heads. Practically all of us reached retirement age. A few diehards, however, have not decided to stop working yet. They must have too much fun at it.

As the years go by, the number of our offspring keeps getting larger. Joseph Takacs tries to keep track of the and regularly reports on them in our magazine the 'Kapocs'.

While the number of our offsprings is getting larger, at the same time our ranks gradually dwindle. About 230 of us, including professors and students, landed in Vancouver. Out of these, 14 of our teaching staff and 23 of the students passed away already. From our class we lost six. Steve Spuriga (1977), Otto Horvath (1981), Geza Nagy (1991). Mihaly Skorka (1992) Erno Kretai (1995) and Joseph Oroszlan. Spuriga and Oroszlan went back to Hungary and passed away there. In addition, we have no knowledge of the fate of Joseph Gaspar. Years ago, he moved to Toronto and since then he has not stayed in contact with any of us. We fear that he is not alive anymore either. We miss you all greatly.

Changes and developments in my family

Elisabeth and I have been happily married for nearly forty years. In this marriage we were blessed with three beautiful daughters: Heidi (born September 22, 1961), Elizabeth (born: July 26, 1964) and Christie (born: January 11, 1969). Since then, each of them also got married. Elizabeth has been married to Troy McAllister since September 23, 1989. Christie has been married to Alben Sherk since June 16, 1990, and Heidi has been married to Dr. Bruce Behrends since September 7, 1991. Troy, Alben and Bruce are outstanding individuals and fit in well in our extended family as our new 'sons', we never had before.

All our daughters and sons-in-laws were born in the United States. They studied and made their careers here. Heidi made her degree in Nursing at the Pacific Lutheran University and practices her profession in the Eugene area where she lives with her family. Elisabeth did her degree in Human Resource Management

at the Pacific Lutheran University. She also lives and practices her profession in Eugene. Christie holds a degree in Dental Assistance from Lane Community College. She lives with her family in Marysville, Washington. Bruce is a veterinarian. He and Heidi own their Veterinary Clinic and Bruce practices in the greater Eugene area. Troy is a civil engineer with the city of Springfield. Alben graduated from the University of Oregon. Alben Christie manages their dry-cleaning business in Everett, Washington. Our children are all doing well in their careers and are prospering. Each, either bought or built a new and -comfortable home. They have the means to enjoy their leisure life. And they are also blessed with good health. In addition, Heidi and Christie widened their family circle, while Beth and Troy have no children yet.

Heidi and Bruce are blessed with two daughters. Alison (born January 4, 1994) and Kristen (born March 28, 1998). Christie and Alben were blessed with three children. Megan (born October 9, 1991), Mathew (born July 14, 1993) and Sierra (born August 21, 1997). This makes Elisabeth and I grandparents five times.

Elisabeth, my wife contributed to her talent and love to raise our children. She loves to care for our family. To keep house and to do everything a dedicated wife and mother would do to keep her family happy. She continues to be occupied with the same routine, but since our children 'flew the coop' she has more time to relax and pursue her favorite hobbies. First, to have her grandchildren around her as much as possible. She is an excellent cook and baker. She likes to knit and keeps in close touch with her many friends. She also finds time to do some volunteer work. She enjoys helping the less fortunate, especially to ease the pain of sick and elderly people.

While Elisabeth provided a great deal of her time and talent in running the household and raising our family, I spent most of my time on my profession and as a breadwinner. I, however, ended my professional career as the director of forestry research with Georgia-Pacific Corporation on August 31, 1996. Out of the forty years practicing forestry, I spent thirty-five years with G-P. My professional career gave me great satisfaction. I feel quite happy with my accomplishments. I have no regrets about choosing this field.

While practicing my career, I always found time for my family, to do household chores and to pursue my hobbies too. My hobbies include golfing, photography, jogging, hiking, oil painting, writing and occasional fishing.

the last 15 years, out of all my hobbies I have spent the most time on jogging or running. Running gave me a lot of thrills and often brought out the competitiveness in me which I developed during my student years. This competitiveness urged me often to participate in races. Finding races in Eugene, which is often called 'the running capital of the world', was never a problem. Out of the many races I enjoyed the most my participation in the Eighth World Veterans Championship held in Eugene in 1989. Running with the best in the world in my age group turned out to be a rare occasion. Our aim focused more on participation than on winning. This brought out the real spirit of sport and friendship among the athletes. As a result, we all had an extremely enjoyable time. The gained experiences I shall cherish for a long time.

After my retirement I gradually gave up my racing to only regular jogging. Soon even that was too much for my ailing back. This made me walk and take on walking. In the beginning I cultivated speed walking and participated in race walking. I still like walking. It is particularly good exercise and quite easy on my aging joints. Coupling walking with swimming I seem to get plenty of exercise. In addition, I like golf more than ever before.

I do not seem to be bored in my retirement. To keep up my professional interest I do a limited amount of consulting work. But most of my time is spent on leisure activities. Elisabeth and I devote a great deal of our time to our families, especially to our

grandchildren. They provide most of the joy in our lives. We also keep busy with our household chores, like shopping, cooking, baking, gardening, and maintaining our yard and home. We also enjoy visiting with friends and travel to see the world.

I feel that I was fortunate to end up in Sopron and that I had the chance to join an excellent group of classmates and schoolmates under the leadership of our excellent educators. Our time together was valuable. We certainly had our difficulties, but we learned a great deal and had lots of fun too. Our hardships may have helped in developing our strong bonds and our determination

to survive and to build our future. First we built our ‘Sopron family’ and community and eventually we ended up building our own careers and families. I feel we were mostly successful in both areas and I am sure our community will agree with me on this. Our life goes on and our story continues to develop in our generation and in the succeeding generations. For this I wish God's greatest blessings.

NOSZTALGIA

90th Birthday for Andy Jakoy

Marking his 90th birthday in April 2025 is Andy (Bandi) Jakoy. He was a 3rd year university student when he arrived in Vancouver in January 1957 with his classmates and the wider Sopron cohort. After his UBC graduation in Forestry in 1959 he completed a Master's degree in Soil Science. For 30 years he instructed Soil Science and Plant Identification at BCIT and is now enjoying retirement for exactly as many years as he was employed! In 1964 Andy married Marjorie Armstrong (deceased 1983) with whom he welcomed a

daughter (Diana) and son (Lawrence). His children met their grandparents Jákoy and wider family several times in Balatonalmádi, Hungary. The lake has been a huge draw for his children and for Andy, who has sailed since childhood on the Balaton's storied waters.

1999 he wed Adrienne Burton, a local French instructor. In her bridal bouquet was tucked a spray of cyclamen, the symbolic Sopron flower, plucked from the garden of Professor Laszlo Adamovich in Vancouver. Adrienne has long considered herself an honorary Hungarian and has been a guest many times at the ‘Jákoy Villa’ in Almádi.

László (Laci) Vető met Andy as both young boys sailed on the Balaton Lake, Andy living in Almádi and László a few km westward in Keszthely. Laci, since moving from the Cariboo to the Vancouver area, has refreshed his long association with Andy, and continued the one he and wife Marga (deceased 2017) enjoyed with Adrienne.

Their 80-year friendship will be marked when Laszlo is guest at a 90th birthday party hosted this April by Andy's children and grandchildren. Andy still walks briskly 10 long city blocks around his South Granville home, where he lives in memory care with Adrienne. He delights in meeting old friends and associates ~ and new people in general.

Boldog Születésnapot, drága Bandi!
(Adrienne Burton (Jakoy))

Megemlíthető hogy Bandi (volt harmadéves) évfolyamtársai Für Karcsi és Ravai Jancsi szintén hasonló kerek születésnapot ünnepeltek és társuk Poprádi Laci is közeledik életük ezen kitüntetéséhez. (A Szerk.)

Abutilon történet (4)

‘LeslieJ’-nek becézett kis Abutilon növényem magára talált a nyári melegben és két mellék ága versenybe kezdett virágaik dúslakodásában. Már nem kétlem megmaradását, sőt az elvirágzott mellekágakat lenyesve próbálom tovább szaporítani. (Rétfalvi L. Vancouver, BC, 2025 szeptember)

Nyehó és Kulacs ‘barhoppind’ a belvárosban.

Horváth Pista (Nyehó) szerett, közismerttagja volt közösségünknek és legjobb focistája. Sokan alig ismerték, mert végzés után azonnal elköltözött. Ma is fáj és büntudatom van hogy temetését nem írtam meg a Kapocsban. Mikor koporsóját kivitték a templomból a himnusz hangjára – felejthetetlen érzés volt. Most ez a fénykép az ő emlékének szólna. 1957 december 23-án készítette egy Granville utcai fényképész. (Grátzer M., Bellingham, WA)

Rétfalvi László: Nyugalomban, 2003-5

Talán furcsán hangzik a titulus, miután már nyolc éve befejeztem folytatólagos állami szolgálatomat, de mégis **2003** az év, amikor a múlt évben elért 65. születésnapom túl, már mindenképpen átléptem a szokásosan meghúzott bűvös 'nyugalomba vonulási szintet' és határoztam el konzultáns munkáim befejezését is. A 'szokásos' kifejezés is annak próbál példát szolgálni, hogy milyen rövid idő alatt változnak a társadalmi elvárások a nyugdíjazásra vonatkozóan. Ezen utóbbi 'rövid' nyolc év alatt, az egészségügyi mutatók jelentős javulása okán és a demográfiai változások (az átlagos életkor növekedése) következtében (a kettő kapcsolata könnyen látható), másképpen 'állunk' a megérdemelt nyugalmas évek értelmezéséhez. Ma egy hatvanas éveinek derekán álló ember, általában jobb 'állagban' van, mint volt egy, a nyugalomra nagyon is kész 'hason korú', amikor a 'bűvös szintet' korábban megszabták. A 'megérdemelt' kifejezés is viszonylagos, hiszen az inkább azokra vonatkozhat, akik bölcs előrelátással úgy rendezték életüket, hogy 'munkás' éveik után is maradjon mivel fedezni költségeiket. Mert, akik nem úgy rendezték, azok pusztá megélhetőségükért az 'államra' vannak szorulva és kitéve a több felől feléjük irányított nem nagyon 'hízogó' véleményeknek. Bár korai, 1994 évi megkezdése miatt, havi 'állami járadék' erősen megcsappant az 2003-as 'bűvös kor' elérkezése után, az addigra kialakult életmódnak azonban minden vonatkozásban szinten maradt.

Általános vélemény, hogy korról a rövid távú memória gyorsabban gyengül, mint halványulnak el a 'régis szép emlékek'. Osztom a véleményt és példákkal is tudok szolgálni. Ahogy közledek emlékeim visszaidézésében a jelenhez, egyre nehezebben tudok említésre érdemes dolgokat felidézni. Még összegyűlt fényképeim sem támogatnak ebben. Talán a korosodással fontos események megritkulnak, vagy inkább korábban fontosnak tartott eseményeket nem tartunk többé említésre méltónak? Pedig ebben az évben is történtek 'dolgok'. Mindjárt az elején, a karácsonyi és újévi napokat velünk töltő lányaink és partnereik utaztak vissza Európába. Elsőnek Tisáékat, majd két nappal később Nónit és barátját, Danielt vittük ki a repülőterre. Az utóbbit akkor láttuk utoljára.

Ezekután visszatértünk mindennapjaink 'egymásutániságába', amiket barátainkkal és ismerőseinkkel való, még mindig gyakori találkozásokkal színesítettünk. A soproni csoportot havi rendszerességgel összehozó ebédtalálkozók - minden bizonnyal már a Quality Inn nevezetű hotel ebédlőjében és a magyar Éva felszolgálóval - ekkorra már rutinná váltak. Emellett, gyakran vettünk részt Gourmet Club tagjaink által, de más vendég-sereggel kibővített találkozókon is. Georgina Bullen férjének, Peternek 75. születésnapját megünneplendő, a University Women's Club által működtetett patinás 'Hycroft House'-ban rendezett nagyméretű fogadást januárban. A születésnap forduló, úgy tűnik domináltak az évben, mert röviddel ezután márciusban köszönthettük Józsa Lacit, családja és rokonai körében 65. évének betöltésekor. Majd augusztusban, egymást követően, húga, Safranynik (néé Józsa) Erzsike rendezésében, a Saanich, BC kertjünkben, sok barát jelenlétében ünnepelhettük Kurucz (néé Józsa) Marika 60. születésnapját. Később pedig Szy Furi, volt oktatónk 80. évfordulóját, Vlaszaty Dönci által nagy meglepetésként rendezett és sok 'Sopron Alumni'-t összehozó találkozón, Sidney, BC-ben. Az év végén pedig, a WPG könyvtár kollegái nejemet, Leonet köszöntötték fel hexagenerációs (vagy az angliai szójárásban tetszetősebb 'sexagenerációs') periódusának küszöbén.

Nem kellett születésnapjaink évforduló, hogy részt vegyünk több baráti találkozók. A Gourmet Club csoportunk, ha foghíjában is, több alkalommal összejött. Legemlékezetesebb volt talán a White-ék házában/kertjében, különösen nagyszámú angliai, portugál és brazil rokonokkal, ismerősökkel megtűzdelte, Belinda lányuk

esküvőjének ünneplése, ahol a GC tagok elvesztek a sokaságban. Érdekessége volt az eseménynek a különben is epikureus ízléssel ellátott család által felfogadott ellátási alkalmazottak produkciója, ahogy nem győzték újra és újra reprodukálni a frissensült és gyorsan fogyó válogatott, főleg tengeri inyencségeket. Maga a közeli 'anglikánus' templomban megtartott szertartás is rendhagyó volt, amennyiben nő volt a pap és aki 'másságát' miseingjének szírványos színeiben is hangsúlyozta.

Régi ismeretségeken alapozott barátságok adtak legtöbb esetben okot egymással találkozni. Bár a soproni ebédeken egyre gyakrabban megjelentek feleségek is, mégis a felnőtt gyerekeinkkel kikerekített család - otthoni környezetben, ahol senki sem sietős - adta az igazi együttlétet. A Kanadában 'barbecue'-nak nevezett grill-sütés - amiben a másként szakácskodással nem foglalkozó férfiak is tudtak hozzájárulni a vendéglátáshoz - adta nyaraként az alkalmakat, de alkalmak adódtak maguktól is. Velünk a grill sütés évekkor korábban, a helyben frissen kapható 'Pacific' lazac-cal kezdődött, majd (főleg) Új-Zealandi bárány hússal folytatódott és később, nagyobb társaságok esetében, házi készítésű 'hamburger'-eket és bolti kolbász féleségeket is sütöttünk. A szabadban való sütés, hangulatossága mellett, valahogy jobb ízt is ad a készítményeknek. Ezen a nyáron Józsaék mellett többször találkoztunk régi, Edmontonban megismert Jo és Alan Toon barátainkkal és élveztük Kozák Edit és Tóni, valamint Orbay Jutka és Laci vendéglátását.

Nagyon is soproni vonatkozású volt május elején, a UBC Erdészeti Fakultás melletti 'Székelykapu' közelében felállított 'Juhász Memorial' emlékmű felavatása. A UBC adminisztrátorai az egyetem bőkezű adakozójának, Ike Barber kivánságát teljesítették, aki egykori diáktársunk Juhász Gyuszi iránti nagyrabecsülését kívánta leróni ezzel az aktussal. Őszig kellett várnunk a júniustól szünetelő esőre, hogy az időben megérkezzen a Szász tanyára, immáron a 19. alkalommal megtartott 'Soproni Piknik'-re, de ezúttal is a sátrak készek voltak fogadásunkra és a fenyegetés ellenére eső mégsem esett. Szeptember végén ismét volt Soproni Bál, bár arról emlékek, még fényképeken sem maradtak.

Az idei utazgatás megint egyoldalú volt, azaz hozzánk jöttek látogatók, mi pedig nem mentünk sehová. Érdekességnek számított Czeiner Zsolt, svájci útjaink alkalmából jól ismert, 'volt másod-éves soproni hallgató' házunkat is megtisztelő vancouveri látogatása lánya és lányunokája társaságában. Gyöngyösi Sanyival és Józsa Lacival töltöttek velünk egy délutánt. Augusztus elején jött ismét Nóni lányunk Londonból és töltött velünk bő, de gyorsan elfutó két hetet. A szokásos ismerős látogatások mellett, akkori látogatásának fénypontja volt az általa kezdeményezett, de általam választott hegyi túra a közeli Mount Seymour tetejére. A nem kis megerőltetést kiváltó 'hike' alatt nem hallottam egy zokszót sem lányomtól a meredek sűrűjében, ami azért volt kellemesen meglepő, mert fiatalabb korában ugyancsak 'noszogatni' kellett őt, hogy folytassa a felfelé haladást gyakori hegyi 'sétáinkon'.

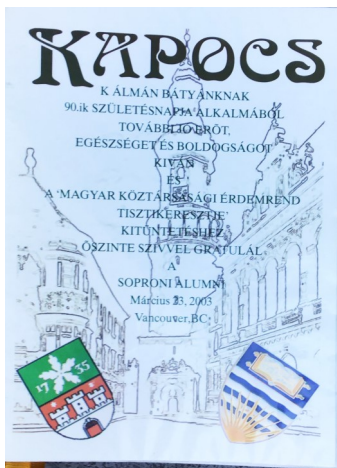
Alig, hogy Nóni visszament Angliába, érkeztek Eric és Silvie Schär látogatóba, Tisa lányunk férjének szülei, É-amerikai

körútjuk utolsó állomásaként. Kitűnő embereknek ismertük meg őket a gyerekeink esküvője alkalmából együtt töltött idő alatt és vendégszeretettel a lakásukon telt napokon, 2000 őszén. Tisa pedig, anyósokról ritkaságként, Silvie-re csak jókat tudott mondani. De nem beszélünk közös nyelvet. Eric ugyan beszélt a francia és német mellett töredékes angolt, Silvie viszont csak franciául tudott. Csodáltkuk Silvie meg nem szűnő igyekezetét fenntartani a beszélgetést, minden nehézségeink ellenére. Sok volt a közös téma és végtagsaink és arcvonásaink besegítésével egy kicsit tudtunk is kommunikálni. Ittlétük alatt megajándékoztuk őket egy victóriai busztúrával, aminek centrális része volt a 'világhíres' (?) Bouchard Garden látogatása. Rövid öt napi ittlét után tértek vissza Európába.

Nem kellemes, de felejthetetlen emlék ezideig leghosszabban tartó és legfájdalmasabb hátfájásom, ami 'beütött' június közepén és mozgásképtelenné tett egy hétig. Akkor is csak a Tisa lábtörése óta megtartott mankóval tudtam kezdeni a járást és kimerészkedni a házból. Korábban tehettem említést időről időre visszatérő hátfájásokról, amik beleszóltak az akkoriban hűsége sen betartott kétnaponkénti egészségügyi futásba. Nem tudtam mátra vélni a bajt, mint korábbi hátsérüléseimnek (korai edmontoni éveimben, Radványi Andy nagy teletömött fagyasztójának költöztetése, lucerni házunk alagsorában az 'özönvíz' által szükségeltetett háztartási gépjaink túlsúlyával való birkózás és vancouveri öreg garázsunk tisztogatásakor Dugó kutyánk hosszú '2by4' léccel való noszogatása során keletkezett sérülések) véletlen újra képződése. Amíg a korábbi hátbajaim egy-két héten belül feledésbe mentek és elkezdhettem a futást, ezúttal tíz hétig (!) kellett várnom, hogy ismét futásra érezzek hajlamot. De meggyógyulhattam, mert röviddel ezután mentünk Nónival a Mt. Seymour tűrára. Egészségügyi vonatkozású Leone korábban nem jelentkező és a későbbiekben sem ismétlődő lábfejének problémája, ami miatt legalább egy féltucat alkalommal járt, itt 'podiatrist'-nak nevezett laborvoshoz és speciális lábbelikkel foglalkozó szaküzletbe. A sokféle cipő kipróbálása után, végre magától talált egy német 'Volki' nevű facipő gyártmányt, ami használt. A történet azért említésre méltó, mert a lábboltozat problémái is izületi gyulladások eredménye, ami drága feleségem esetében ezután talán minden végtagjában kezdett jelentkezni.

Külön említést érdemel a Tessie nevű macska esete. Nekünk sohasem volt macskánk és amikor Molnár Jóska barátunk megkért augusztusban, hogy nézzünk egyik macskája után, mert kettő nem fért meg egy fedél alatt és Tessi korábbi gazdája, Miska fia pedig poros építkezésbe kezdett lakásán, hát egy kicsit huzakodtunk. Nemet természetesen nem mondhattunk, mert hasonló esetekben barátunk már többször kisegített minket, ezért ideiglenesen befogadtuk a kis állatot és belekezdünk 'megszokásához'. Jóska már, mint felnőtt 'lekörmözött' házon belüli tartásra szoktatott 'használt' macskaként szerezte be az állatot egy menhelyről, tehát a ház tisztán tartásához csak egy homokkal telt dobozra és annak időnkénti kiszűrésére volt szükség. Emellett barátokozó is volt a kis lény, de nekem nehezemre esett feléje puli kutyáimhoz hasonló vonzódást mutatni. Még jó, hogy Leonetól kapott több figyelmet.

Időrendben az év elejére tartozik 'belepottyánásom' a Sopron Alumni közösségünk időnként megjelenő 'Kapocs' nevű lapjának szerkesztésébe. A lap korábbi kiadványaiban már jelentek meg rövid beszámolók tőlem, mint például a magyar TV stáb itteni munkásságáról és az otthoni Erdészettörténeli Közleményekben megjelent 1956-os visszaemlékezések bemutatása, de az akkor fennálló un. 'Szerkesztői Bizottság'-ban való részvételt, többszöri

meghívásra is elkerültem. Viszont, nem tudtam kivédeni azt a kihívást, amit a lap 36. számára tett kritikai megjegyzéseimre követően kaptam, hogy "ha te jobban tudod, miért nem te csinálod". Emellett, a következő szám, a UBC- Sopron Divízió dékánját, Roller Kálmánt volt hívatott, 90. születésnapján felköszönteni, amely feladatot megfizetlőnek is vettem. Szerkesztőtársnak, az 'Adobe Pagemaker' (tabletop publishing) szoftvert jól ismerő és a korábbi kiadványt szintén kritikával illető Draskóy Gyurka volt évfolyamtársamat kértem meg. A (egyben az első és utolsó) 'színes' Kapocs kiadvány - a 37. szám - március 23-ra sikeresen el is készült. Szintén ezen számmal vette kezdetét az elektronikus szerkesztés, a korábbi kivágással és illesztéssel ragasztással összerakott és fénymásolással sokszorosítottak helyett.

Múlt évi beszámolómban tettem említést az 'Artist in our Midst' (Művészek Sorainkban) nevű, 'alulról szerveződő' kiállítás sorozatról, amelynek kezdeményezői a művészetet főfoglalkozásban űző egyének mellett jó képességű amatőröket, sőt műkedvelőket is bevontak a mozgalomba. Legérdekeltebb része a sorozatnak a 'művészkedők' alkotó műhelyeinek megtekintése volt, ami legtöbb esetben saját lakásukban talált helyet (emlékezzünk Józsa Laci kertjében bemutatott faragványaira). Mint képzőművészetben érdekelt emberek, mi rendszeresen látogattuk az általunk érdekesnek tartott 'alkotók' műtermeit és nem ritkán vásároltunk is tetszetős darabokat. A művészeti kereskedők magas árainak hasonló kikerülésére kapott szintén gyakoriságra a kanadai óslakosok által készített műtárgyak árveréseken való árusítása. Ezeket is frekvencióztuk és szereztünk, árajánlati részvétellel olyan 'soapstone' (zsrkő) faragásokat, amik ára üzletekben számunkra majdhogy megengedhetetlen volt. Példának okáért, az a műtermi áron vett 'Táncoló Jegesmedve' eszkimó faragás, amit Tisa és Cedric esküvőjére vittünk ajándékként 2000-ben, közel annyiba került, mint egy árverésen szerzett, Anghik Ruben jőnevű faragó által készített, sokkal nagyobb (súlyban közel tízszeres), szintén jegesmedvét ábrázoló mű. Az pedig köztudott, hogy nagyméretű zsrkő faragások sérthetőségük okán ritkák és azért értékesebbek.

Karácsonyra megérkezett mindkét lányunk és Cedric vejük is. Az ünnepi napok így nagyon családias körben és gyakori vendégeskedéssel teltek. Gourmet Club tagjaink ismét előrukkoltak friss ötletekkel, összejöveteleinket érdekesebbé tenni. Mielőtt Georgina és Peter Bullen toronyház apartmanjában összegyűltünk, egy bérelt kis komphajóval vittek mindannyiunkat a kikötőben tartózkodó és karácsonyi fényekkel kidíszített szállító hajók megtekintésére. A hideg elviselésére pedig egy jókora kanna forró 'Starbucks' kávéval segédkeztek. Karácsony másnapján White-ék, korábbi példáinkat követve tartottak 'Nyílt Házat'. Józsaék családja is együtt volt az ünnepek alatt, amit több alkalommal kihasználunk, hogy együtt felnövő gyerekeink is gyakran találkozhassanak egymással 'itt is ott is', majd egy közös kínai éttermi ebéden. (Az utóbbi számomra azért emlékezetes, mert egyedül a nagyszámú társaságban hirtelenjött, nagy fájdalommal járó ételmérgezést kaptam, ami számomra elrontotta az est további részét).

Nóni meg újév előtt visszament Londonba, de Tisáék maradtak és együtt ünnepelhettük az új esztendő érkezését. (2018 március 8, Vancouver, BC)

□

2004 január 4.-én Tisáék is visszarepültek Svájcba és egyedül maradtak az 'öregek'. De, társasági életünk a továbbiakban sem szűkült, sőt Gourmet Club nevű csoportunk újabban ismét 'lángra kapott' aktivitása révén még bővült is. A kezdeti kéthavonkénti találkozókat most egymásután havi gyakorisággal há-

romszor rendezett ebéd-összejövetelek váltották fel. Először Billingtonék akarták bemutatni újonnan szerzett Cambie-környéki, nagy billiárd asztallal is felszerelt lakásukat, majd a Barbour házaspár hívta össze a csoportot, szintén újonnan vásárolt apartmanjukban, az 'UBC Endowment Land', akkoriban gombamódra növő toronyházainak egyikében. Ezután pedig ránk került a sor, kissé megkopott, de annál kényelmesebb otthonunkban.

A Soproni Lunch összejövetelek is rendszeresen folytatódtak, Kocsis Tibi rendületlen szervezésében, amelyek évelő alkalmát Roller Kálmán, volt Sopron Divízió dékánunk megemlékezésére tartottuk. A múlt évi, 90. születésnapjára felköszöntésére szánt Kapocs különszám, telve régi diákjai által küldött jókívánásokkal, még időben érkezett.

A 'Kapocs' további szerkesztése is úgy tűnt, hogy velem marad. Draskó Gyurka 'tabletop publishing' segítségével összeállítottuk a 40 tömött oldalú lapot és egy kis kereskedelmi nyomdában, 200 példányban a 38. számként kinyomattuk. Majd a nyomdai számlát és a postázási feladatot átadtuk a korábbi 'Szerkesztő Bizottsági' tagoknak, mivel a lap 'előfizetésére' beküldött pénzek náluk voltak. Sokkal később és kerülő úton jutott csak figyelmünkbe (miután visszaérkezett a sok panasz, hogy a lapok belső margójának hiányában alig volt olvasható azok tartalma), hogy a 'bizottsági tagok', hiányolva az új kiadáson a korábbi számok keménypapírból készült fedőlapjait és azok grafikáit, a 'háttunk mögött' újakat nyomattak és azokat irodakapcsokkal, a hajtásaikban lenyesett eredetileg 'fűzött' lapokra postázás előtt ráragasztották. Több szempontból nem vettem szívesen a hírt. Bánott a visszaérkezett kritika, ha nem is voltunk felelősek okáért (de azt csak mi tudtuk!), de jobban bánott esztétikai okokból, a lap összképének megrongálása. Visszatekintve, szerkesztett lapunk akkor nem nézett ki olyan jól, ahogy 'kinézhetett volna', de benne volt már a mai napig tartott törekvés, hogy tartalma mellett legyen felismerhető külleme, szerkezete és folyóiratokhoz illő betűrendje. (Ami a tartalmat illeti, érdekességek és hasznos közlemények korábban is meg voltak a lapban, de sajnos össze voltak keverve mindenhol kiollózott cikkekkkel, lerontva annak összességét). Pazarlónak tartottam a postai költség majdnem megduplázását a ráerőltetett keménypapír fedél okozta túlsúly miatt, ugyanis kiadásunkat odafigyeléssel terveztem, hogy a 40 oldalnyi terjedelem, 75 gr/m² súlyú, 8½x11 colos lapokon (vékony műanyag borítékban) pont beleférjen az alacsonyabb (100 gramm alatti) postai tarifába. De megvallom, legjobban önérdetemet sértette, hogy a 'belekotnyeleskedők' önkényesen 'felülbírási jogot' sajátítottak ki maguknak. Természetesen, nem hagytam szó nélkül ezeket a dolgokat és amikor teljességükben tudomásomra jutottak, 'presztízs kérdést' csináltam belőle. Sopron Alumni csoportunk pedig nekem szavazott bizalmat a folytatásra.

A kezdetben 'tűskés ügynek' induló Kapocs szerkesztés mellett magamra vállaltam egy sokkal 'tűskeesebb' ügy kibogozását is. A 1989-es otthoni rendszerváltozás után, egy (!) itteni Sopron Alumnus ízlése szerint azt nem elég gyorsan követték változások régi soproni Alma Materünk vezetésében, és aki nem-tetszését széles körben tette közzé. A baj ott kezdődött, hogy durvahangú vádaskodásait, amit nagytöbbségünk nem osztott, közösségünk nevében fogalmazta meg. A vitákat elkerülendő, egy formális felmérést végeztem körünkben, számszerűen kimutatni a vádaskodó támogatóinak teljes hiányát. Az eredményt, elnézést kérő levelünkkel egyetemben elküldtük minden otthoni érintettnek. Ezekután nagyon csekély számú nézeteltérésre emlékszek, ami felmerült Sopron Alumni közösségünkben.

Újdonsült szerkesztőségem elején, eredeti anyag hiányában, a sok munkával járó interjúk készítésére kényszerültem, de ahogy haladtunk előre, a kérdéseket írásos formában továbbítottam alanyaim felé, rájuk hárítva a mondanivaló megfogalmazását. Itt jut eszembe André Molnár, helyi tiszteletbeli magyar főkonzullal, a Magyar Ház akkori elnöke (talán fellelkesülve a vele készített interjúmon, Sopron Alumni társunk Szanyi Laci) kérésé-

re tett és a Tárogató című lapuknak készített interjúm. Szintén akkoriban hallhattuk a Magyar Házba látogató, a Magyarok Világszövetség több oldalról kárhoztatott elnökének, Potrubány Miklósnak és Rác Sándornak, az 1956-os budapesti Munkás Tanácsok elnökének, kora márciusi - nem csoda - defenzív hangú előadását.

Ekkortájt érkezett meg hozzánk a magyar TV stáb 2002 őszi csoportunkról forgatott és általuk 'Az Elvándorolt Alma Mater'-nek elnevezett kétrészes film. Nagy várakozással fogadtuk és nem csalódtunk a látottakban, hallottakban. Ugyanúgy, mint készítésekor Józsa Laci barátommal karöltve vettük kezünkbe a filmek bemutatását és szerveztük terjesztését. Legelőször csak magunk közt néztük meg - kétszer egymásután - hogy megismerkedjünk minden részletével és megfogalmazzuk észrevételeinket. Majd lejátszottuk Adamovich Cinkééknél (fényképeim közt van egy, amin Józsa L és Major Ricsi [akit elektromérnöki gyakorlata miatt hívtuk segítségül], mindketten négykézláb, a TV készülék előtt próbálják 'kiszilabizálni' a megfelelő elektronikus kapcsolókat. A fényképnek abban van jelentősége, hogy pár hónappal később Ricsi lábai lebénultak egy 'elfuserált' operáció következtében). Másnap már mentünk is a nanaimói Magyar Házba, meg-

ismertetni a filmeket közösségünk ottani tagjaival, majd folytattuk utunkat Mills Baybe, ahol Horváth Sanyi rezidenciáján, a Victoriából odasereglett társainkkal együtt néztük végig a két részes produkciót. Legnagyobb közönségünk a vancouveri Magyar Házban megrendezett, ebéddel egybekötött - bérelt, akkoriban ritka 'DVD'-vetítővel lejátszott - teltházas bemutató volt. A DVD (azaz 'digital video disc') ha nem is volt újdonság akkor, nekünk mindenképpen újszerű volt. A különböző digitális rögzítő-rendszerek miatt szükségessé vált átültetni a küldött európai DVD-eket az É-Amerikában használt szisztemára, hogy itteni TV-ken lejátszható legyenek. Ezért a sokszorosítás, aminek lebonyolítását Józsa L vállalta magára, sok utánjárással járt. (Humorossága okán érdemes felidézni az esetet, mikor egy nagyon előnyös ajánlat azért lett elfogadhatatlan, mert a kölcsönző-üzlet vezető, saját bevallása szerint az arra szükséges 'masinát' csak 'kipróbálásra' hozná el az elektronikai szaküzletből, majd vinné azt vissza, mint 'nem megfelelőt', munkánk befejeztével).

A 'nyugalomban' titulus az idei évre még jobban illik, mert Leone is, a vancouveri könyvtárban 10 éve elkezdett 'teljesídiős' elfoglaltságának végére ért. Talán túl vonzónak tűnt neki saját, minden lekööttségtől való szabadságom, vagy éretnek érezte magát a megpihenésre. Egy május eleji ebédfogadáson mondtak búcsút neki kollegái, így hát együtt kezdtünk bele 'igazi' nyugalmas éveinkbe. (Visszavonulása után Leone talán többször találkozott volt könyvtári kollegáival, mint előtte - megmaradt falinaptár bejegyzéseink szinte hemzsegnek különböző ebéd találkozóiktól).

Nem sokkal ezen forgalmas napok után, május 20.-án

indultunk újra egy európai túrára. Két év telt el, hogy megszakadt a majd egy évtizedig tartó szinte évenkénti hazalátogatás-sorozat, tehát egy kicsit már kíváncsiak is voltunk a történt változásokra.

Mostani adat-böngészéseim során találtam kis naptáramban, a június 17.-i hazaérkezésünkön tett 'kriptikus', de jelentőségel bíró és most magyarázatra váró („non too soon!”) megjegyzést. Utunk magyarországi részleteit jobban bemutatja egy rövid beszámoló, amit a Kapocsban (39:44-5) már közreadtam.

Folytatólagos irományaim jóval korábbi évekről szóló részében tehettem említést a ritka alkalmakról, amikor a 'viszony' Leone nővérel és annak házastársával (aminek milyensége sohasem Sylvia-n múlott!) odáig javult, hogy meghívjuk egymást vendégségbe. Bár a testvérek itt-ott találkoztak, de házastársaikkal

együtt nagyon ritkán; hosszantartó 'találkozási-szünetek' voltak inkább a mérvadó. Utolsó közös ebédünk talán 4-5 évre is 'nézett vissza'. Nos, ezen július folyamán javulás áthatott be, mert meghívást kaptunk és egy igen jóízű ebéd mellett, kellemesnek is mondható estét töltöttünk együtt. Volt már ilyesmire korábbi példa, de előbb vagy utóbb kudarcba fulladtak a próbálkozások. Ennek ellenére, (most fénykép gyűjteményemből tudtam meg) pár hónappal később viszonztuk a meghívást és töltöttünk együtt ismét egy nagyjából problémamentes estét. Részemről az alkalmazkodás a nejem és nővére közti barátság fenntartása érdekében történt, mert különben inkább töltöttem időt, minden 'ágálást' kihagyva, számos más barátaink körében. Leone és Sylvia hamaros Bellingham-i kirándulása volt a jel, hogy érdemes volt 'alkalmazkodnom'.

Viszont mind ezelőtt még sok más említésre méltó dolog történt környezetünkben, amelyek közt a legváratlanabb egy tolószékkal való közlekedésre alkalmas 'rampa' megépítése volt. Nem sokkal Európából való hazaérkezésünk után hallottuk, hogy soproni közösségünk egyik oszlopos tagja, Major Richárd egy sebészeti beavatkozást igénylő szívinfarktus után lebénult lábakkal kórházban fekszik. A gondolat, hogy otthonába való visszaérése után szüksége lesz egy építményre, ami lehetővé teheti tolószékes közlekedését a ház és garázs között, kórházi látogatása alatt merülhetett

fel először, aminek megépítésében felesége a segítségemet kérte. Nem tudtam, hogy házépítő és alakítgató tevékenységeim során a soproniak között olyan hírnevet szereztem, hogy engem gondoljanak arra legalkalmasabbnak. Mint egymást ilyenben kisegítők, egyből Józsa Laci barátomat kértem meg segítőtársnak. Biológiai háttérem előtti erdőmérnöki képzésemre szorítkoztam a szerkezet megtervezésében és barátommal ketten négy, kemény munkával eltöltött nap alatt megépítettük a rámpát. Minden mérnökember büszke lehetne rá.

Nem sokkal ezután érkeztek háromhetes látogatásra Varga Feri és Erzsi Magyarországról, valamint Donáth Gyuri és Silvia Svájcából. Vargáék nálunk, Donáthék pedig Görgényiéknél találtak szállásra. Eseménydús napokat töltöttek vendégeink. Mindjárt az elején kísértaltunk a UBC kampuszra bemutatni korai itteni történelmünk színhelyét és az Erdészeti Épületnél, Józsa L szorgoskodása révén emlékünkre felállított 'székelykaput'. Dicsékedni BC természeti szépségeivel, majd minden európai látogatónkat hegymászó kirándulásra sarkallunk. Ezt tettem, igen korai kezdéssel Feri és Gyurka esetében is, a Vancouverből könnyű elérhetőségéről ismert Seymount Mountain ösvényeire vonatkozóan. Ritka szerencsével, felfelé haladva találkoztunk három, az ösvényhez igen közel 'legelésző' feketemedvével (*Euarctos americanus*) és természetesen a 'tengerparti' buja növényzet számos érdekeltő példányával. Félúton Feri 'kidőlt a sorból' s csak ketten értünk fel a tetőre és élvezhettük a széles panorámát. Korai hazaérkezésünk adott időt felhívni Kozák Tónit, hogy jöjjön át és mérje össze 'erejét' a tarokozásról szintén híres Varga Ferivel.

Mielőtt mentünk volna át a 'szigetre' részt venni Nanaimóban az ezúttal kibővített 'Örökös Balek Találkozó' augusztus 20.-án, meghívtunk grillen sült lazac vacsorára egy kertünket megtöltő társaságot (18 személyt), alkalmat adni európai látogatóinkkal való találkozásra. Az ezt követő nanaimói összejövetelről angolul írt beszámolómat már korábban közreadtam (Kapocs 39:56-7). A Varga-Donáth kanadai kiruccanás még nem ért véget. Meg akartak látogatni minden itteni volt 'balekot'. Felvezettek Williams Lake-re Ambach-ékhoz, Prince Georgeba Báthy-ékhoz, majd röviddel visszautazásuk előtt, a soproni 'Szász' pikniken alkalmuk lett találkozni sok 'firma-formájú' sopronival is, de a szeptember 20.-án Magyar Házban tartott Soproni Bált már nem tudták kivárni.

Nóni lányunk meglepett bennünket korai decemberi hazalátogatásával és csak jóval később tudatta velünk, hogy repülőjegye csak egyirányra szólt. Közösen meglátogattuk Molnár Józsa barátunkat egy palack pezsgővel a hónapunk alatt, felköszönteni Mikulás-környéki születésnapja alkalmából, majd meghívni hozzánk karácsonyi ebédre. Ezek a mozzanatok azért maradtak meg emlékezetemben, mert ezután nagyon sokáig nem hallottunk felőle és gyakori próbálkozásaink ellenére is alig tudtuk viszonyunkat fentartani. Ha voltak is ismeretségünk alatt időbeni hézagok, vele és később családjainkkal együttesen volt egyik leghosszantartóbb és legközelebbi baráti kapcsolatunk.

Karácsony másnapján, kis naptáramban 'mini-open-house'-nak titulált estébe tartó délutánt rendeztünk White és Józsa barátaink és új szomszédjaink részvételével. A Dél-Amerikából felköltözött, de angol eredetű Sally és Alan Carter, négyéves Isabella kislányukkal a mai napig mellettünk élnek (a férjet azonban ritkán látjuk s a 'kislány' pedig most ment vissza az UK-ba egyetemre). December 28.-án csatlakoztunk Józsa L már-már tradícióvá váló 'ritúsúhoz', a tengerpart Wreck Beach nevű szakaszán kis táborítást gyűjtani, (a létező tiltás ellenére), virslit sütni és kokettálni a tengerről fújó hideg téli szelekkel. Az Újévet lakásunkon együtt köszöntöttük Józsaékkal kandallónk tűzének melegében. (2018 március 14, Vancouver, BC)

□

Nyugalmasnak mondható-e az az év, amelyben egy olyan betegség támadott meg, amit szervezetem saját immunis rendszere nem tudott leküzdeni és megfékezésére is többoldalú gyógyszeres beavatkozásra lett szükség. A baj csak az 2005-ös év végén jelentkezett a különben kevés eseménnyel járó napok egymásutánjaiban.

A kevés esemény között azonban volt ritkaság. Ilyen volt február eleji kirándulásunk barátainkkal Salt Spring Szigetre, meglátogatni elfekvő korhízi betegágyán Zoltay Bandi volt évfolyamtársunkat, akit nagyon korán kikezdett az Alzheimer kór. A hajdanán keménykötésű ember, aki atlétikai kalapácsvetésben szép eredményeket ért el, már nem is tudott velünk szót érteni. Szomorúan váltunk el tőle, mert úgy éreztük, hogy ez volt utolsó találkozásunk. Nem voltunk még abban a korban, hogy az elmúlás gondolata gyakran felmerüljön beszélgetéseinkben, de a hazavezető úton bizony másról nem is esett szó.

Március közepén kellemes meglepetésként látogatókat kaptunk Magyarországról, testvérbátyám Ferkó és fiatalabb fia Ákos személyében. Az utóbbinak ez már a harmadik idelátogatása volt, de egyedüli testvéremnek, bár a Malév repülőtársaságnál dolgozó lánya és fia révén már belekóstoltak több más földrész ízébe, ide ez volt az első alkalom. A frissen megkezdett Budapest-Toronto szakaszt a magyar társaság járatán tették meg. (Az otthoni rendszerváltozás után külföldi befektetők kezébe juttatott kis magyar légi vállalat akkoriban kezdett merészen 'nagyban' gondolkodni és járatokat indítani ázsiai központok mellett Észak-Amerikába is, mind ameddig a 'nagy lélegzetvétel' meg nem értett neki és ami későbbi megszűnéséhez is vezetett). A rövid kéthetes látogatás gyorsan elszaladt városnézéssel, a vancouveri tengerpart látogatásával és barátaink felkeresésével. A hegyekben még hó volt ahhoz, hogy őket is az emelkedők ösvényeire csaljam megmutatni azt, ami igazán különleges környezetünkben, helyette hát egy hosszúnapos oda-vissza autós utazást tettünk meg a Vancouver Sziget 'Long Beach' nevű, Kanadában méreteiben egyedülálló, a nyílt Csendes Óceánra kinéző, homokkal terített partjára és a közeli Tofino halászfaluba. Természetesen az odavezető komphajós út élménye és az útba eső, úgymond 'hírmondónak' meghagyott (de az is lehet, hogy csak otffelejtt) őserdő maradvány látványa is hozzájárult a kirándulás élményei-

hez.

Valamikor az év elején nekivágtam régen melengetett, a bútor-asztalos képességeimet minden szögből kipróbáló feladathoz, olyan tölgyfa kredencet készíteni, aminek tervét fiatal gimnazista-kori időkből fejemben hordoztam. Tervem azt is tartalmazta, ami sajnos meghiúsult, hogy ajtóit nagyra tartott otthoni fafaragó barátom, Varga Jóska műveivel díszítem. Mint minden nagyléptű feladathoz, előzetesen ehhez is be kellett szerezni a hozzávaló anyagokat és szerszámokat. A faanyag könnyen jött, hiszen legtöbb építőanyag kereskedés nagy választékban tart normál méretű megmunkált keményfa deszkákat, amelyek ragasztásával legtöbb kívánt idom elérhető, de a vastagabb elemekhez csiszolatlan hasábok kellettek, amelyeket saját fűrészgéppemmel vágtam a megfelelő méretre. Kibővítettem munkagépeim sorát egy 'böhöm nehéz' (öntöttvas állványú) esztergapaddal és befejeztem a korábban elkezdett házikészítésű különleges 'marógép-esztergapad' kombinációt, amivel az óhajtott 'jacobinus csavar' forma lett elkészíthető. Mindig is élveztem fával dolgozni, különösen abból építkezni vagy fabrikálni s ahogy korábban említettem, talán ezirányú elfoglaltságaim voltak legközelebb az erdőerdőmérnöki szakmához. Ahogy haladt a munka, elégedettséggel néztem az alakuló vázat, majd a felület, az ajtók és fiókok háromdimenziót kihangsúlyozó részleteit, a milliméteres precizitást kívánó zsanérok illesztését és végül, augusztus végé féle, az építmény arany-barna 'stain'-festékkel való borítását és bronz-fogantyúkkal való ellátását.

A korábbi alkalmakhoz rendhagyó módon Tisa lányunk és Cedric június közepén jöttek egy három-hetes látogatóba, úgymond kipótolni a múlt évi kihagyást. Mint máskor, most is elfogallhatták magukat saját programjaikkal, mert ittlétük tudata mellett nem tudok részleteket felidézni.

Egy héten belül érkezett Vancouverbe Faragó Sándor és felesége Marika. A soproni székhelyű Nyugat-Magyarországi Egyetem frissen hivatalba lépett rektorát többen ismerték az itte-

nek közül, korábbi Erdőmérnöki Kar dékánása idejéből, nekem először volt alkalmam velük találkozni. Nem tudom a látogatáshoz vezető előzményeket felidézni (de az is lehet, hogy akkor sem tudtam), de érkezésükkor Jákóy Bandiéknaál szálltak meg, majd mentek Sándor Kelownában lakó keresztanyjához rokonlátogatásra. Onnan rokonai autóval hozták őket vissza, de csak Vancouver határáig, mert a vezető félt bejönni a 'forgalmas nagyvárosba'. Az országút egyik kijárójánál volt a Kozák Tóni és Sándor által megbeszélt találkánk, amin én (autómmal együtt) az előbbi kérésére vettem részt és találkoztam Faragóékkal. (Bonyolultnak tűnik ez a leírás, de a sok szereplő miatt egyszerűsíteni nem tudok). Palkovics Jancsi lett ezután a vancouveri szállásadó. A hétvégén meghívtuk az előkelő soproni látogatókat és

más 'soproniakat' házukba grillen sült Pacific lazac vacsorára, majd pár nappal később látták őket vendégül a Soproni Ebéden megjelent 'alumnuszok'. Amikor megtudtuk egymásról, hogy tudományos területeink a vadgazdálkodással kapcsolatosak, Sándor azonnal megkért, hogy vigyem ki őket egy kis madarászó sétára a közeli környék 'madárjárta' helyeire. Bár a tavaszi és őszi vándorlás látványossága hiányzott, így is volt látnivaló elég. Megjártuk a Roberts Banks és Sturgeon Banks egyes részeit, kimentünk a 'Ramsar státussal' rendelkező Boundary Bay gátjaira és röviden meglátogattuk volt munkahelyem irodáját Westham Szigeten, ahol találkoztunk régi munkatársakkal is.

Politikai vonzatait nem lehetett elkerülni az 'Elvándorolt Alma Mater' címen futó két-részes filmre vett történetünknek. Június elején a film alkotói nagy örömmel tudatták, hogy egy formális 'Előzetes Bemutató' keretében, nagyszámú lelkes budapesti közönség előtt lett filmünk először levetítve (a 'közönségben ott volt testvérbátyám és jó barátunk Gellért János is). Ezután jött a huzavona a Duna TV részéről, vetítésük idejének előzetes jelzése, amit tudatni akartunk otthoni ismerőseinkkel. Több mulasztás és halasztás után végre, de akkor is istentelen késői órában, a hónap végén került a programba. Később, érdekes módon gyakorta újravetítették, de mindig éjfél körüli időben. A mai otthoni állapotok ismeretében számomra kétségtelen, hogy politikai beidegződéseiket a 'rendszerátalakítás' előtti időkből magukban hordozó, akkori kormányzati és médiaágazati vezetők voltak okozói az akadémikusok számára. De jött, ha nem is akadémikusok, hanem keserű ízű kritika a politikai spektrum másik végletéből is. Az akkori Kapocs c. publikációnk részletesen beszámol egyesek nehezen értelmezhető felháborodásáról a filmben felemlített (történetünkkel kapcsolatba hozható, a 60-as évekből származó propaganda célra készített) ponyvaregény okán és az abból általuk levont, a film készítői felé kegyetlenkedőnek mondható következtetések.

Társaságbeli elfoglaltságaink ritkuló tendenciát mutattak. A Sopron Lunch következetesen meg lett tartva minden hónapban, de nincs említés forrásaiban Gourmet Club csoportunk találkozásairól. Leone ugyan rendezett lakásunkon egy újnak mondható összejövetelt a 'Gipsy Roses' néven emlegetett, nővérén keresztül megismert női társasággal, majd ismételen találkozott volt könyvtári kollegáival és megmaradtak a mindig is esedékes 'impromptu' baráti-családi találkozók, de nagyobb 'lélegzetűnek' talán csak a két és félnapos augusztusi 'balek-találkozó' Nanaimóban, a szeptemberi 'Soproni Piknik' Szász Pista és Julika Whonnock-i farmján és az október elsejei Magyar Házban tartott Soproni Bál volt mondható.

Viszont, családi szempontból nagyon fontos szerepet játszott Tisa lányunk újabb bő háromhetes, ezúttal solo októberi látogatása. Biztos, hogy a korai nyári ittlétük alatti alkalmak nem voltak elegendők a meghitt szülői beszélgetésekre, amik korábban segítettek svájci életkörülményeinek elviselésében. A nagyon sikeres élettársi kapcsolat megtalálása és a különlegesen jó viszony anyósával és apósával nem voltak elegendők a barátságatlannak nem, de rideg, idegeneket maguktól távartóknak igenis mondható svájci bennszülötti környezet elfogadására. A vele született barátságos, emberi kapcsolatok megteremtésére mindig és mindenhol kész, Kanadában pedig ilyenhez szokott természete nehezen viselte el az utcai találkozásokon egymás köszöntését elkerülendő, fejüket elfordító közvetlen szomszédokat, a gyakori kirándulásaikon nem visszaköszönő mellettük elhaladókat és a vonaton, buszon újságjaikba bújó mellette utazókat. Bár férje mindenben támogatta és magyarázgatta az állapot okozóit, lassan bővülő baráti körükben Tisának hiányzott a rendszeres eszmecsere az élet, az emberi létezés gyakran felmerülő kérdéseiről és gondolatainak próbára tétele a világ mindennapi dolgairól.

Ez év elején vagy a múlt év végén Tisák új apartmanba költöztek, mert korábbi helyükön annyira beitatódott a dohányfüst az épület minden részébe, hogy nem lehetett attól szabadulni. Az előzőekben hangoztatott, az ottaniak 'befelé fordultságá'-nak példaként említette új szomszédjuk bizarr viselkedését, aki a parking garázsba vezető véletlenül egybeeső útkon elbújt előle egy oszlop mögött, hogy ne kelljen beszédbe elegyedniük. (Ismét, a mai európai helyzet ismeretében el lehet-e csodálkozni, ha a beáramló –mindegy, hogy behívott vagy beengedett – migránsáradat párhuzamos társadalmak alakít ki?).

Nóni lányunkról ezideig kevés szó esett. Múlt év végi 'visszaköltözése' óta először angolnyelv tanítással próbálkozott, majd talált alkalmat privát iskolákban tanítónői képesítését is hasznosítani. Valamikor a nyár elején vagy korábban határozta el, hogy tovább viszi tanulmányait és ismét beiratkozott a UBC 'Graduate School' fakultásra, klinikai alkalmazású pszichológiát tanulni. Úgy látszott jól választott, mert nagy lelkesedéssel és energiával fogott a választott tudomány alapjainak elsajátításához.

Most pedig vissza kell térnem ez évi beszámoló elején tett ominózus bejelentésre: a magától nem gyógyuló betegség megjelenésére. Nem volt előzménye, semmi jel arra, hogy valami nincs rendben. De, amikor megérkezett, akkor mindjárt fizikálisan is mutatta magát. Amikor november 16-án reggel Molnár André, itteni magyar főkonzul meghívott néhány 'Sopronit' együtt reggelizni a Vancouverbe látogató magyar nagykövettel, hogy beszéljünk az '56-os Magyar Forradalom és Szabadságharc' közelgő 50. évfordulójának itteni megünnepléséről, majd a követ tiszteletére, a Royal Vancouver Yacht Clubban rendezett esti fogadásra (a Vancouver környéki magyarság nagy számával egyetemben) ismerőseim gyakran rákérdeztek a szemeim környékén mutatkozó gyulladás eredetére, amely kérdés estére már jómagamban is felmerült. Másnap a 'mindig kész' Henry Chung orvosom javasolt is egy 'vízhajtó' szert és beutalt vérvizsgára, ami igen magas (TSH-thyroxin-stimulating hormone) hormon szintet mutatott ki, pajzsmirigy túlműködésre utalva. Diagnózis a 'Graves disease' megjelenését sejtette. Mint jó 'általános orvos', azonnal küldött mellkasröntgenre, 'jód felszívási tesztre' és ami legfontosabb, átutalt egy szemész és egy Marshall Dahl nevű endokrinológus szakorvosokhoz. A szemész hamar megállapította, hogy bajom nem az ő vonala, nekem egy 'szemüreg' specialista szolgálatára van szükségem. Ezideig, a szem körüli dagadás mellett nem éreztem semmi változást és buzgón folytattam másnapenkénti egészségügyi futásomat. Az igazi baj akkor ütött be, amikor nem sokkal később, futás közben félúton, egyszerűen elfogyott az energiám. Mint amikor autónkból kifogy a benzin. Megfordultam és kissé ijedten, lassú sétával 'kullogtam' haza. Mire karácsony előtt a másik szakorvoshoz jutottam, kinézetem már egy tíz menetben végig püfölt boxolóra hasonlított. Dr. Dahl egyezett az eredeti prognózissal, amit Európában 'Bazedow-kór'-nak hívnak és egy 'Tapazol' (*Methimazol*) nevű gyógyszert írt elő kezelésére, de egyben megijesztett, hogy sugárzó terápiára lesz szükség, ha az orvosság nem használ kellőképp. Az ijesztő az volt, hogy a pajzsmirigy-túlműködés visszaszorítása, a pajzsmirigy kellő részének sugárzással való előlésével annyira pontatlan, hogy nagy az eshetőség annak alul működését okozni, aminek orvoslása egy életen át tartó gyógyszer használatát szükségelteti. A magyar közmondás szerint így lehet „átesni a ló másik oldalára”.

A váratlanul érkezett maládia, bár orvosaim nyugtattak, hogy a 'kór'-ok között ez a legkezelhetőbb, lehűtötte családunkban a szokásos ünnepek körüli lelkesedést. Karácsony másnapján Józsaék családotól voltak vendégeink, de az új év köszöntésére már nem is emlékszem. (2018 március 20, Vancouver, BC)

SOPRON ALUMNI ESEMÉNYEK

Kapocs 80 megjelenése, 2025 április 15

A négy év óta elektronikusan postázott lapunk időben elkészült, de mint máskor most is tartalmaz - ha megbocsájthatóan is - kisebb 'bakikat'. Emellett, összeállításának metodusa miatt hírek, amelyek a lap elejére tartoznának, de későn érkeznek, az utolsó lapok egyikén jelentek meg vagy kimaradnak a következő kiadásik (természetesen, ha lesz olyan!). A szerkesztői fejfájáshoz ezennel hozzájárult

még a MS értesítése, hogy ez év vége felé megszüntetik az MSPublisher szoftver támogatását, ami nagyban megnehezíti a következő kiadások szerkesztését (A Szerk.)

Ebéd Uni-Sopron látogatókkal, 2025 április 16

Soronkivüli ebédre jöttünk össze találkozni Dr. Heil Bálint dékánnal és Dr. Czimber Kornél helyettes dékánnal a UBC Golf Club ebédlőjében. A két magyar Soproni Egyetem professzor a UBC Erdészeti Fakultás meghívására érkezett Vancouverbe hivatalos tárgyalásokra és ezalatt keresték az alkalmat találkozni a Sopron Alumni még elérhető tagjaival. Az öt SA (Jandó T, Gyöngyösi S, Hajdú Cs, Kocsis T és Rétfalvi L) mellett részt vett az ebéden, a Magyarországról éppen visszaérkező Palasik M, Tuskó Cs, az utóbbi Calgaryból látogató István nevű legfiatalabb fia, valamint a UBC Erdészeti Kar részéről a vendégeket kalauzoló Horváth Anna. Vendégeink megajándékozták csoportunkat egy nagyon szép kivitelezésű könyvvel, amelyben Bende Atilla szerző összegyűjtötte a felsőfokú magyar erdész képzésben szerepet játszó iskolák végzett diákjainak fellelhető tablóját, a Selmeci kezdetektől, Sopronon át egészen a UBC-ig.

Ebéd után csoportosan meglátogattuk az 1957-ben a UBC Westbrook Bldg mellett Roller Kálmán dékán vezetésével ültetett magyar tölgyfát (*Quercus robur*). Lásd a fedőlapon. (A Szerk.)

Ebéd, 2025 május 13

A napsugaras áprilist követő hűvösebb és borongós májusban nagykabátban jelentünk meg ebédünkün. Ebédszervezőnk K. Tibor fényesen díszített meghívója ellenére is csupán a megszokott törzstársaság jött el, megtoldva R. Leone-nal, aki nagyon lassan gyógyuló válltörése ellenére nem akart tovább elmaradni. Jandó Pöfit viszont hirtelen elkapott flu-szerűsége, H. Ruth-ot pedig egy orvosi találkozó tartotta vissza a részvételtől. Jó volt látni, hogy minden nehézség ellenére a Vető Laci

által támogatott Jákoyné házaspár most is jelen volt, valamint a Palasik Mária/Tuskó Csaba duo. R. László átadta Grátzer Miklós előző napi telefonbeszélgetésükön adott üdvözlőt, valamint hogy örömmel látta Görgényi Béla jó hangulatát korábbi öregotthoni látogatásán. A visszaútra sietők hiányában a szokottnál tovább maradt együtt a társaság. A kiszolgálás új személyzettel megint kifogástalan volt. (A Szerk.)

Ebéd, 2025 június 10

A hűvös, borongós idő maradt továbbra is, de az utcára néző kertünk *Rhododendron* bokorjai pazar bőségben borultak virágba. Az ebédre megjelenők száma J. Adrienne távolmaradása ellenére elérte a kétszámjegyűt, mivel hosszabb magyarországi tartózkodása után R. Nóni is eljött szüleiével együtt. Beszédtemáink közt volt Gy. Sándor tervezett 'hazalátogatása' a Soproni Egyetem tanévzáró ünnepségére, hogy évfolyam reprezentánsként személyesen vehesse át a tiszteletet adó 'vasdiplomákat' a csekély számú 'itthenieknek', valamint legidősebb diáktársunk J. Pöfi és neje septemberi terve egy horvát-tengerparti látogatásra. Jóhírként R. László továbbadta Grátzer 'Kulacs'-tól egészségévek kapcsolatos hallottakat. (A Szerk.)

Ebéd, 2025 július 8

Tartottunk Sopron Alumni ebédet kevesebben is, de ezúttal ismét megközelítettük a 'rekordot'. Az R. családot László előző napi másfél éve váratott 'szív-abláció' procedúra tartotta távol, Gy. Sanyi 'otthon' van, a Tuskó 'duo' is visszatért Magyarországra, V. Lacinak pedig máshol akadt fontos dolga. De, ott volt a törzstagok közül J. Bandi P. Brigitta kíséretében, a Hajdú házaspár, valamint J. 'Pöfi' és szervező titkáruk, ezúttal egyedüli fényképész is K. Tibor. A hűvös de száraz hónap után a sok napsütés meleget is hozott magával. (A Szerk.)

Ebéd, 2025 augusztus 5

Havi ebédünkön megjelenők száma sajnos megint elérte a 'minimum' rekordot. Egyesek más fontos elfoglaltságra hivatkoztak távolmaradásukért, mások pedig korábbi jelzésük ellenére nem jelentek meg. Váratlan bajok, problémák egyre

gyakrabban előfordulnak korunkban, amik drasztikusan mutatkoznak az ugyancsak megcsappant számú potenciális résztvevésben. De ott volt egyedül, neje betegeskedése és lánya autóütközése ellenére R. László, a ritkán távolmaradó Hajdú házaspár, a magyarországi utjáról hazatért Gyöngyösi S és rövid korházi sürgősségi látogatása után a majdhogy 'elnyúhatetlen' szervező titkárunk K. Tibor is. Az ebéd fénypontja a friss 'vadiplomás' Gy Sándor beszámolója volt magyar Alma Materünk ezévi évzáró ünnepeiről és otthoni látogatásáról. (A Szerk.)

Ebéd, 2025 szeptember 9

A korábbi lehelést és a belföldi erdőtüzek a tengerpartra is kitéjedő füstjét eddigre elfújta a gyakori szél, tehát ismét napsütés lett havi ebédünk dátuma. Megjelenésben is két számjegyre nőttünk, mivel ismét eljött nanaimói törzstagunk Jandó Pufi, a vancouveri 'törzsek' közül pedig Hajdúék, a Vető Laci által segített Jákoj duo, valamint a Rétfalvi család három tagja. Számunkat Gyöngyösi S és ebéd szervezőnk, Kocsis T kerekítette ki. A kiszolgálás, megint új szereplővel ismét kifogástalan volt, de a

'chiken fingers/spagetti' szokásost elhagyók ezúttal rosszul jártak új választásukkal a 'braised beef-dip' szandviccsel. Feltűnő volt a nyári turista áradat majdhogy teljes hiánya az ürességtől kongó nagy termekben. (A Szerk.)

HÍREK / KÖZLEMÉNYEK

Grátzer Miklós: **Ösztöndíj beszámoló és random gondolatok**

A napokban értesítést kaptam Daniel Galpintól (UBC Senior Director, Awards) legújabb ösztöndíj nyertesekről (ezeket a sorokat 2025 júliusában írtam). Mivel az adminisztrátorok is gyakran cserélődnek, szükségesnek tartom, hogy válasz levelemben rámutassak ösztöndíjaink eredetére pár szóval, hogy ne csak minden gépes adatcsere legyen. A pozitív reakció mindig meglep, most már majdnem két generációs távlatból. Megírom, hogy a Sopron Alumni név honnan származik és hogy nem állnak mögötte dúsgazdag mecénások vagy vállalatok. Minden alapítványunkat az egykor nincstelen, menekült magyar diákok adták össze, akik a Sopron Divízió diákjai voltak 1967 és 1961 között. Mert volt egy ilyen is az egyetem történetében ritka esemény. Többben a nyertesek közül személyes köszönő levelet írnak. **0** Azokat mindig megválaszolom. Megírom nekik, hogy kik voltak a múlt század derekán idősodródott soproni erdészek. Mi már nem vagyunk része az egyetemi vérkeringésnek és rövidesen csak egy név, egy ismeretlen szó létezik. (Azt persze nem írom meg nekik, hogy rövidesen talán a földgolyó se lesz itt, ha csak nem lesz valami hathatós ellenszer az emberi ostobaságra). Sopronban most rövidesen kerül sor ösztöndíjak átadására és Vancouverben a Sopron Alumni Fellowship. Július 12-én a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kara döntést hozott 6 Roller és 4 Grátzer ösztöndíjról, amit majd a szeptemberi évnyitón adnak át. Aztán megindulhat ismét a 2026-os sorozat. Két tény érdemes kihangsúlyozni. A már ideig kiadott ösztöndíjasaink száma megközelíti a Sopronból eljőttek össz létszámát. A másik, minden alapítványunk eredeti alaptőkéjének minden fillére változatlanul megvan, dolgozik a kamat, de természetesen az infláció is, és a pénz vásárló erejének drasztikus csökkenése komoly probléma, amin az új innovációs befektetés csak részben segítette.

Félek attól, hogy beszámolóim hangneme kollektív önvállalás és mellőnézés érzését kelti. Megszegi a bibliai tanítást is: ha adsz akkor a bal kezed ne tudja mit tesz a

jobb. De ez közösségi adakozás – elszámolás is imperatív.

Beszámolóim írása közben eszembe jutott egy ehhez a témához kapcsolódó régi – feledésbe ment legelső próbálkozásunk ösztöndíj alapítással. A háttér tetemre hívása is legalább egy zseblámpafényt vett régi eseményekre. Dean George Allen UBC erdész dékánt annak idején sok igazságtalan és rosszindulatú kritika érte saját tanár karából, hogy túlságosan jószívű, odaadó a Sopron Divízióknak, az ő karuknak kárára. Ennek semmi alapja nem volt, egy tökmagnyi igazság nem volt benne, de a vádak hétről hétre, hónapról hónapra erősödtek két vagy három szócsóból. Dean Allen és tanárai zöme segítőkész, támogató volt, de a költségvetés és összes pénzügyi, anyagi döntés felülről jött. Tanári karunk fizetése 45%-a volt a UBC minden hasonló pozíciójához képest – dékántól tanáregéig. A mi deszka barakkunkban nem volt tanterem, laboratórium, csak néhány szoba, kimustrált bútorral, egy telefon egy írógép. Tanteremhiányra hivatkozva előadásaink főleg délután 3 vagy 4-től este 11-ig voltak szétszórva az egyetemen, pedig mindig voltak üres termek a UBC Forestry épületében. Mi ezt láttuk, éreztük, de kiszolgáltatott helyzetünkben elfogadtuk. Ugyan annyi tandíjat fizettünk fele annyit. A történelem viharának Kanada partjára sodort hajótöröttjei voltunk. De az a kis egyszerű fatábla épületünk falán azt

hirdette, hogy gyökeret vertünk. Valójában más irányból jött az alapvető erős, de burkolt ellentét. Elködödött egy összecsapás az őshonos faj és az inváziós között. Dean Allen és többben a tanári karukból elkötelezett volt támogatónkra és valóban sedítőkész volt, Az ellenzőink (és Dean Allen ellen) felsorakozott erős és befolyásos hang se volt rosszindulatú, de praktikus gondolkodású, előre látó és jobban tisztában volt az önérdékkel. Látták, hogy a Divízióknak kétszer nagyobb tanári kara és hallgató létszáma van. Szélesebb és mélyebb tanmenete, erős mérnöki komponenssel, magasabb óraszámmal. Ehhez járul az inváziós faj alacsonyabb termőhely igénye, éhes agresszív beállítottsága. Ezeket nem segíteni, hanem inkább bürokratikus akadállyal lassítani kell. Jó példa erre, hogy nem lettünk

*Dear Dr, Gratzer,
Multiple times a week for the past two semesters I have walked up and down the halls of the Forestry Building while waiting for one of my labs to start. Often I would pass by the class pictures of the Sopron students from the late 1950s. Reading the story of what these students went through, and how they persevered is nothing short of amazing. I am especially inspired by your brave actions. I am truly honored to receive the K. J. Roller Scholarship in Forestry, and I thank you for your contribution. I just finished the second year in Forestry Sciences at UBC and I am working my second shift in the forest industry in Wonowon, BC. My passion is forestry and my love is learning, and the scholarship will help me reach my academic and professional goals.
Thank you, John Grywachesk*

hirdette, hogy gyökeret vertünk. Valójában más irányból jött az alapvető erős, de burkolt ellentét. Elködödött egy összecsapás az őshonos faj és az inváziós között. Dean Allen és többben a tanári karukból elkötelezett volt támogatónkra és valóban sedítőkész volt, Az ellenzőink (és Dean Allen ellen) felsorakozott erős és befolyásos hang se volt rosszindulatú, de praktikus gondolkodású, előre látó és jobban tisztában volt az önérdékkel. Látták, hogy a Divízióknak kétszer nagyobb tanári kara és hallgató létszáma van. Szélesebb és mélyebb tanmenete, erős mérnöki komponenssel, magasabb óraszámmal. Ehhez járul az inváziós faj alacsonyabb termőhely igénye, éhes agresszív beállítottsága. Ezeket nem segíteni, hanem inkább bürokratikus akadállyal lassítani kell. Jó példa erre, hogy nem lettünk

erdőmérnökök. Elvenni tőlünk ezt a munkaerő piaci megszolgált előnyt az erdészetben, amikor a mérnöki szakma két vizsgatárgy letételével teljes jogú mérnöki elfogadást adott, Gondoljunk vissza 1959-re, amikor a Divízió két teljes évfolyamot és 71 újdonsült diplomást adott a munkaerő piacnak, amíg a UBC ennek csak egy-harmadát, amikor a rossz gazdasági év miatt kevés állás volt, de valami mérnöki tudás előny volt. Akkor magyarosodtak el a BC Forest Service Surveys és Mérnöki osztályok. A soproni kapuzárás után a verseny, illetve csatározások kinnt szakmában folytatódtak. Lassan javuló nyelvtudásunk, az erősödő önbizalmunk és a selmeci szellemet tükröző hálózatunk kialakulása előre lépést jelentett számunkra. 1961-ben egyetemi létezésünk megszűnt. Egy bulldozernek is könnyű munka volt deszka épületünk utolsó maradványait eltüntetni. UBC átvett két tanárunkat, a többi szétszóródott a most már diplomás diákokkal együtt. Eltűntünk, mint a pár évig befogadott mostoha gyerek, akinek befogadása elég sok problémát okozott. Nem a költséggel, viselkedésünkkel, vagy a kölcsönös jó indulattal volt baj. Inváziós faj voltunk. Mások. A rendelkezésükre álló szerszámok nem voltak elég erősek, élesek átforgálni genetikai összetételünket.

A hatvanas évek sok változást hoztak. A Royal Commission csaknem ártta a provinciális erdészeti politikát. A BC Forest Service drasztikus átrendezésen ment át. Legcserélődött a UBC felső vezetés és ugrásszerű növekedés az egész egyetemen. Gondolom a UBC Forest Faculty is sokat változott, de évek során csak egyszer voltam ott, amikor Cinke meghívott vendég előadónak (az alkalomra azért is emlékszek jobban, mert akkor volt rajtam először új Forest Service egyenruhám. színe és szabása olyan volt,

mint a TEXACO alkalmazottaké a hirdetésekben. Különbösen se kedveltem azt a céget, mert szimbóluma ötágú vörös csillag volt). Dean Allennek is lejárt az ideje. Nem tudom ellenfeleinek sikerült elűzni, vagy belefáradt a beharcokba. Lemondott és elment USA-ba, Centrálába a Weyerhaeuser vállalathoz. Eltűnt. Egy idő után levelet kaptam egy volt soproni tanárunktól, aki magánszektorban dolgozott. A levél lényege az volt, hogy talán senki sem tett annyit a Sopron Divízió megszületéséért, mint Dean Allen. Illene kifejezni hálánkat valami ösztöndíjjal, ő már elkezdte a gyűjtést néhány volt kollegájával. A UBC erdészeti karral nem szándékozik felvenni a kapcsolatot, mert ott már volt ellenfelei uralkodnak, de akik elmentek azokkal kapcsolatba lép. Tudja, hogy pályánk elején vagyunk, nincs pénz. De próbáljak beszélni néhány dokrorandusszal, akiknek már rendes állása vagy jövedelme van. Nem szeretem az ilyen kunyergálást, de nagyon tiszteltem Dr. Allent. Sikerült egy tucat hozzájárulást beszerezni volt soproni diákoktól. Nagy meglepetésemre két volt kanadai diákja és két volt kanadai kollegája is beszállt. Ma se tudom, hogy ment el hozzájuk a hír, Nem lett elég a pénz ösztöndíjra, de lett egy Dean George Allen Prize, amit megkapott egy UBC PhD hallgató (végzés után ő is elment Weyerhousehoz).

Személyes emlékem Dean Allenről erősen pozitív. Kanadába indulás előtt Bécsben is láttam, hogy '56 menekülés tragédiája, 200,000 magyar honvesztése mennyire megrázta. Sok menekült, gyerekes magyar család is jött velünk Kanadába. Űlt a padlón, ölelben, körülötte apró gyerekek. Mély bariton hangján, hollywoodi mesefilmek közismert dallamaival, versikeivel szórakoztatta őket. Egy ilyen látvány sokat mond el egy emberről..

UBC ösztöndíjasok

Recipients of **Sopron Alumni Scholarship** (Award 2391), May 14, 2025:

- Gabriel **Gafner-Bergeron**, BSc Program in Forest Bioeconomy Sciences and Technology - Year 4. Amount awarded: \$1,200.
- Evan **Shea**, B of Urban Forestry Program - Year 4. Amount awarded **\$1,000**.
- Steph **Miller**, B of Urban Forestry Program - Year 4. Amount awarded **\$1,500**.
- Stefanie **Miklosovic**, BSc Program, Natural Sciences – Year 4. Amount awarded **\$1,000**.

□

Recipients of **K. J. Roller Sopron Scholarship in Forestry** (Award 2338), May 21, 2025:

- Jasmine **Eisener**, BSF Program (Forest Operations) – Year 1. Amount awarded **\$2,550**.
- Jonathan **Grywacheski**, BSc Program in Forest Sciences – Year 2. Amount awarded **\$2,500**.

□

Soproni Egyetem ösztöndíjasok

2025 szeptember 4-én, a Soproni Egyetem Tanévnyitó Ünnepek keretében, a 2024-25 tanévben nyújtott teljesítményük alapján **Grátzer Miklós Ösztöndíjban**¹ részesültek:

Benke Dénes, Bross Tamás Vencel, Iza Dorottya és Zagya Zalán

□

Pályázatuk alapján **Roller Kálmán Ösztöndíjban**² részesültek:

Benke Dénes, Bross Tamás Vencel, Gombos Katalin, Janzsó Milán Gábor, Stróbl Júlia Éva és Zagya Zalán

□

Pályázatuk alapján **Horváth Czillinger Emil Ösztöndíjban**³ részesültek:

Benke Dénes, Borka Bence Benjamin, Csondor Luca, Dolezsál Mátyás, Fűri Laura Vivien, Martinek Imre, Palkó Teréz, Sudár Gergő, Szabó Zsófia és Tőczik Vendel János

¹Az Alma Mater iránt érzett tisztelete jeléül és az erdészeti felsőoktatás támogatása érdekében erdész professzor férje tiszteletére, Anna Martinek asszony által alapítva.

²Kiemelkedő tanulmányi eredményű, szociális hátrányos helyzetű erdőmérnöki kari hallgatók jutalmazására, Roller Kálmán volt dékánjuk emlékét megőrizendő, a Vancouveri Sopron Alumni tagjai, az 1956-os események során Kanadában letelepedett egykori soproni hallgatók által alapítva.

³Szociálisan rászorult erdőmérnök hallgatók megsegítésére, saját diákvevei nehéz körülményeire emlékezve Horváth Czillinger Emil, Vancouveri Sopron Alumnus által alapítva. Akaratát tiszteletben tartva lánya Lynn Woelke és fia ifj. Horváth Cz. Emil biztosítják a folyósítást.

A Kanadai Sopron Alumni Emlékérem tizedik nyertese

Fekete Gellért 2001-ben született Budapesten. Egy ezer fős kis faluban, Gyöngyösfalun járt általános iskolába. Általános iskola után a Kőszegen található Jurisich Miklós Gimnázium és Kollégium falai közt tanult biológia és kémia szakon.

Az erdész szakma mindig is átszötte mindennapjait, hiszen nagyapja, Gyenes István, édesapja, Fekete Szabolcs erdőmérnökként végeztek Sopron városában, valamint édesanyja, Gyenes Zsuzsanna Diána környezetvédelmi mérnök. Gellért mindig is felnézett nagyapjára – szinte még járnai sem tudott, de már vitte magával az erdőbe, ahol korán meggyökeresedett benne a természet szeretete. Ezeknek okán akarva-akaratlanul is magába szívta a szakma tiszteletét és hivatástudatát. Nagy lelkesedéssel hallgatta nagyapja és szülei elbeszéléseit az egyetemi évekről és a Selmeci Hagyományokról, amelyek arra sarkallták, hogy ő is a hagyományok részese lehessen idővel.

Egyetemi tanulmányait 2020-ban kezdte. Kezdetől fogva segítette évfolyamát fáradhatatlan szervezői munkásságával. Az évfolyam összetartása mindig is inspiráló volt számára – értük tett mindent, még a legnehezebb időkben is. Hiába volt a Covid-19 pandémia vagy robbant ki az orosz-ukrán konfliktus, a közösséget semmi sem tudta szétválasztani – ez a szellemiség vitte előre.

Mindig is érdekelte a szakma összefogását segítő Országos Erdészeti Egyesület munkája, így 2023-ban belépett a szervezetbe, majd évfolyamtársával, Madácsi Mátéval számos szakmai programot szerveztek az évek alatt.

Évfolyama teljes egyetértésben, mindössze egy ellenszavattal Valeté elnökké választotta, amelynek köszönhetően Egerben mondhatott beszédet a 154. Vándorgyűlésen – ezzel tradíciót teremtett. Továbbá három évig volt az Erdőmérnöki Kar Hallgatói Önkormányzatának gazdasági alelnöke. Mint HÖK-tag, tanulmányutat szervezett az erfurti erdészeti főiskolára, valamint Stockholmban részt vett az IUFRO Világkonferencián.

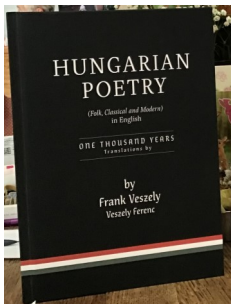
Tanulmányai során prezentált a Tudományos Diákköri Konferencián, ahol első helyezést ért el, majd részt vett a 2025-ös Országos Tudományos Diákköri Konferencián Csíkszeredában. Elnyerte a Soproni Egyetem Legjobbjai Ösztöndíjat, melyet megelőzően 2024-ben Rektori Dicséretben részesült. Az Erdőmérnöki Kar Kari Tanácsa megszavazta számára az Alma Mater emlékéremet is.

Egyetemi éve alatt fél-fél évet töltött az Albert Ludwigs Egyetemen Freiburgban, ahol mind az angol, mind a német nyelvtudását magas szintre fejlesztette. A jövőben a Papierholz Austria GmbH. -nál tervez elhelyezkedni, valamint cégtársával párhuzamosan már építi saját cégét is.

A munka mellett később egy Master of Business Administration (MBA) képzést is szeretne elvégezni, valamint amint lehetősége adódik, szeretne kiutazni Kanadába, a University of British Columbia (UBC) egyetemére – akár csak egy látogatás erejéig is –, hogy személyesen is megismerhesse azt az intézményt, amely szakmailag régóta inspirálja. *(Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar)*

Soproni Egyetem ösztöndíjasok

Veszely Ferenc neves magyar költők verseinek angolra fordított sikeres **Hungarian Poetry** című kötetét **Orbán Viktor**, Magyarország miniszterelnökének figyelmébe hozták, aki személyes levélben közölte elismerését a szerzővel. Veszely most a kötet kibővített második kiadásán dolgozik. Korábbi szemelvények mellett az alábbiakban most két 'nemzeti imánk' fordítását közöljük. *(A Szerk.)*

Kölcsey Ferenc: **Hymn**

God bless the Hungarian,
With spirit and plenty,
Extend him protecting arm
If fighting enmity!

Whom ill fate so long have rent,
Lord, bring him a new year,
This people have long atoned
For their past and future.

You've brought in our ancestors
Through craggy Carpathians,
Much spilled blood of conquerors
Well paid for our homelands.

Where the Tisza and Danube's
Stirred waters gently flow
Sons of Arpad multiplied
A thousand years ago.

Waves of ripened wheat greets us
On our wide fertile plains
Dripping nectar gave to us
Your grapes on Tokay's hills.

Our flags you have planted oft
On ramparts of the Turk,

King Mathias raised aloft
Flags to Vienna's irk.
Ah, but angered by our sins,
Your wrath we have suffered,
Midst thunderous heavenly dins
Your judgment has been uttered:
Thieving Mongols' swift arrows
Were buzzing overhead,
Turkish yoke added sorrows
To generations' dread.

How many times Turkish foes
Sang songs of victory
Over fallen armies' bones,
In their wild ecstasy!

How often at your son's hands
Our country would suffer,
The pursuit of selfish ends
Reward the pursuer?

Hid the refugee, toward
Him only the sword reached,
In his home the homeless ward
For his own homeland searched.

To crag climb, valley descend,
Doubt, worry beside him
- Pools of blood his feet ascend,
Seas of flames above him!
Castle stood, now rubble heap,
Cheer, happiness took flight-
Death rattle and wailing weep
Heard throughout the dark nights.

Ah, freedom will not blossom
From spilled blood of the dead,
Fervent tears of orphaned son
Fall on the enslaved head.

God, pity Hungarians,
Danger-tossed once again,
Extend to them guarding arms
Over seas of their pain!

Whom ill fate so long have rent,
Lord, bring him a new year,
This people have long atoned
For their past and future.

*Kamloops, May 6, 2008;
revised December*

Vörösmarty Mihály: **The appeal** (A szózat)

To your country relentlessly
Be faithful oh Magyar!
Your cradle once, it'll be your grave:
Your nurse and your cover.

Beside this in the whole wide world
There is no place for you;
The hand of fate may bless or strike:
Must live and die here, too.

This land on which so many times
Forefathers' blood was shed;
This land to which each holy name
Millennia attached.

Here fought for country heroic
Arpad's heroic arms;
Here broke the yoke of slavery
Hunyadi with his own arms.

Freedom! Your bloodied flags were here
Carried on high with might,
Our best fell here, time and again,
During the lengthy fight.

And midst much ill fate that befell,
After so much strife,
Decimated but broken not
nation has survived.

And nations' home, the world at large!
To you with courage calls:
A thousand years of suffering
Here life or death demands!"

It can't be that so many brave
Should spill his blood for nought,
So many saddened faithful heart
For homeland break apart.

It can't be that brains, such strength,
And such a holy will,
Be all consumed to no avail
Under a tyrant's heel.

Yet come it must and come it will,
At last, a better age,
One after which devout prayers
By scores ardently crave.

Or come it will, if come it must
A magnificent death,
Where upon the funeral
A country holds its breath.

To where a nation is lowered,
Nations surround the grave,
And people by the millions
Tearfully mourn the brave.

Be faithful unflinchingly then
To country, oh Magyar:
Its sustenance, and should you fall,
It will cover you all.

Beside this in the whole wide world
There is no place for you;
The hand of fate may bless or strike:
Must live and die here, too.

Kamloops, March 21, 2011

KÉP—EGYVELEG

'Volt másóéves' Kiss Jancsi kertészete munka közben és eredményeivel

A nagy 'Balektalálkozó Nanaimóban, kibővítve az Európából látogató Vargáékkal és Donáyhékkal

Sopron Picnic: Kulacsék, Palkovics és Szász Pista a 100 éves Papp Gizi néni társaságában

Vendégsében Kozákéknál, nem is olyan régen. De a fíúkk már nincsennek velünk

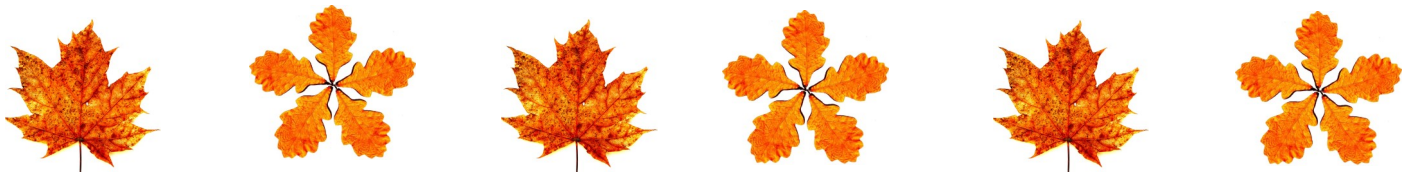
Nyers ferenc özvegyés lánya a temetésutám

Székessy László platina díszoklevéllel a kezében ásaládtagjai és barátai társaságában, Budapesten 2025 Méjusán

A két '1956-ban másóéves' vasdiplomás Komlóssy József és Gyöngyösi Sándor Sopronban 2025 júliusán

A Vancouveri Sopron Alumni ajándéka magyar Alma Materunknak, az 1990 november 4-én tartott 'visszafogadás' ünnepe alkalmából. A kanadai benszülött indián faragó által készített mű az Egyetem főépületének aulájában van kiállítva.

Ezen Kapocs szám 26-31 oldalain közölt cikkel kapcsolatos illusztrációk

Ferenc bátyám és fia Ákos látogatása

Leone Rétfalvi sexagenerációs évfordulója

Molnár Jóska születésnapiköszöntője

Józsáéknál Karácsonykor

A jászberényi katolikus nagytemplom az 1956-ban oroszok által lelőtt kupak nélkül (Korabeli üdvözlő lap)

A **Sopron Alumni** azon egyének közössége, akik diákjai vagy oktatói voltak a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1956-ban Kanadába vándorolt részének, ami mint a University of British Columbia, Faculty of Forestry - Sopron Division működött 1957 és 1961 között. Szintén a közösséghez tartoznak azon Sopronban korábban végzett erdőmérnökök, akik szoros kapcsolatot tartottak fenn a csoporttal.

Kapocs - A Sopron Alumni időszakos közleménye..

Szerkesztő: Rétfalvi László, 4646-West 5th Ave, Vancouver, BC; Tel: 604-224-3655; (e-mail: llretfalvi@shaw.ca)

SOPRON ALUMNI

Adamovich László 1921-2019	Gerencsér László 1914-1976	Kováts István 192?-2010	Rupf László 1937-2019
Ambach Mihály 1938-2015	Göggös Ferenc 1938-1972	Kováts (Erdős) Márta 1934-1967	Safranyik László
Andódy Edit 1932-1993	Görgényi Béla	Kováts Miklós 1932-2023	Salamon Marion 1911-1990
André Béla 1937- 2922	Grätzer Miklós	Kozák Antal 1936-2017	Sebestyén László 1923-1995
Apt Kamil 1937-2023	Grozdits György 1936-2017	Krajczár Ernő 1932-2017	Selmeczi György
Apt Ödön 1901-1990	Gyöngyösi Sándor	Krétai Ernő 1933-1995	Simon József 1937-2019
Ifj. Apt Ödön 1934-2019	Gyöngyösi (Danczinger) Edit 1936-1989	Kurucz Ferenc 1929-2020	Sinka Gyula
Bajzák Dénes 1933-2021	Háhn Fülöp 1933-2022	Kurucz János	Sivák Béla 1935-2005
Bakó József 1935-2018	Hajdú Csaba	Leskó György 1933-2018	Skorka Mihály 1935-1992
Bakonyi Nándor 1933-2021	Héder István 1937-2024	Leskó (Rác) Anna	Soós József 1930-2014
Bakos Tibor 1935-2010	Héjja Anna 1936-2019	Lovrics (Somogyi-Tóth) Eszter 1936-2012	Spándli Imre
Balatinecz János 1937-2017	Héjjas József 1932-2023	Magasi László 1935-2024	Spuriga István 1934-1977
Balpataki György 1938-2009	Héjjas (Bernsdorfer)Katalin	Major Richárd 1929-2017	Szabalya János 1924-2005
Bánda Péter	Herczeg Endre	Markó Imre 1935-2023	Szabó György 1938-2021
Barabás József	Hidasi István	Márkus Gábor 1937-199?	Szabó Tivadar 1938-2021
Baraksó János	Hirczy Béla 1933-2016	Matolcsi Géza.1936-2019	Szalamin Gábor
Baranyay József 1922-1974	Hokhold Ferenc 1923-2015	Medveczky Lajos 1910-1989	Szalkai András 1934-2023
Bátay János ?	Homoky István 1929-2013	Molnár József 1931-2924	Szalkai (Somogyi) Eszter 1927-2015
Báthy István 1936-2020	Horváth Cz.Emil 1934-2019	Must (Hankovsky) Éva	Szamosi Gábor
Bella Imre	Horváth István 1934-2010	Nagy Géza 1933-1991	Szántai Ferenc
Benkó Géza 1934-2020	Horváth Otto 1926-1984	Nagy (Link) Magda 1930-2006	Szanyi László 1933-2012
Benyovits Gyula ?	Horváth Sándor 1933-2013	Nagy Mihály 1937-2024	Szármes Kornél 1927-2014
Bezerédi Gyula 1926-2005	Horváth (Balogh) Izabella	Nagygyőr Sándor	Szász István 1933-2013
Bige Zsolt 1924-2005	Hudák János 1935-1997	Németh József	Szász (Kubinyi) Júlia 1932-2018
Boa Sándor 1937-2021	Huszár Károly 1935-2019	Németh Lajos 1931-2011	Szauer János 1932-2019
Boda Zoltán	Ifjú Géza 1931-2014	Németh László 1936-2018	Szauer (Szikszai) Klára 1935-1999
Bódig József 1934-2007	Illés István	Németh Zoltán †?	Székessy László
Bogyay Elemér	Jablánczy Sándor 1908-1999	Noviczky Zoltán 1936 -1992	Sziklai Oszkár 1924-1998
Bölecz Béla 1934-2019	Jagodits (Kundráth) Júlia 1937-1989	Nyers Ferenc 1932-2025	Szy Ferenc 1923-2014
Boncz Ernő 1934-2020	Jagasits (Kercsó) Edit 1927-2019	Ocskó István 1933 - 2010	Takács József 1934-2021
Bordulák Zoltán 1936-2010	Jákóy Endre	Orlóci László	Takor László ?
Borovits Ferenc	Jancsik Károly	Orlóci (Mihály) Márta 1933-2021	Tamási Miklós 1936-1994
Borsos Zoltán 1935-1979	Jandó Tibor	Orosz Iván 1937- 2009	Tarnócai Károly
Budai Géza 1930-2003	Józsa József	Oroszlán József †?	Tögel Gyula 1938-2001
Csányi Elek 1920-2009	Józsa László 1938-2016	Ötvös Imre	Tolnai István 1935-2025
Csapó Imre 1934-2014	Juhász (Gyöngy) Erzsébet 1933-2025	Pál László 1937-2018	Tóth Endre
Császár Rudolf	Juhász Gyula 1934-2002	Pálffy Csaba 1927-1999	Tóth (Molnár) Erzsébet 1933/2023
Cserjesi Antal 1925-2006	Jutasi Béla 1933-2007	Pálka László 1937-1995	Tóth Géza
Csima István 1928-2015	Kafka Péter 1899-†?	Palkovics János 1932-2019	Tóth János 1936-2016
Csizmadia Ferenc 1927-2015	Kalmár Lajos	Pandák László 1932-2020	Tóth József 1936- 2015
Csizmazia József	Kapitány Gyula 1937-2008	Papp Ferenc 1901-1967	Tóth Tibor
Csizmazia Tibor 1932-1979	Kapuszta József 1932-2019	Pászner László 1934-2016	Tresó Bertalan 1930-2008
Deminger Károly 1935-2022	Kassay Viktor 1933-2005	Pataki István 1937-2009	Tresó Ferenc 1932-2012
Dibúz Jenő 1933-2011	Kémes József 1934-2019	Péchy Gyula 1937-2024	Túrmezei Zoltán
Dibúz (Bruckner) Judit 1936-2024	Kenedi (Király) Ilona	Pendl Ferenc 1933-1998	Tuskó Ferenc 1913-1965
Dobozy Tamás 1935-2018	Kerekes József 1932-2022	Pénzes László 1927-2010	Tutunovszky Koszta
Domsa Zoltán	Kiss-Tóth János 1934-1977	Ping Ferenc 1922-2014	Vadai János 1928-2006
Draskóy György 1930-2023	Kiss Gyula	Pintér László	Vajas Jenő 1936-2000
Farkas István 1937-2000	Kiss János	Poprádi László	Váradai Béla 1932-2003
Farkas Mihály 1937-2018	Kiss János	Porpáczy Lehel	Váradai (Fejes) Mária 1934-2014
Fazokas Ferenc	Klíma Imre 1924-2000	Prém Béla 1931-2018	Varga Pál
Fekete Róbert	Kocsis Tibor	Puskás László 1936-2021	Vári Miklós
Ferdinánd István 1937-2022	Koczó Mihály	Rab Rudolf 1935-2005	Veres Gábor 1933-2013
Fodor Gyula 1890-1982	Koller Pál 1894-1972	Rabóczy László	Veres Sándor 1927-1998
Ifj.Fodor Gyula	Koltai István ?	Ravai János	Vető László
Fodor (Tormássy) Erzsébet 1937-2021	Komlóssy József	Rédey József 1933-2024	Viszlai (Delkin) Éva
Fónagy Sándor 1937-2017	Komondy Gyula 1921-?	Rétfalvi László	Viszlai János 1933-2025
Frey Otto 1933-2017	Kondor Gyögy 1934-2012	Réthy Sándor	Vlaszaty Ödön 1937-2012
Fülöpp Zoltán 1929-2017	Koós Béla 1934-2021	Rikli Olga	Weidinger Imre 1934-2013
Für Károly	Korán Zoltán 1934-2023	Roller Kálmán 1913-2004	Witt Lajos 1898-1994
Füstös Árpád 1926-2004	Kornya Lajos 1917-1979	Rónay Sándor	Zoltay Endre 1935-2006
Gáspár József ?	Kósa Zoltán 1936-2018	Ronyecz József 1935-1998	

*Akik elmentek, de el nem szakadtak
 Kanadában is magyarok maradtak,
 Akik megőztek egy messzi világot,
 De ma se mások: soproni diákok,
 Az ősi otthont, az Akadémiát,
 Szívükből köszöntik: Vivát, Vivát, Vivát!*

Vargha Domokos